ФОТО АРХИВА

НА АНТОНИЕ НИКОЛОВСКИ ЗА МАКЕДОНСКИТЕ ЗОГРАФИ ОД КРАЈОТ НА XIX И ПОЧЕТОКОТ НА XX ВЕК

(АНДОНОВ, ЗОГРАФСКИ И ВАНЃЕЛОВИЌ)

ЕДИЦИЈА КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

EDITION CULTURAL HERITAGE

Скопје 2020

Уредник
Дарко Николовски

Издавањето на ова издание го помогна:

Министерство за култура на Р. С. Македонија
проект: *Фотодокументација за културното наследство од архивите на значајните историчари на уметност од Македонија*

ФОТО АРХИВА
НА АНТОНИЕ НИКОЛОВСКИ ЗА МАКЕДОНСКИТЕ ЗОГРАФИ ОД КРАЈОТ НА XIX И ПОЧЕТОКОТ НА XX ВЕК
(АНДОНОВ, ЗОГРАФСКИ И ВАНЃЕЛОВИЌ)

Дарко НИКОЛОВСКИ
избор и дигитализација на фото архивата

ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРНО И ДУХОВНО НАСЛЕДСТВО

СКОПЈЕ 2020

Editor
Darko Nikolovski

PHOTO ARCHIVE

OF ANTONIE NIKOLOVSKI FOR THE MACEDONIAN ZOGRAF FROM THE END OF THE 19 th AND THE BEGINNING OF THE 29 th CENTURIES

(ANDONOV, ZOGRAVSKI AND VANGELOVIKJ)

Darko NIKOLOVSKI
selection and digitization of the photo archive

- Center for cultural and spiritual heritage -

SKOPJE 2020

Во втората половина од XIX в. почнуваат да се јавуваат зографи што ги следат општествени промени и кои појавуваат интерес за надминување на конзервативниот дух што владее во творештвото на мнозинството пообразовани и самоуки зографи. Најистакнатите меѓу нив, остварувајќи контакти со поразвиените културни и уметнички средини, стануваат носители на сознанијата за поинаков вид доживување на религиозните мотиви и на можноста за сликање мотиви со профана содржина, како што се Димитар Андонов Папрадишки и Ѓорѓи Зографски. Подоцна ќе им се придружи и Коста Ванѓеловиќ.

Со оглед на околностите дека во нашата историографија не бил направен никаков обид за систематско истражување и продлабочено проучување на ликовната уметност од периодот што се јавува како некаков „меѓник" меѓу поствизантиската и првите почетоци на современата македонска уметност, А. Николовски направил исчекор со своите истражувања да го осветли македонското сликарство во преминот кон современото. Неговата студија, во овој поширок контекст, се однесува за животот и творештвото на Димитар Андонов Папрадишки, на Ѓорѓи Зографски и на Коста Ванѓеловиќ, најеминентни претставници на преодниот период. Една од основните нејзини цели, во ова преломно време на создавањето национална култура и уметност, е запознавање со личностите и нивното сликарско дело, што се обележува со својства суштествени за раскинување со традицијата на црковното сликарство и за вклучување во нови развојни текови на ликовната уметност. Во врска со тоа, А. Николовски се определил за монографски пристап при разгледување на творештвото на нашите зографи-сликари, од кој може да се согледаат учеството и придонесот на секој од нив посебно.

Треба да се истакне дека оваа монографија на А. Николовски до денес останува осамена во нашата научна апаратура во овој сегмент. Напорите да се расветли еден период од нашето современо минато а кое претставува некаков врзник меѓу две епохи: меѓу последните одблесоци на зографското творештво кај нас и првите обиди за воведување световно сликарство во Македонија кон крајот на минатиот век во оваа монографија останува најцелосно истражена.

Рецензија на монографијата на А. Николовски, *Македонските зографи од крајот на XIX и почетокот на XX век* (Андонов, Зографски и Ванѓеловиќ), Скопје 1984

рецензенти
проф. д-р Петар МИЉКОВИЌ – Пепек
проф. д-р Борис ПЕТКОВСКИ

Книгата на *Антоние Николовски* за творештвото на сликарите Димитар Андонов Папрадишки, Ѓорѓи Зографски и Коста Ванѓеловиќ - *Македонските зографи од крајот на XIX и почетокот на XX век (Андонов, Зографски и Ванѓеловиќ), Скопје 1984* - по повод 100 години од раѓањето на авторот, во 2020 г., ја реиздаде КАЛАМУС, после 36 години, од нејзиното првично објавување. Поради финансиски причини во ограничен тираж, доволен да се дистрибуира во музејските збирки и референтнте библиотеки, како и во дигитална форма надевајќи се дека со тоа ќе се даде можност на пошироата стручно-научна јавност да продолжи да го користи ова референтно и сèуште (во целина) ненадминато дело од времето на преродбата во 19 век во Македонија.

Антоние Николовски во своите долгогодишни темелни истражувања за творештвото на сликарите Димитар Андонов Папрадишки, Ѓорѓи Зографски и Коста Ванѓеловиќ на пошироките југословенски простори, изработил фасцинантен број на каталошки единици (1222 каталошки единици на иконостаси и поединечни икони, 35 цркви со идентификации на sидното сликарство, 44 портрети и други сликарски претстави на *Димитар Андонов Папрадишки*; 57 иконостаси и поединечни икони, 10 ансамбли на sидно сликарство, 30 портрети и други сликарски претстави, 34 историски теми на *Ѓорѓи Зографски;* 136 икони, 9 ансамбли на sидно сликарство, портрети и 13 други сликарски претстави на *Коста Ванѓеловиќ)*.

Во насока на презентирање на дел од овој голем каталошки обработен материјал, кој евидентно во далечната 1984 г., од материјално-технички причини бил објавен во скромен илустративен обем, ја користиме оваа прилика да го надополниме основниот монографски труд со објавувањее на избор од непубликуваната архива на авторот посветена на творештвото Димитар Андонов Папрадишки, Ѓорѓи Зографски и Коста Ванѓеловиќ, со цел стручната и научната јавност да ги има на увид во изворна форма освен текстуалниот дел и можност за илустративна поткрепа на изложеното. Со напомена за значајот на оваа документација само по себе е и податокот што за жал денес, веќе само за овие 36 години, има дела кои можеме да ги проследиме единствено преку илустративната архива, од причина на горливиот проблем со трајните оштетување на архитектурата, sидното сликарство и иконописот во сакралните објекти во Македонија (нестручно реновирање/обновување, пресликување на спомениците, кражби итн.).

Центарот за културно и духовно наследство своето издание *Фото архива* на *Антоние Николовски* за *македонските зографи од крајот на XIX и почетокот на XX век (Андонов, Зографски и Ванѓеловиќ)*, го реализира благодарејќи на тековниот проект *Фотодокумента-*

ција за културното наследство од архивите на значајните историчари на уметност од Македонија подржан од Министерство за култура.

Оттаму нашите заложби за проектот *Фотодокументација за културното наследство од архивите на значајните историчари на уметност од Македонија* да продолжи сè со надеж дека и во иднина ќе можеме да објавиме и други изворни материјали од достапните лични архиви на македонските пионери-истражувачи кои евидентно ќе помогнат да се сочува спомент за културното наследство и воедно да се даде можност за идни конзерваторско-реставраторски постапки на уништеното или видоизменетото културното наследство во Македонија онаму каде тоа е можно.

уредник,
Дарко Николовски

СОДРЖИНА

ДИМИТАР АНДОНОВ ПАПРАДИШКИ
..... 11

ЃОРЃИ ЗОГРАФСКИ
..... 163

КОСТА ВАНЃЕЛОВИЌ
..... 261

ДИМИТАР АНДОНОВ ПАПРАДИШКИ
1859 - 1954

КАТАЛОГ НА ДЕЛАТА НА ДИМИТАР АНДОНОВ ПАПРАДИШКИ

1. Архангел Михаил, црква Св. Димитрие, с. Кованци, Гевгелиско, (рег. бр. 1533), 1879 г., автор Д. А. Папрадишки

2. Второ Пришествие, наос, северен зид, црква Св. Атанасие, Теово, Велешко, 1881 г.,
автор Д. А. Папрадишки

3. Св. Петар и Павле, наос, северен зид, црква Св. Атанасие, Теово, Велешко, 1882 г., автор Д. А. Папрадишки

4. Св. Харалампие, наос, северен зид, црква Св. Атанасие, Теово, Велешко, 1882 г., автор Д. А. Папрадишки

5. Раѓање Христово, наос, северен зид, црква Св. Атанасие, Теово, Велешко,
1883 г., автор Д. А. Папрадишки

6. Св. Димитрие, наос, северен зид, црква Св. Илија, Бусилци, Велешко,
1884 г., автор Д. А. Папрадишки

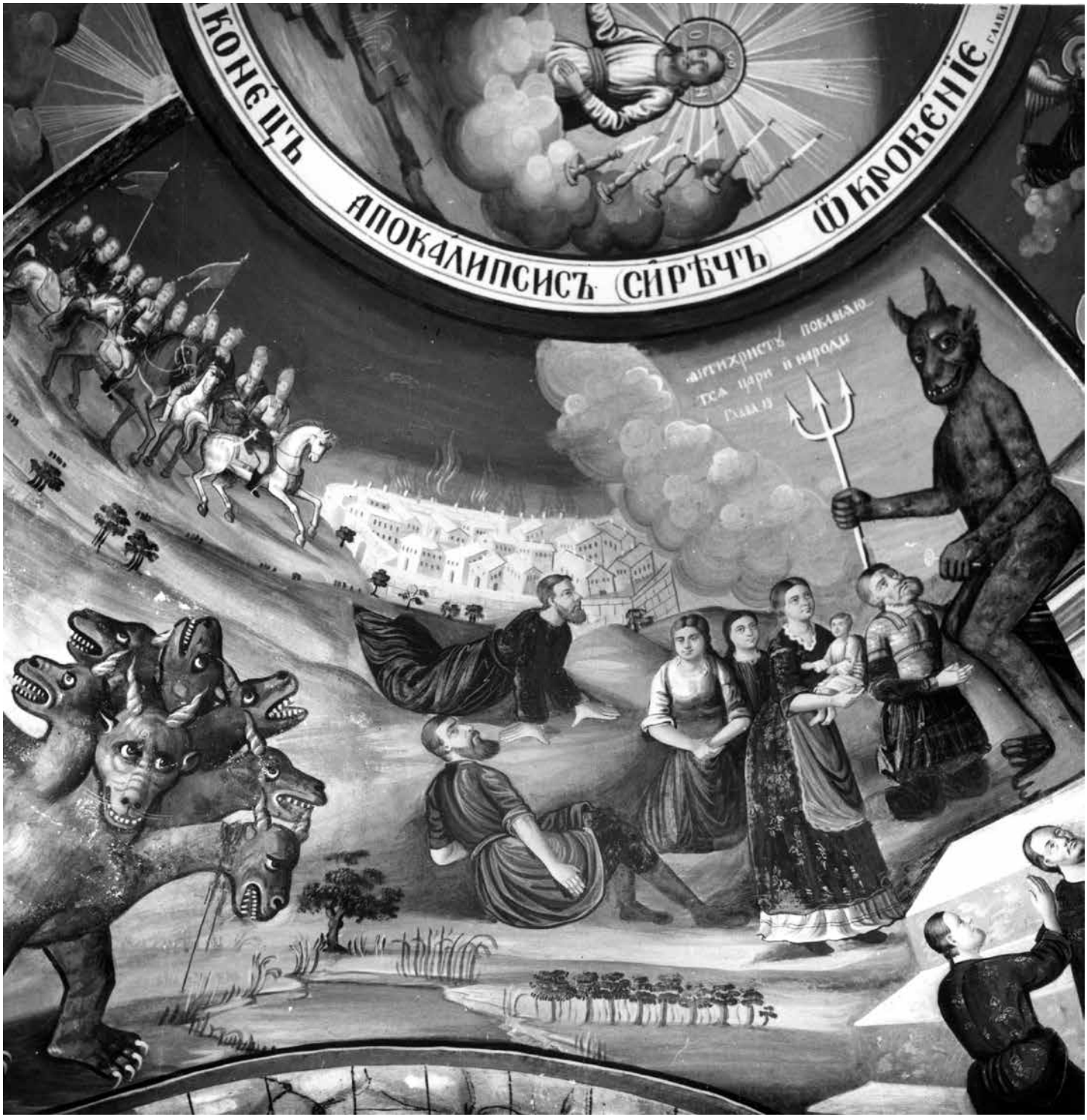
7. Св. Ѓорѓи, наос, јужен зид, црква Св. Илија, Бусилци, Велешко, 1884 г.,
автор Д. А. Папрадишки

8. Арх Гаврил и св. Параскева, наос, северен зид, црква Св. Илија, Бусилци, Велешко, 1884 г., автор Д. А. Папрадишки

9. Апокалипса глава 1, 4 кубе од с-з страна на затвореният трем, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1885 г., автор Д. А. Папрадишки

10. Апокалипса глава 13, 4 кубе од с-з страна на затворениот трем, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1885 г., автор Д. А. Папрадишки

11. Св. Василие, наос, апсида, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1885 г., автор Д. А. Папрадишки

12. Св. Антоние, наос, апсида, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1885 г., автор Д. А. Папрадишки

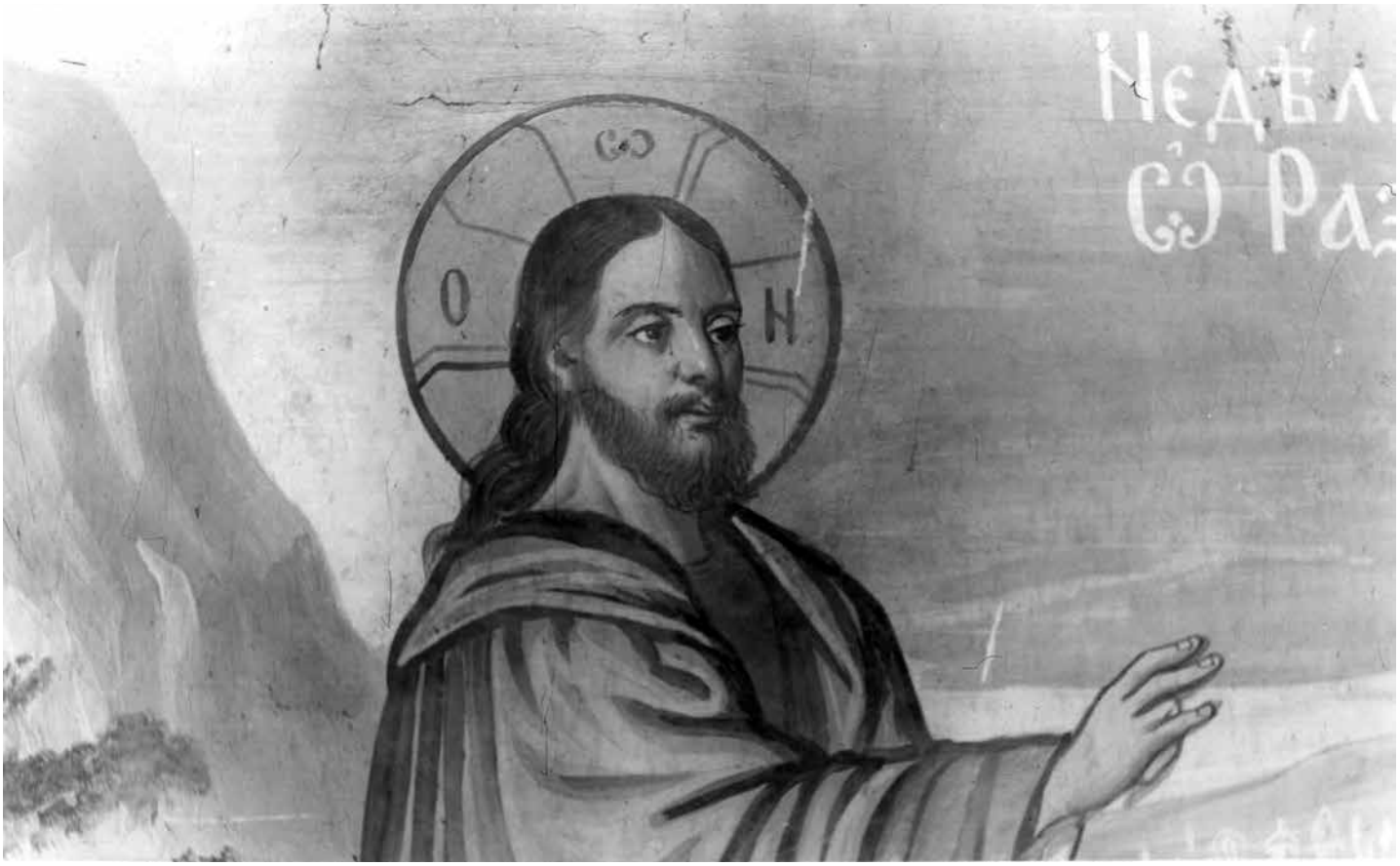
13. Христос оди по море, наос, северна страна, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1887 г., автор Д. А. Папрадишки

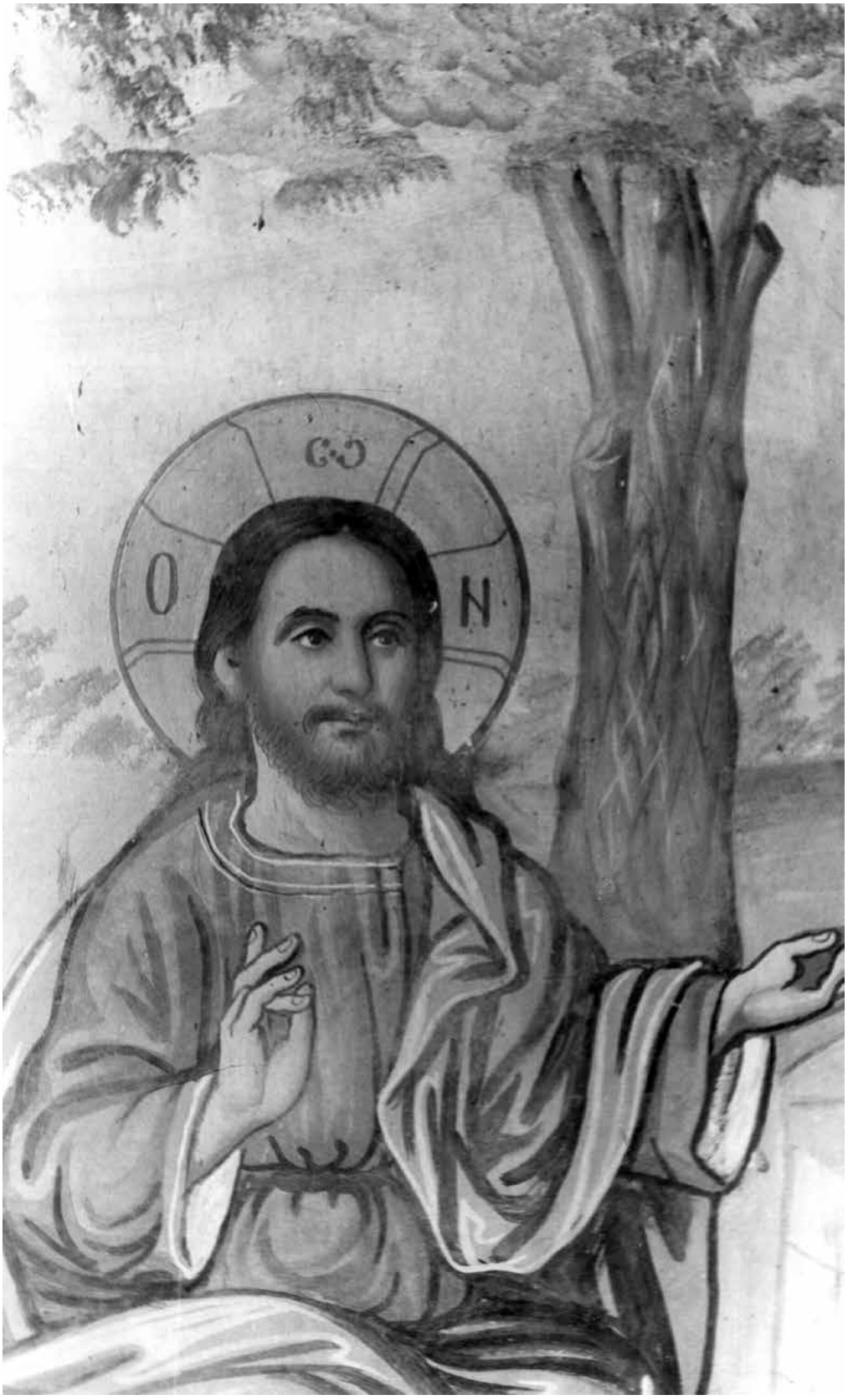
14. Христос оди по море, наос, северна страна, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1887 г., автор Д. А. Папрадишки

15. Недела седма на слепците, наос, јужен зид, II зона, црква Св. Јоаким Осоговски,
Крива Паланка, 1887 г., автор Д. А. Папрадишки

16. Недела на раслабениот, наос, западен зид, III зона, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1887 г., автор Д. А. Папрадишки

17. Христос и Самрјанката на бунарот, наос, западен зид, III зона, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1887 г., автор Д. А. Папрадишки

18. Св. Безсребреници, наос, западен зид, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1887 г., автор Д. А. Папрадишки

19. Св. Безсребреници, наос, западен зид, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1887 г., автор Д. А. Папрадишки

20. Страних и путешетвијусих наставница, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1893 г., автор Д. А. Папрадишки

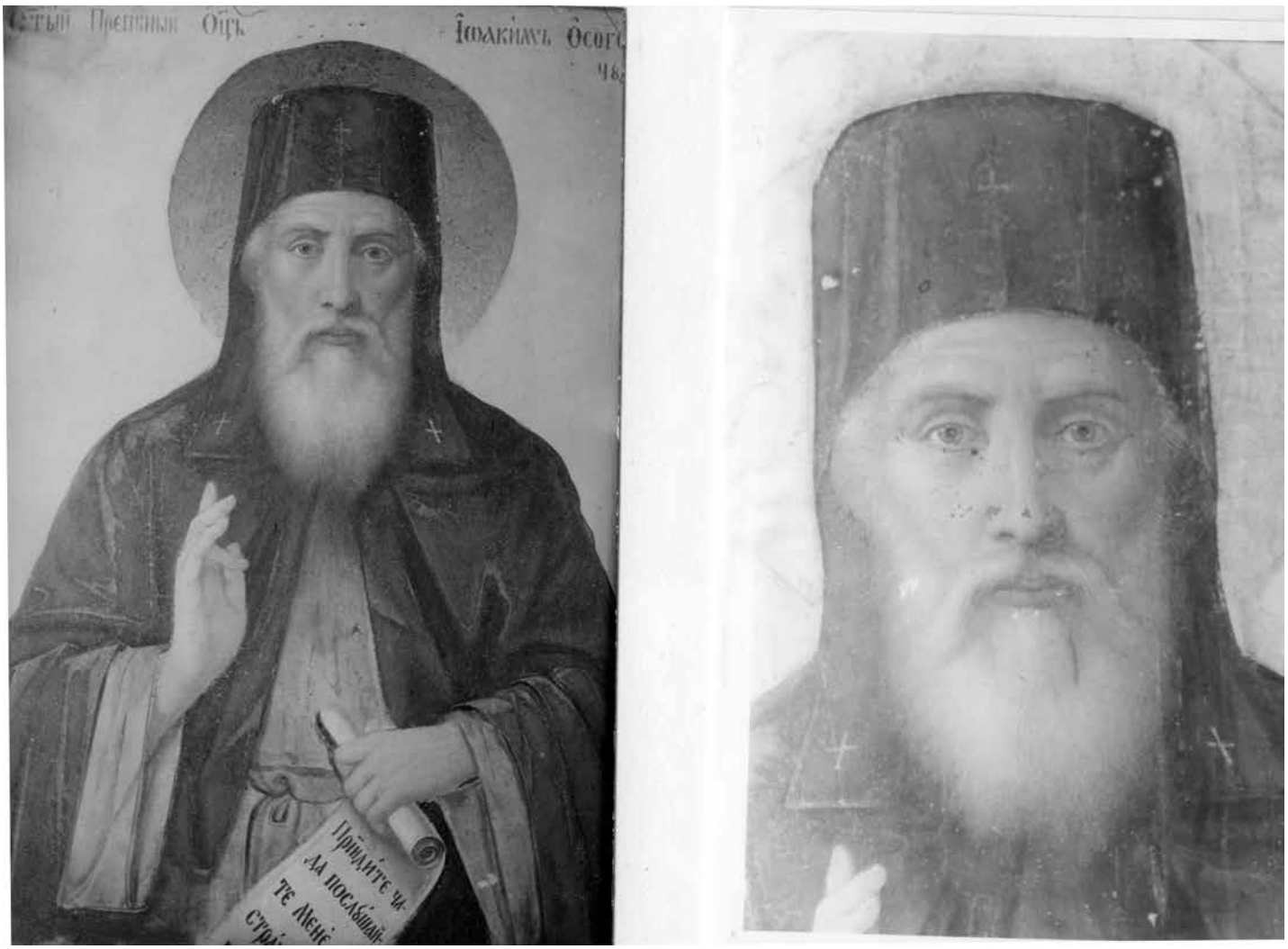
21. Болних исцеление и Плачусим в печаљех утјешеним, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1893 г., автор Д. А. Папрадишки

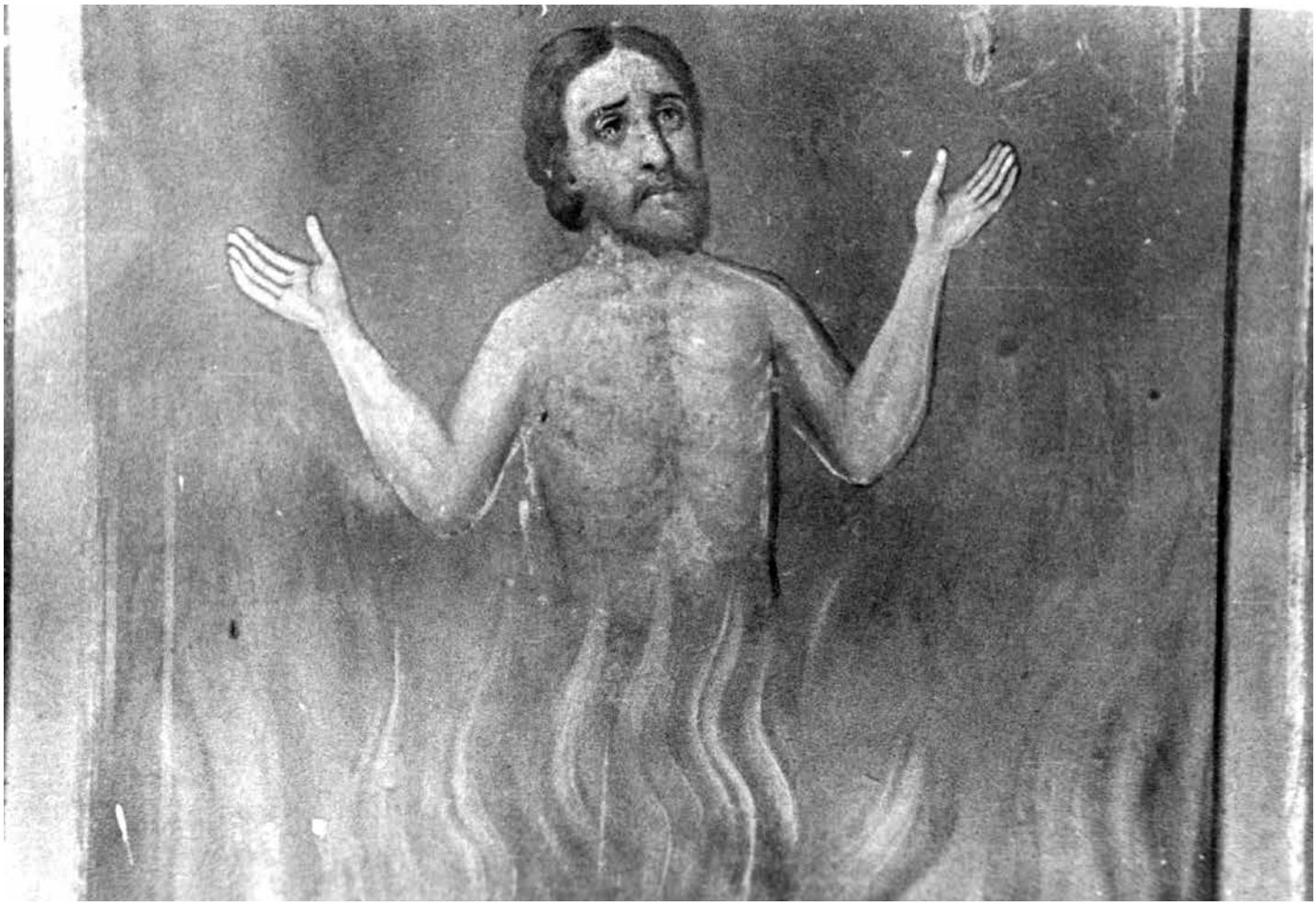
22. Архангел Михаил, западна фасада, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1893 г., автор Д. А. Папрадишки

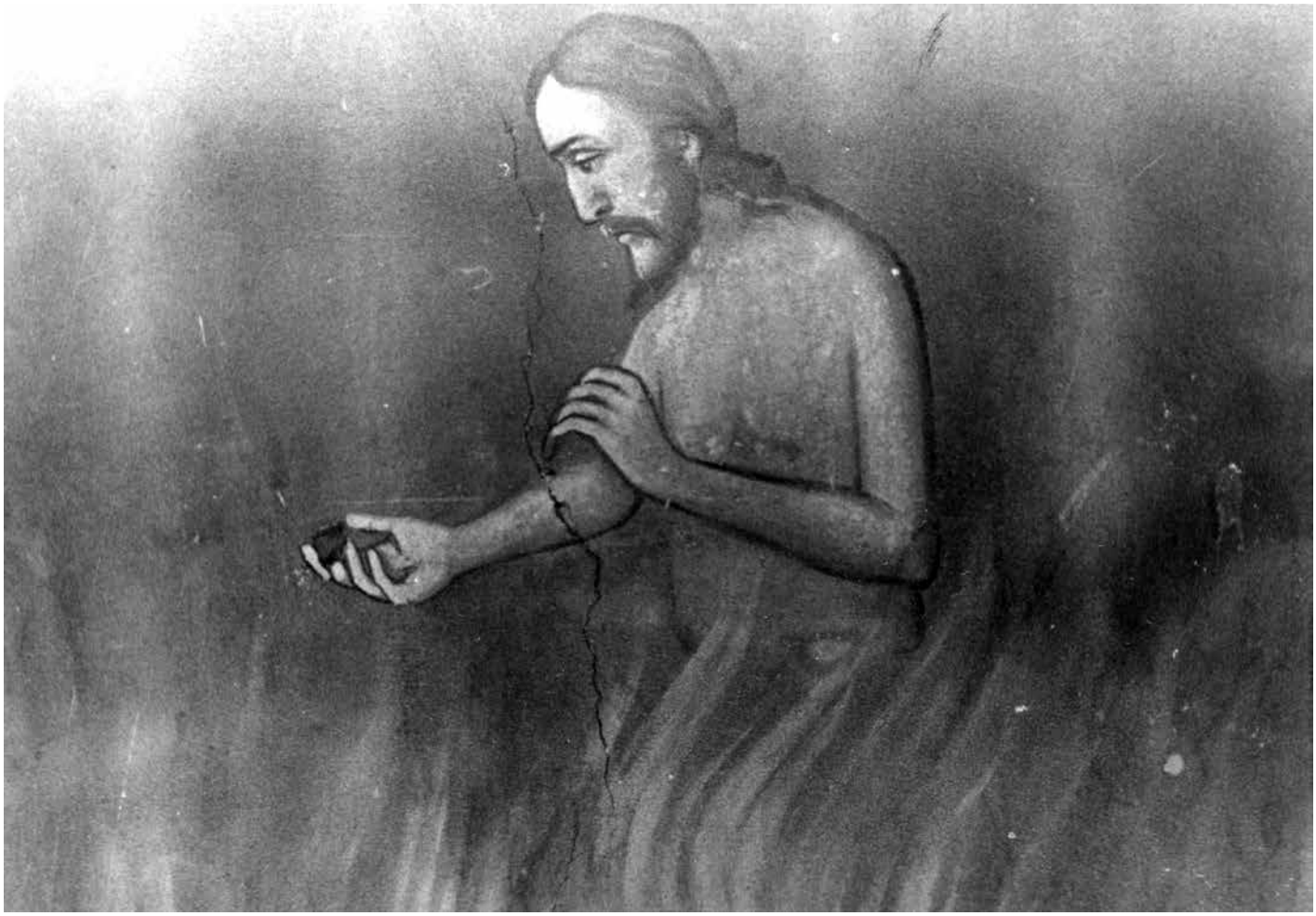
23. Архангел Гаврил, западна фасада, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1893 г., автор Д. А. Папрадишки

24. Јоаким Осоговски, ниша над западниот влез, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1893 г., автор Д. А. Папрадишки

25. Идолопослужител, западна фасада, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1893 г.,
автор Д. А. Папрадишки

26. Идолопослужител, западна фасада, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1893 г.,
автор Д. А. Папрадишки

27. Imago pietatis, проскомидија, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1894 г., автор Д. А. Папрадишки

28. Погребение Христово, проскомидија, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1894 г., автор Д. А. Папрадишки

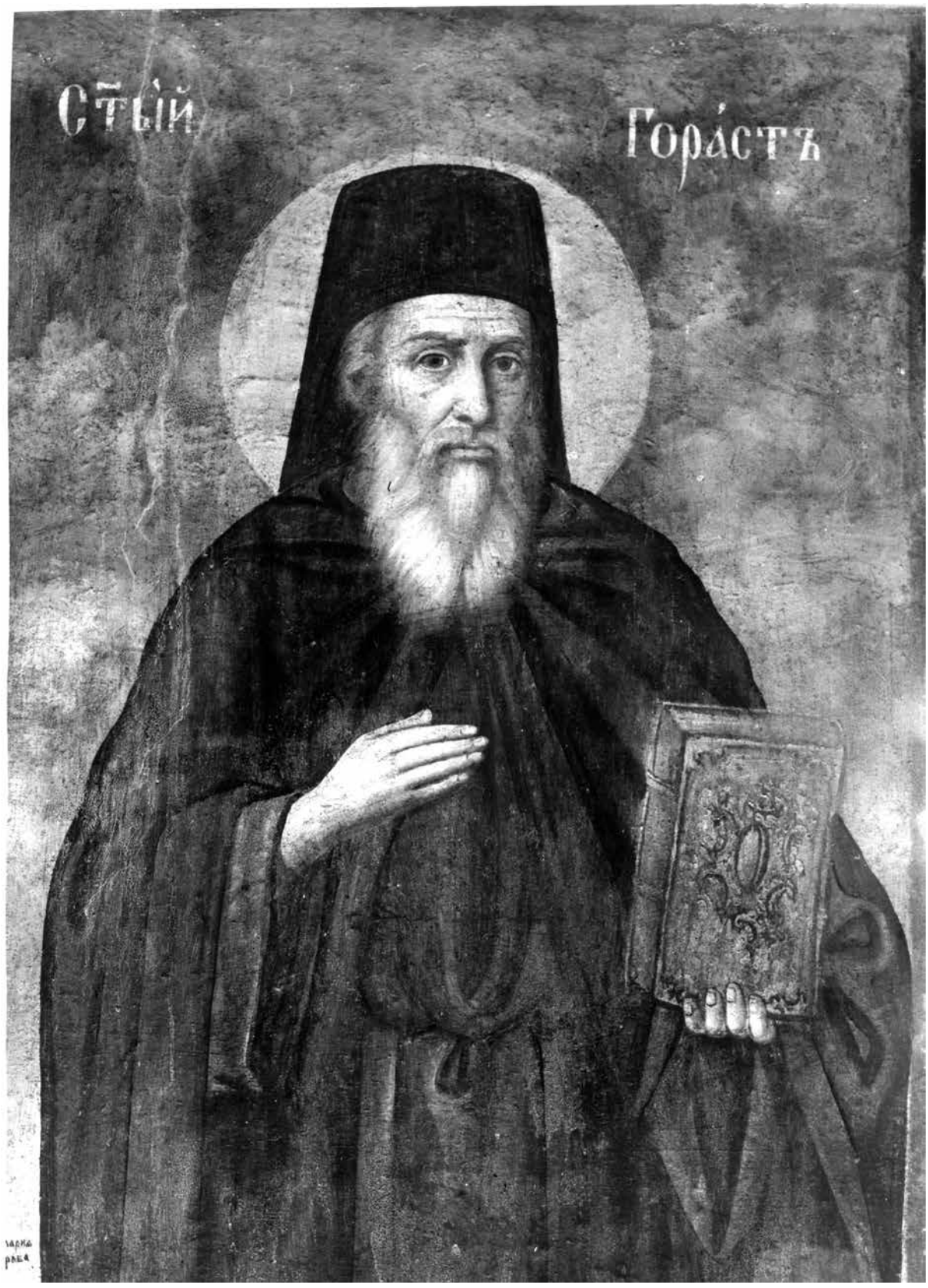
29. Давид јереј, ктитор, западна фасада, црква Св. Димитрие, Крива Паланка, 1894 г., автор Д. А. Папрадишки

30. Јоаким Осоговски, западна фасада, црква Св. Димитрие, Крива Паланка, 1894 г., автор Д. А. Папрадишки

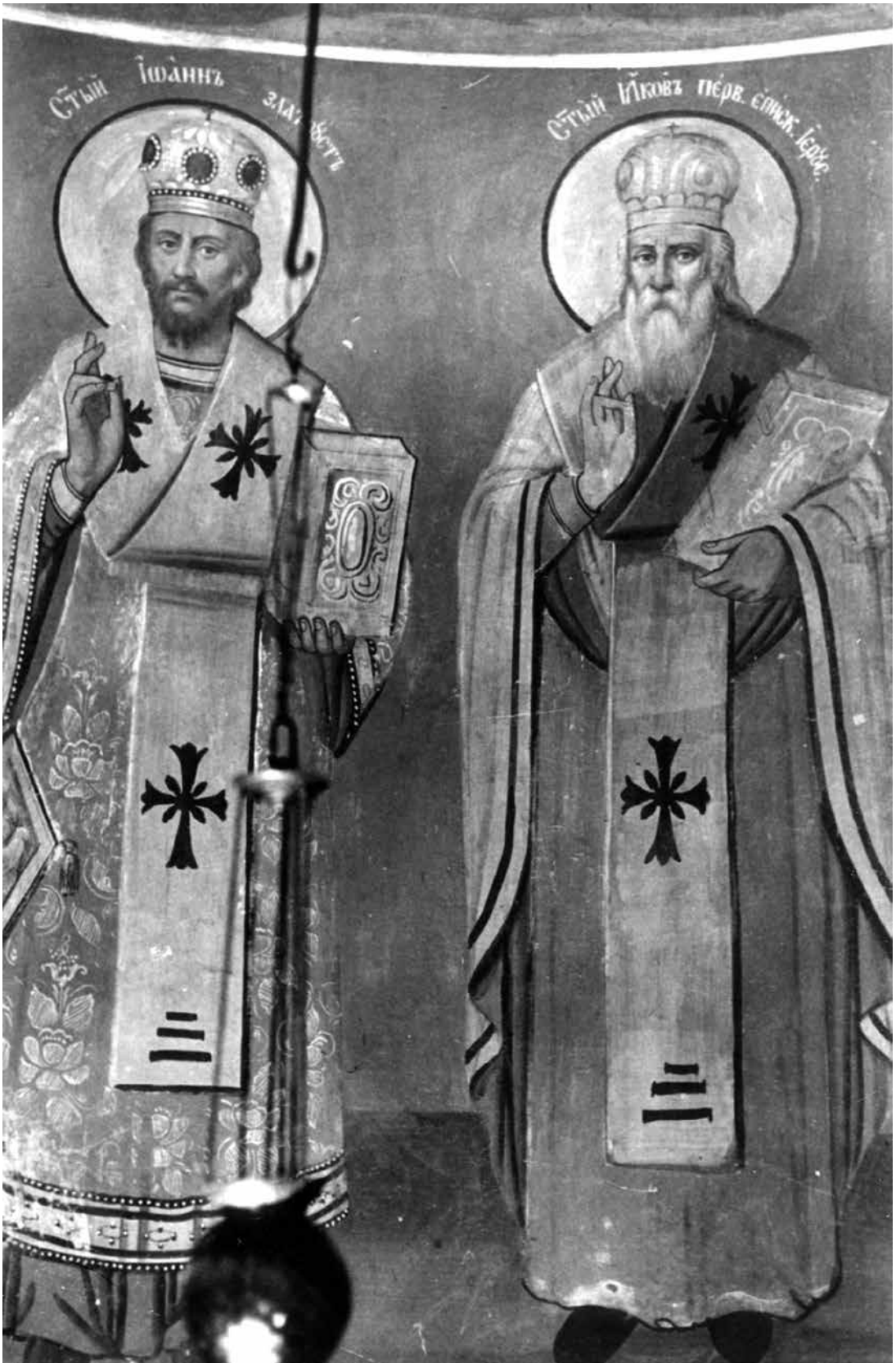
31. Св. Теодор, јужен зид, наос, црква Успение Богородичино, Штипско Ново Село, 1896 г., автор Д. А. Папрадишки

32. Св. Горзад, северен зид, наос, црква Успение Богородичино, Штипско Ново Село, 1896 г., автор Д. А. Папрадишки

33. Св. Јован Златоуст, апсида, црква Св. Никола, Гњилане, 1901 г.,
автор Д. А. Папрадишки

34. Св. Јаков, епископ Ерусалимски, апсида, црква Св. Никола, Гњилане, 1901 г., автор Д. А. Папрадишки

35. Цар Милутин, наос, северен зид, црква Св. Ѓорги, Станишор, 1901 г.,
автор Д. А. Папрадишки

36. Исус Христос, црква Св. Никола, с. Раковец, Велешко, 1884 г., автор Д. А. Папрадишки

37. Св. Јоаникие, наос, северен зид, црква Ѓорги, Станишор, 1903 г.,
автор Д. А. Папрадишки

38. Св. Јоаким Осоговски, наос, северен зид, црква Никола, Апила, Крива Паланка 1904 г., автор Д. А. Папрадишки

39. Вечно блаженство, западна фасада, црква Св. Јован Претеча, Кратово, 1905 г.,
автор Д. А. Папрадишки

40. Ширшаја небесна, ниша над јужниот влез, црква Св. Јован Претеча, Кратово, 1905 г., автор Д. А. Папрадишки

41. Архангел Михаил, западна фасада, јужно над нишата, црква Св. Јован Претеча, Кратово, 1921 г., автор Д. А. Папрадишки

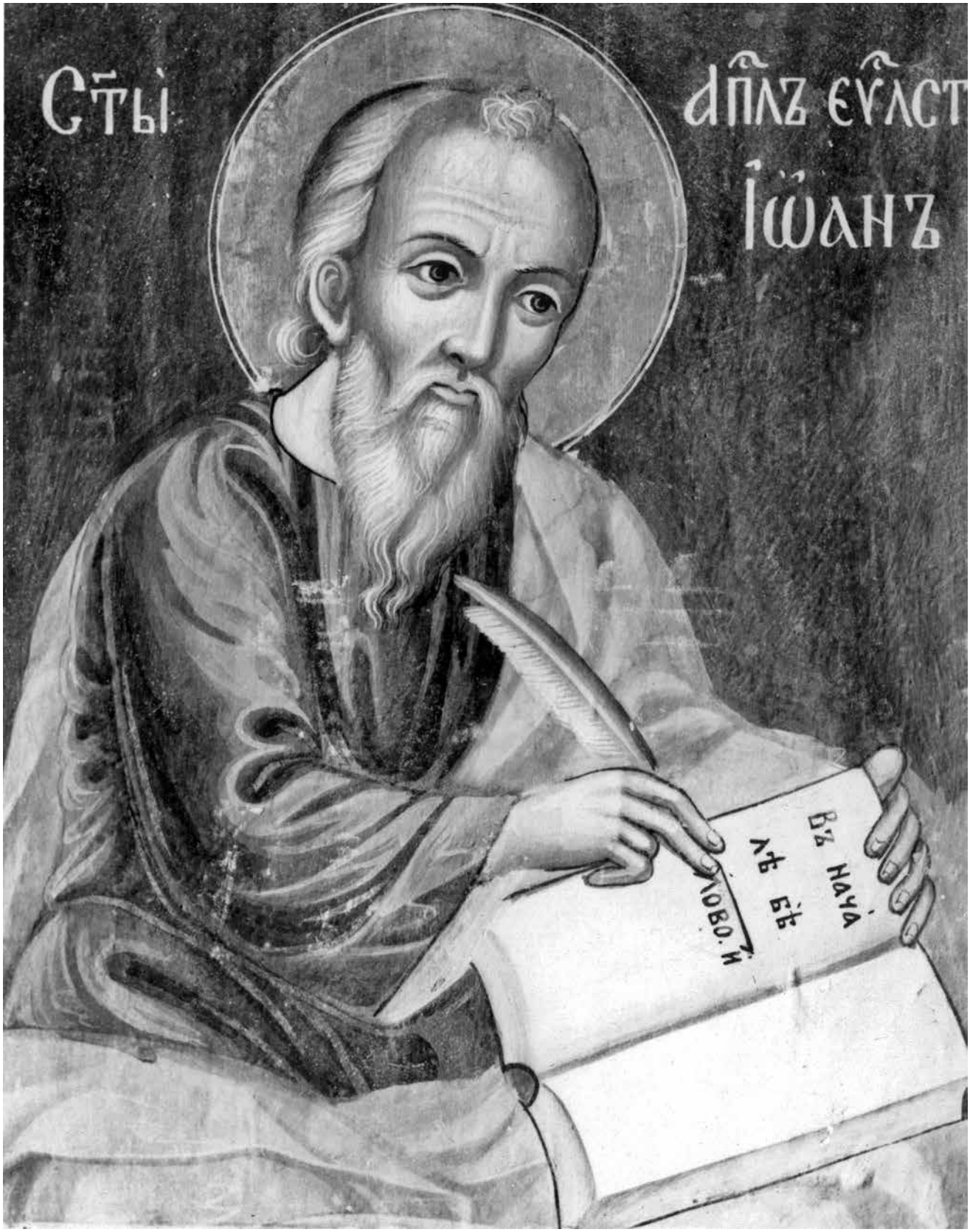
42. Архангел Михаил, наос, јужен зид, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1933 г., автор Д. А. Папрадишки

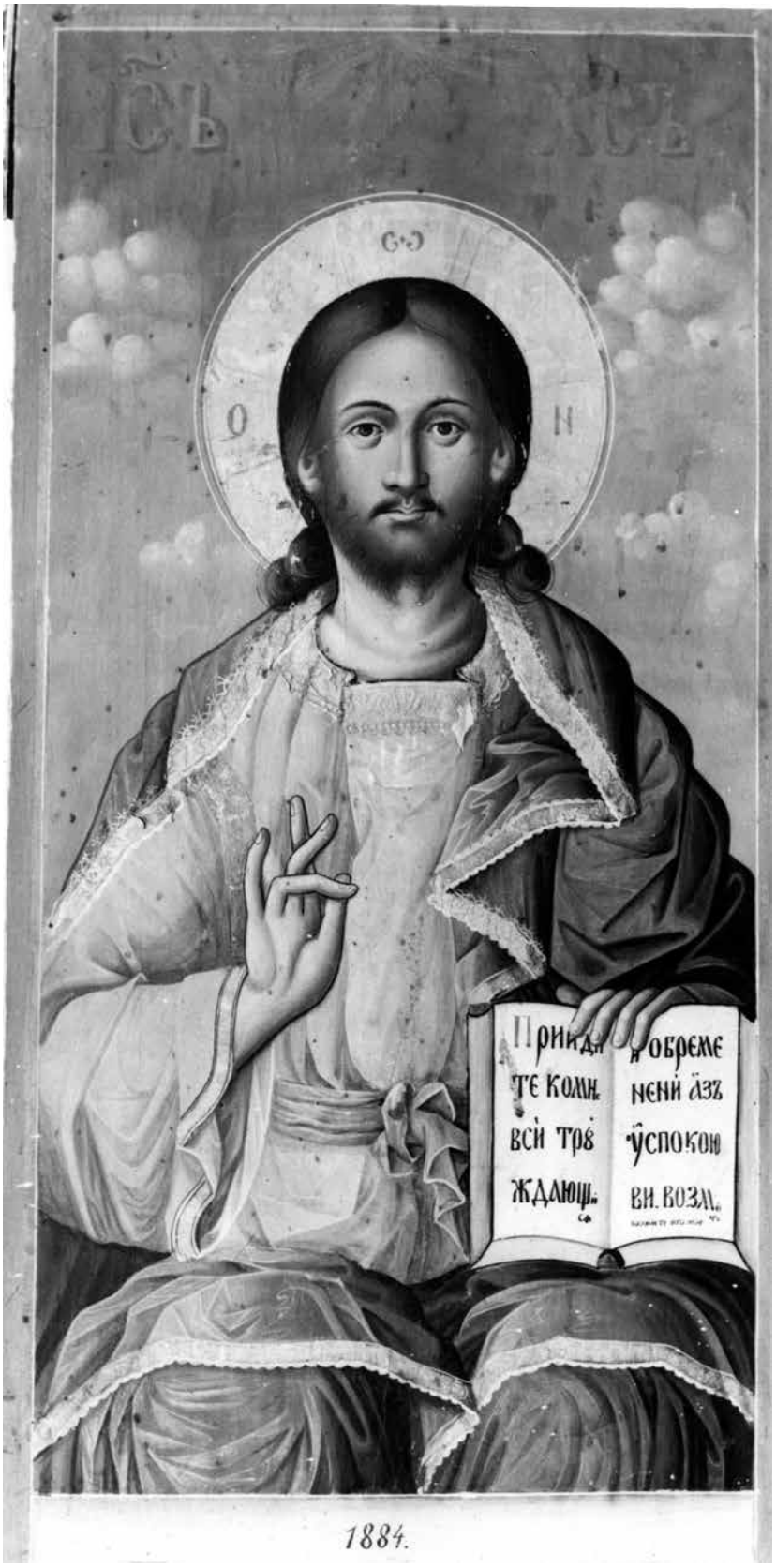
43. Св. Игнатиј, наос, јужен зид, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1933 г., автор Д. А. Папрадишки

44. Архангел Михаил, наос, јужен зид, црква Св. Димитрие, Кованци, Гевгелија, 1879 г., автор Д. А. Папрадишки

45. Евангелист Јован, црква Св. Троица, Раштани, Велес, 1883 г.,
автор Д. А. Папрадишки

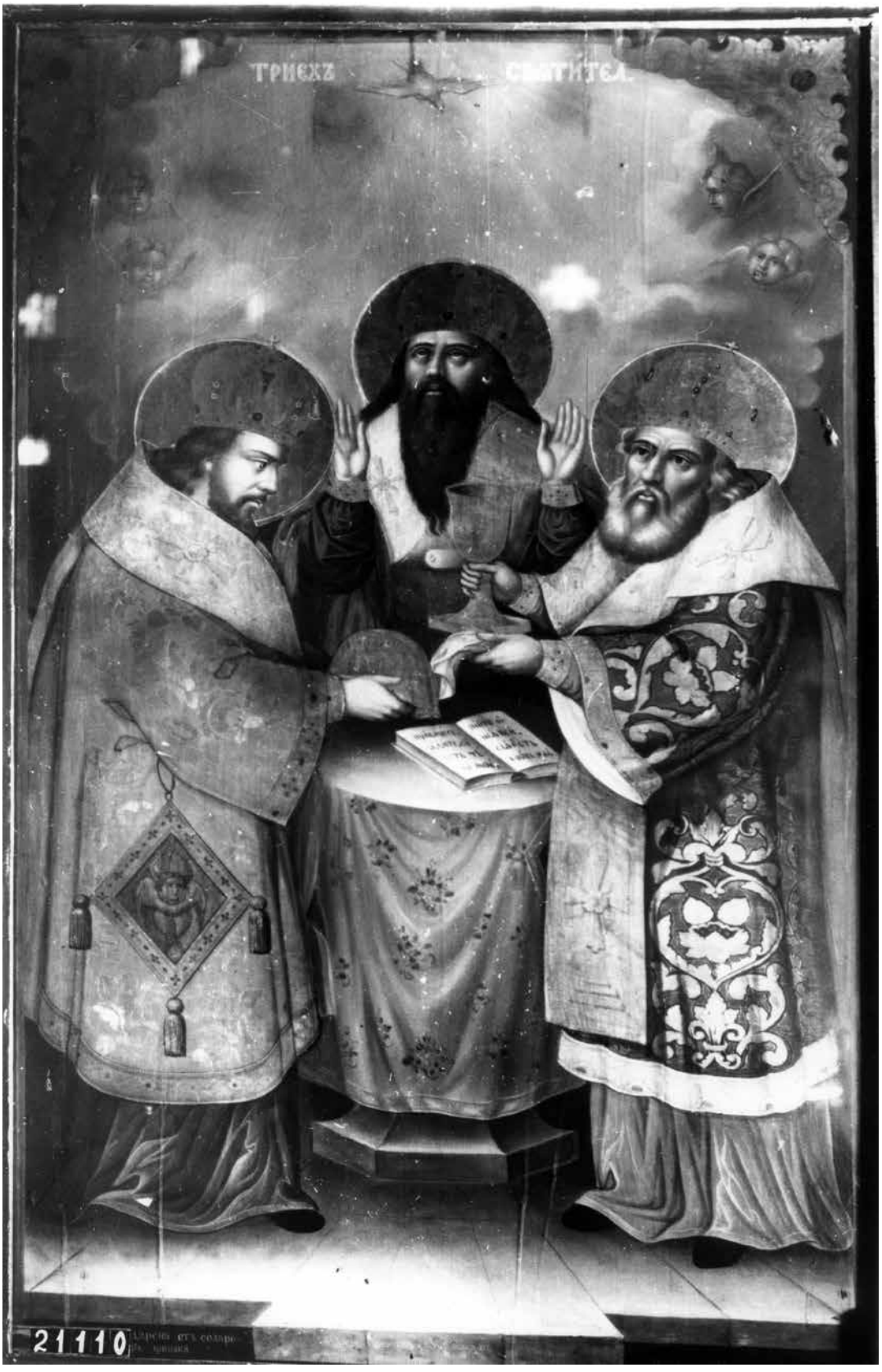
46. Исус Христос, црква Св. Никола, Раковец, Велес, 1884 г.,
автор Д. А. Папрадишки

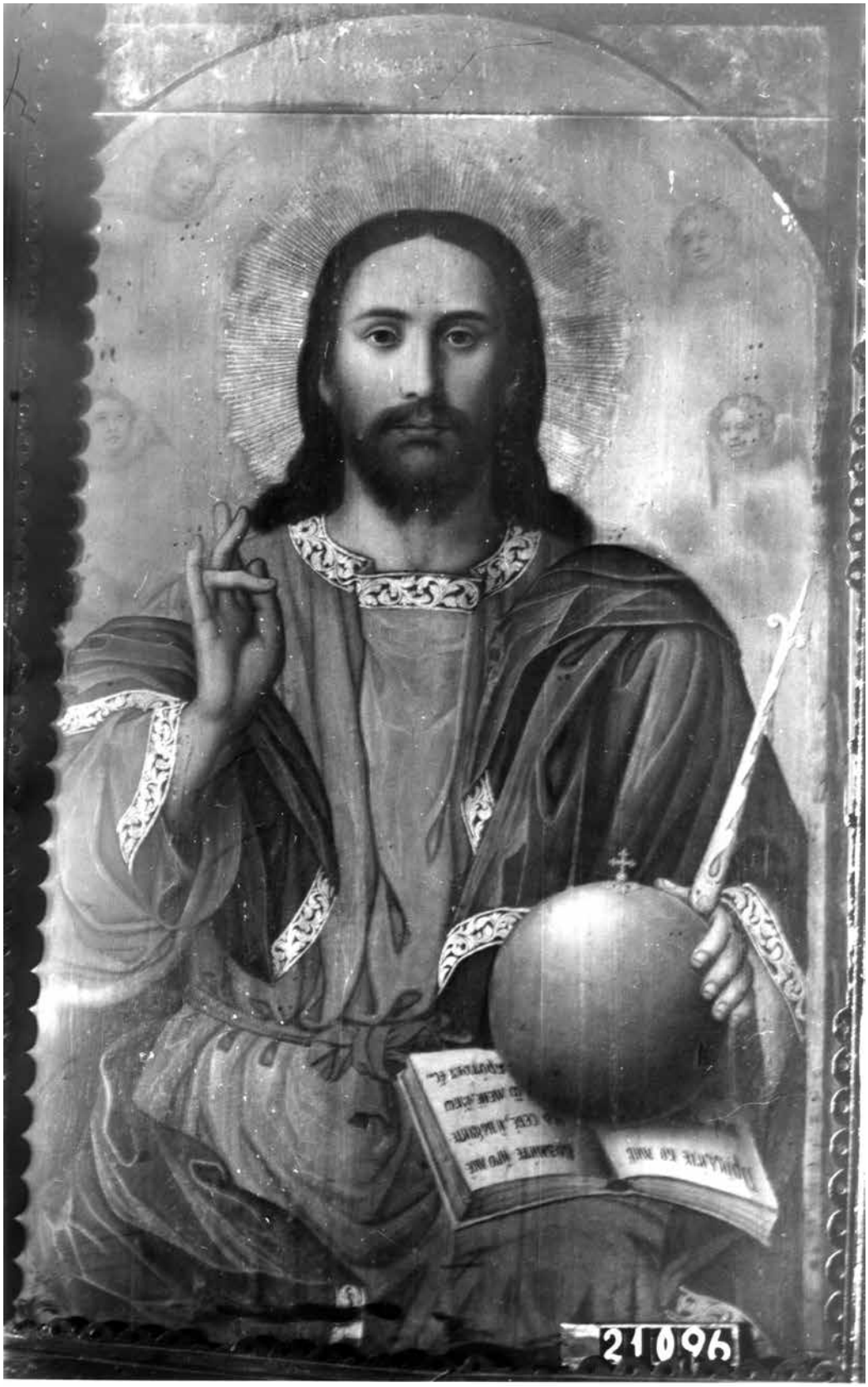
47. Погребение Христово, црква Св. Пантелејмон, Велес, 1886 г.,
автор Д. А. Папрадишки

48. Поглед на иконостасот, црква Св. Пантелејмон, с Пантелеј, Кочани, 1888 г.,
автор Д. А. Папрадишки

49. Три светители, црква Св. Никола, Штип, 1889 г.,
автор Д. А. Папрадишки

50. Исус Христос, црква Св. Никола, Штип, 1889 г.,
автор Д. А. Папрадишки

51. Богородица со Христос, црква Успение Богородичино, Ново село, Штип, 1866 г., автор Станислав Доспевски

52. Пророк Илија, црква Успение Богородичино, Ново село, Штип, 1866 г.,
автор Станислав Доспевски

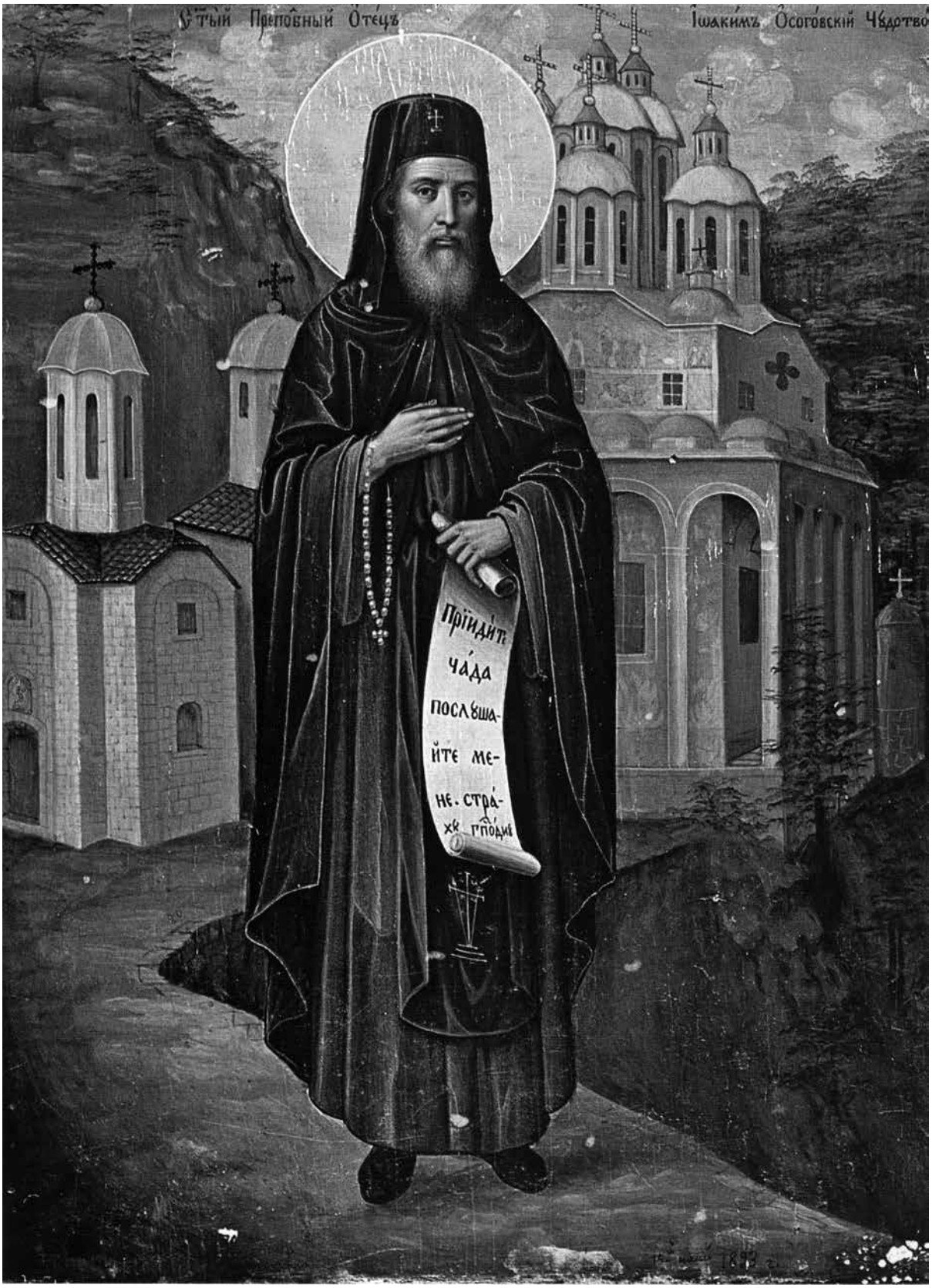
53. Св. Јован Крстител, црква Успение Богородичино, Ново село, Стип, 1866 г., автор Станислав Доспевски

54. Слегување на Светиот дух, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1893 г.,
автор Д. А. Папрадишки

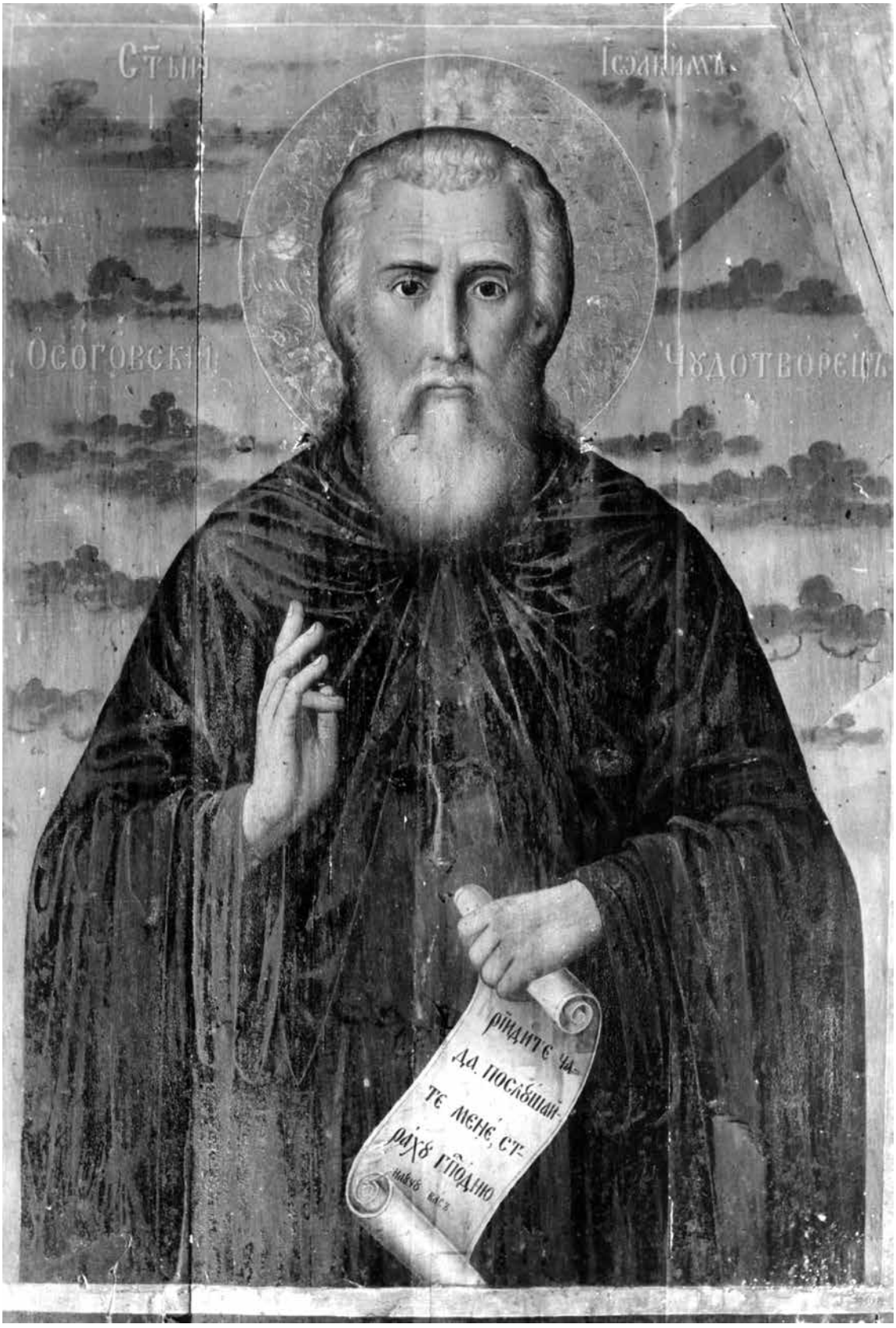
55. Раѓање Христово, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1893 г.,
автор Д. А. Папрадишки

56. Јоаким Осоговски, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1893 г.,
автор Д. А. Папрадишки

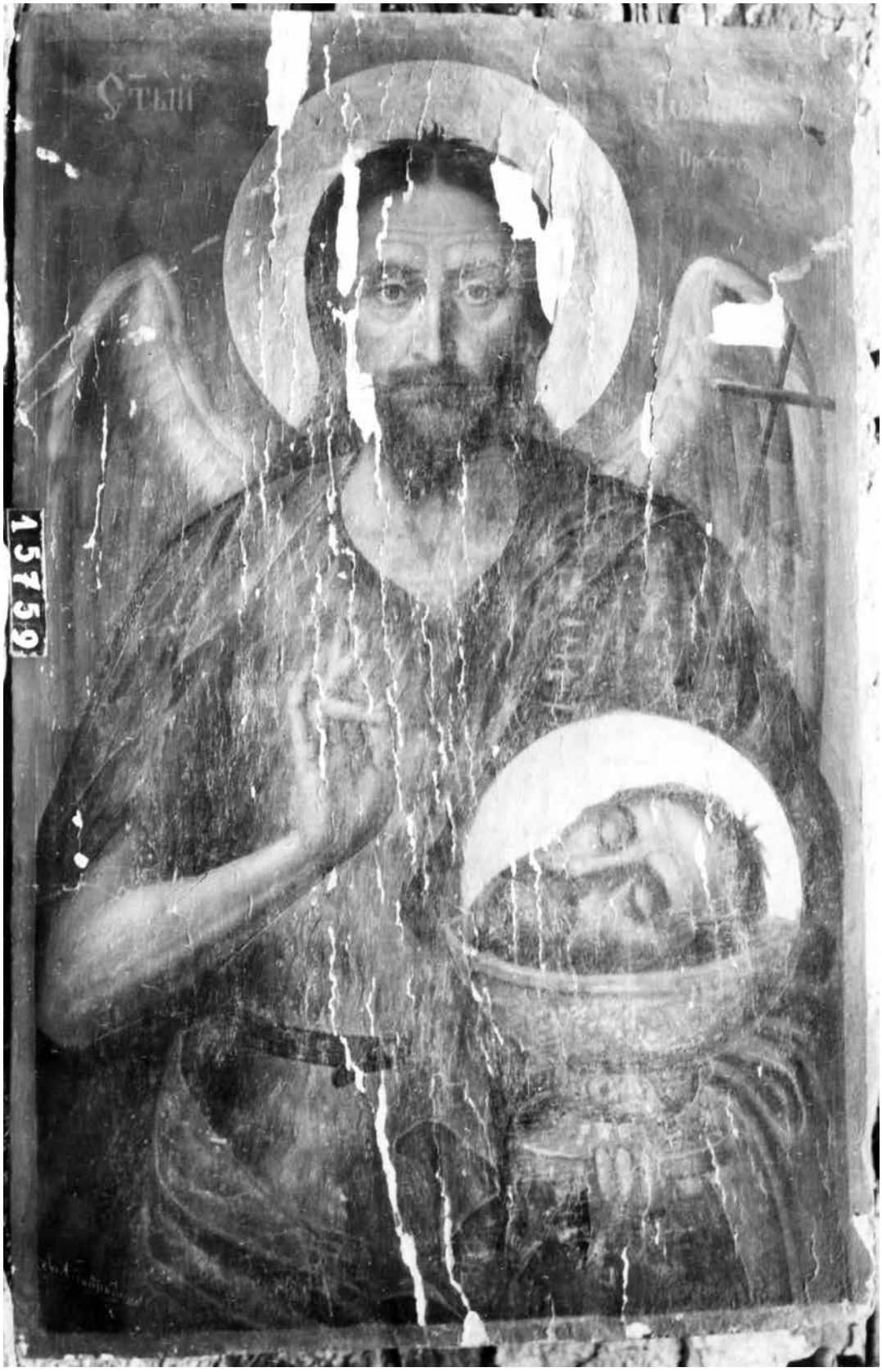
57. Јоаким Осоговски, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1893 г.,
автор Д. А. Папрадишки

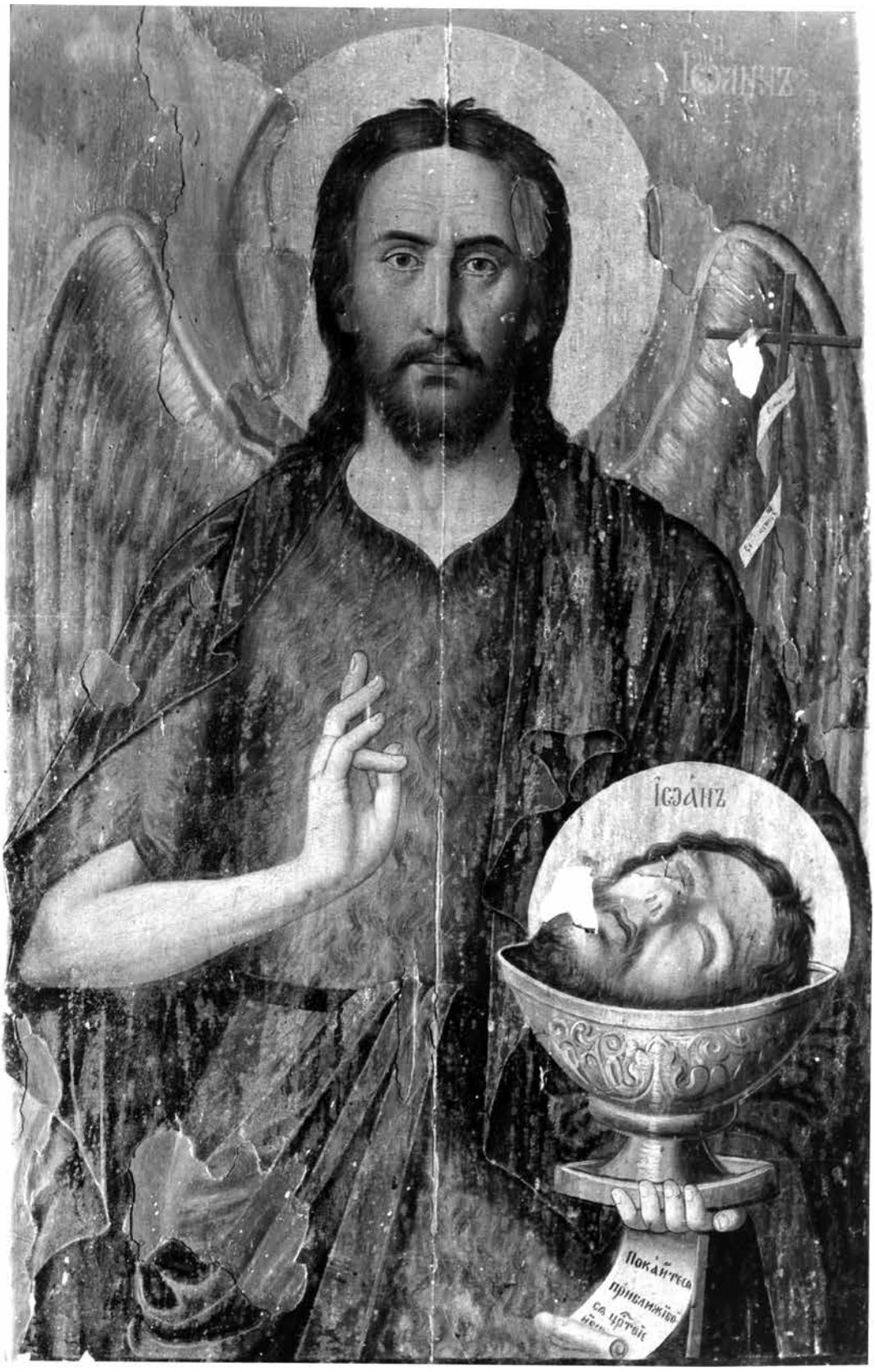
58. Јоаким Осоговски, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1894 г.,
автор Д. А. Папрадишки

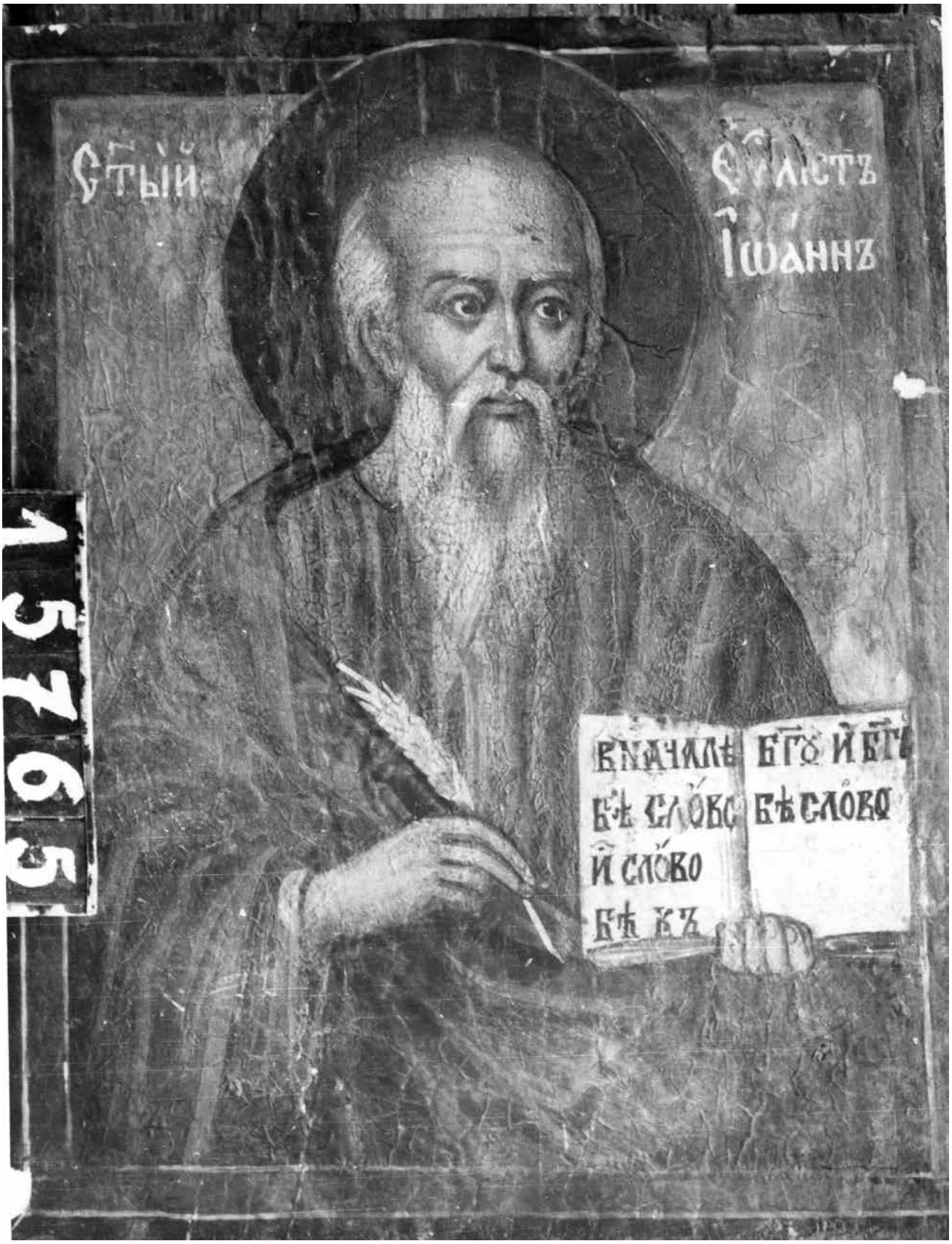
59. Исус Христос велики архиереј, црква Св. Јоаким Осоговски, Крива Паланка, 1894 г., автор Д. А. Папрадишки

60. Јован Претеча, црква Св. Никола, Апила, 1895 г.,
автор Д. А. Папрадишки

61. Јован Претеча, црква Раѓање на Света Богородица, 1895 г.,
автор Д. А. Папрадишки

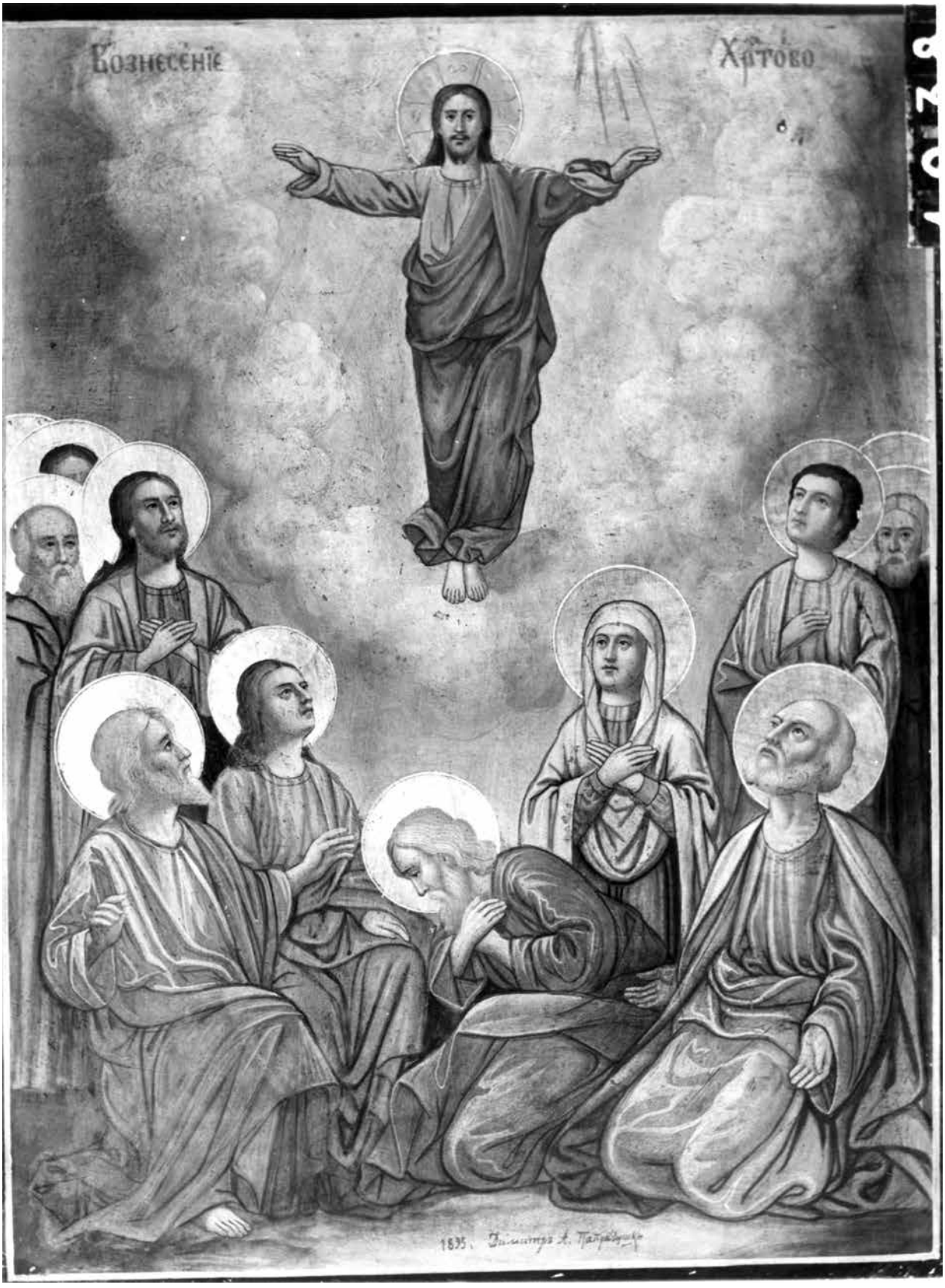
62. Евангелист Јован, црква Св. Никола, Апила, 1895 г.,
автор Д. А. Папрадишки

63. Богородица со Христос, црква Св. Константин и Елена, Соколарци, Кочанско, 1895 г., автор Д. А. Папрадишки

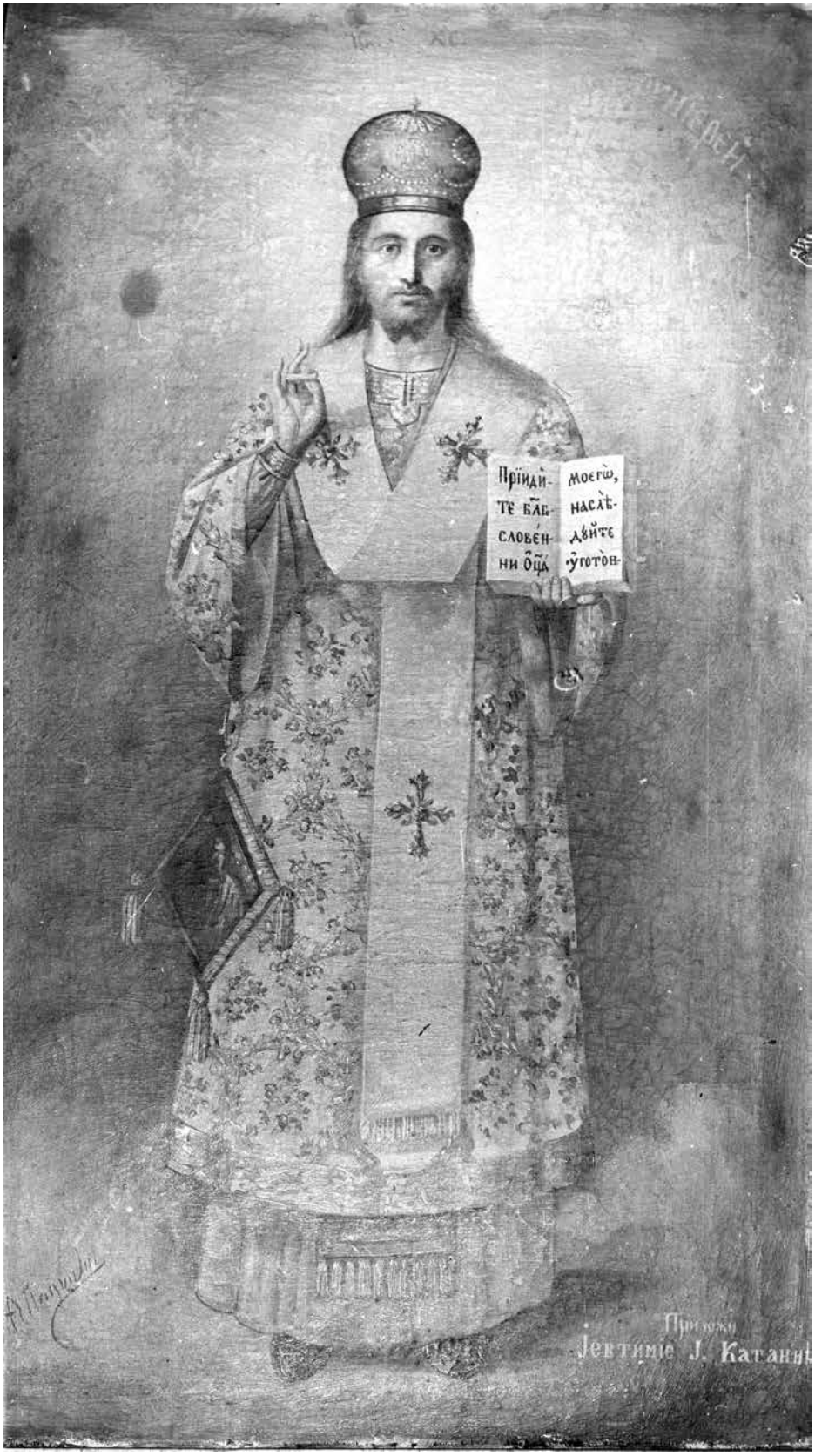
64. Св Димитрие, црква Св. Константин и Елена, Соколарци, Кочанско, 1895 г., автор Д. А. Папрадишки

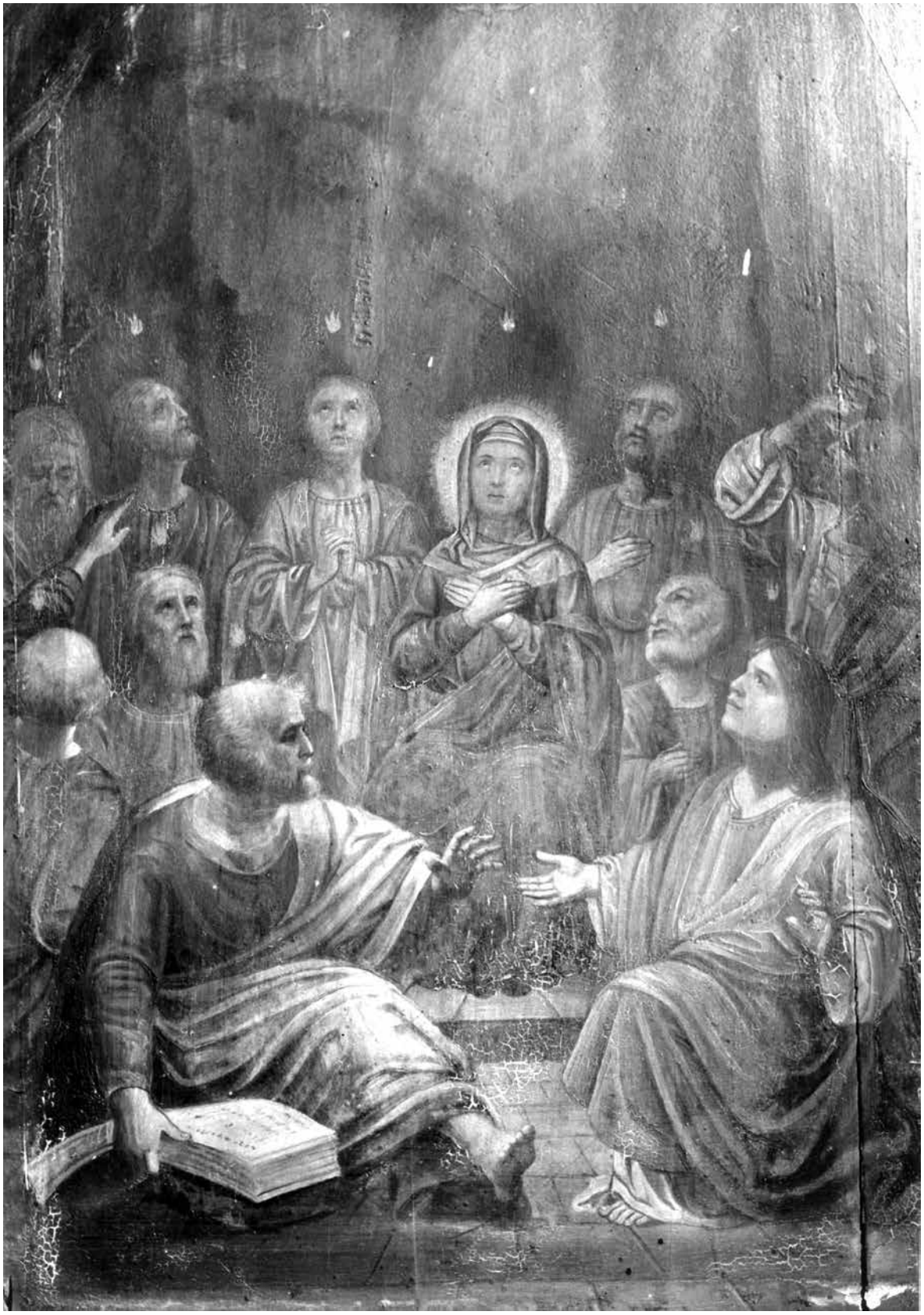
65. Вознесение Христово, црква Св. Константин и Елена, Соколарци, Кочанско, 1895 г., автор Д. А. Папрадишки

66. Поглед на иконостасот, црква Св. Никола, Гнилање, 1901 г.,
автор Д. А. Папрадишки

67. Исус Христос, црква Св. Никола, Гнилање, 1901 г.,
автор Д. А. Папрадишки

68. Слегување на Светиот дух, црква Св. Троица, Куршумлија, 1902 г.,
автор Д. А. Папрадишки

69. Тајна вечера, црква Св. Троица, Куршумлија, 1902 г.,
автор Д. А. Папрадишки

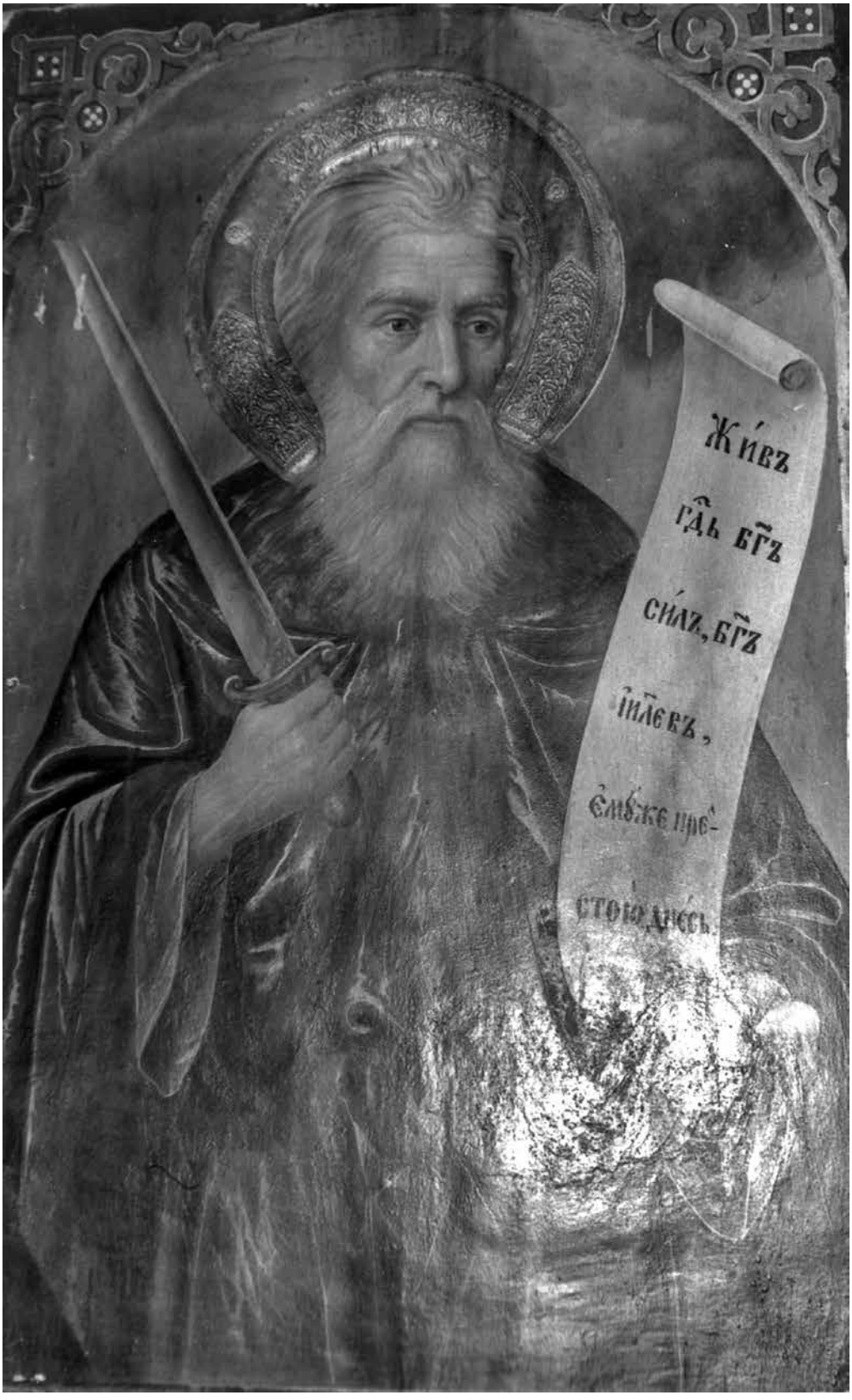
70. Архиђакон Стефан, манастир Девич, 1902-3 г.,
автор Д. А. Папрадишки

71. Архангел Михаил, манастир Девич, 1902_3 г.,
автор Д. А. Папрадишки

72. Исус Христос, манастир Девич, 1902_3 г.,
автор Д. А. Папрадишки

73. Пророк Илија, црква Св. Јован Претеча, Кратово, 1904 г.,
автор Д. А. Папрадишки

74. Св. Никола, црква Св. Јован Претеча, Кратово, 1904 г.,
автор Д. А. Папрадишки

75. Св. Јован Претеча, црква Св. Јован Претеча, Кратово, 1869 г.,
Зограф Захариј Доспевски

76. Богородица со Христос, црква Вознесение Христово, Раштак, Скопје, 1906 г.,
автор Д. А. Папрадишки

77. Св. Ѓорѓи, црква Св. Ѓорѓи, Кочани, 1908 г.,
автор Д. А. Папрадишки

78. Архиђакон Стефан, црква Св. Сава, Косовска Митровица, 1914-15 г.,
автор Д. А. Папрадишки

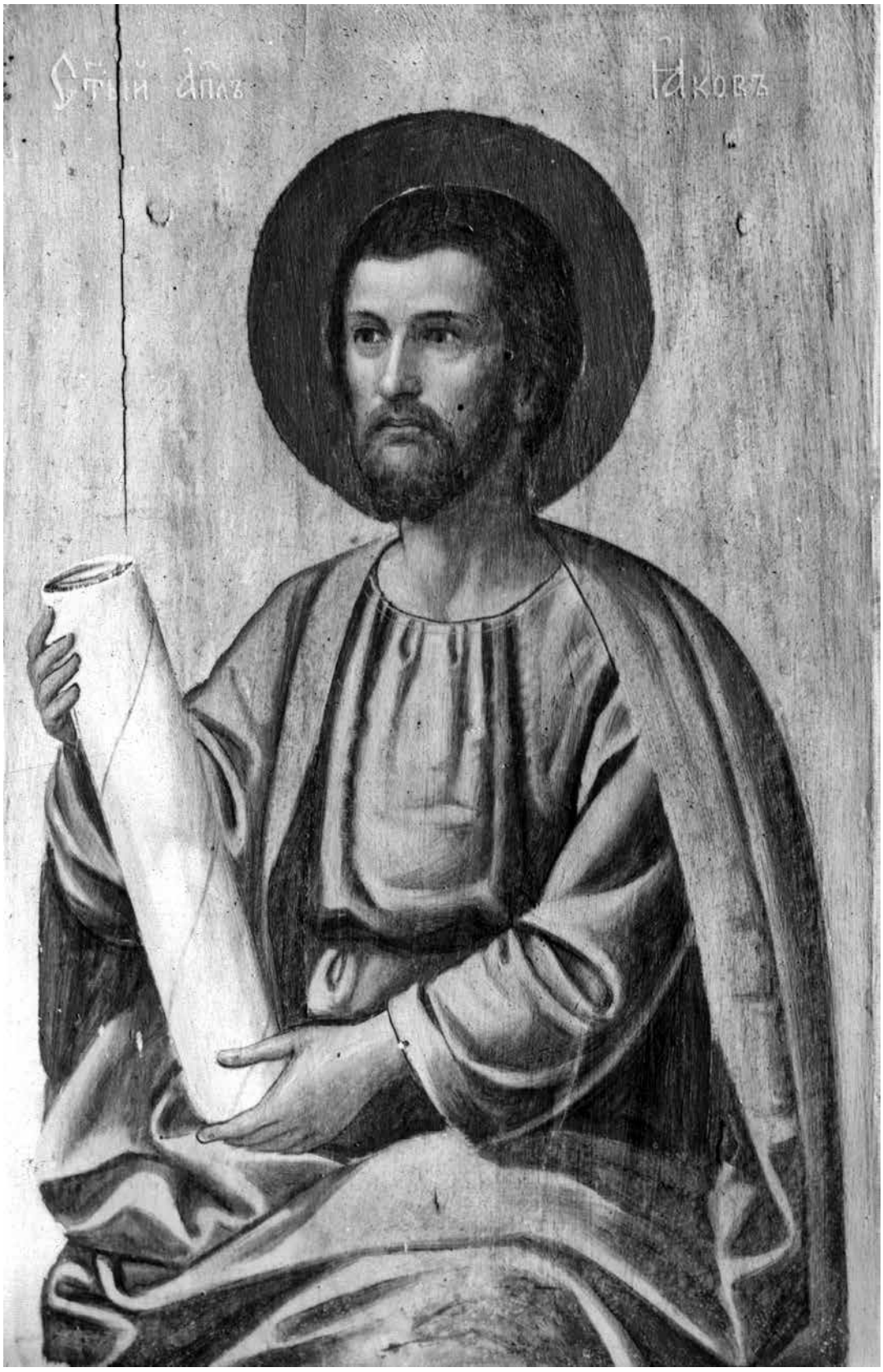
79. Богородица со Христос, црква Св. Петар и Павле, Горно Лисиче, Скопје, 1918 г., автор Д. А. Папрадишки

80. Исус Христос, црква Св. Петар и Павле, Горно Лисиче, Скопје, 1918 г.,
автор Д. А. Папрадишки

81. Архангел Михаил, црква Св. Вознесение Христово, Еловец, Велес, 1918-20 г., автор Д. А. Папрадишки

82. Апостол Јаков, црква Св. Вознесение Христово, Еловец, Велес, 1918-20 г., автор Д. А. Папрадишки

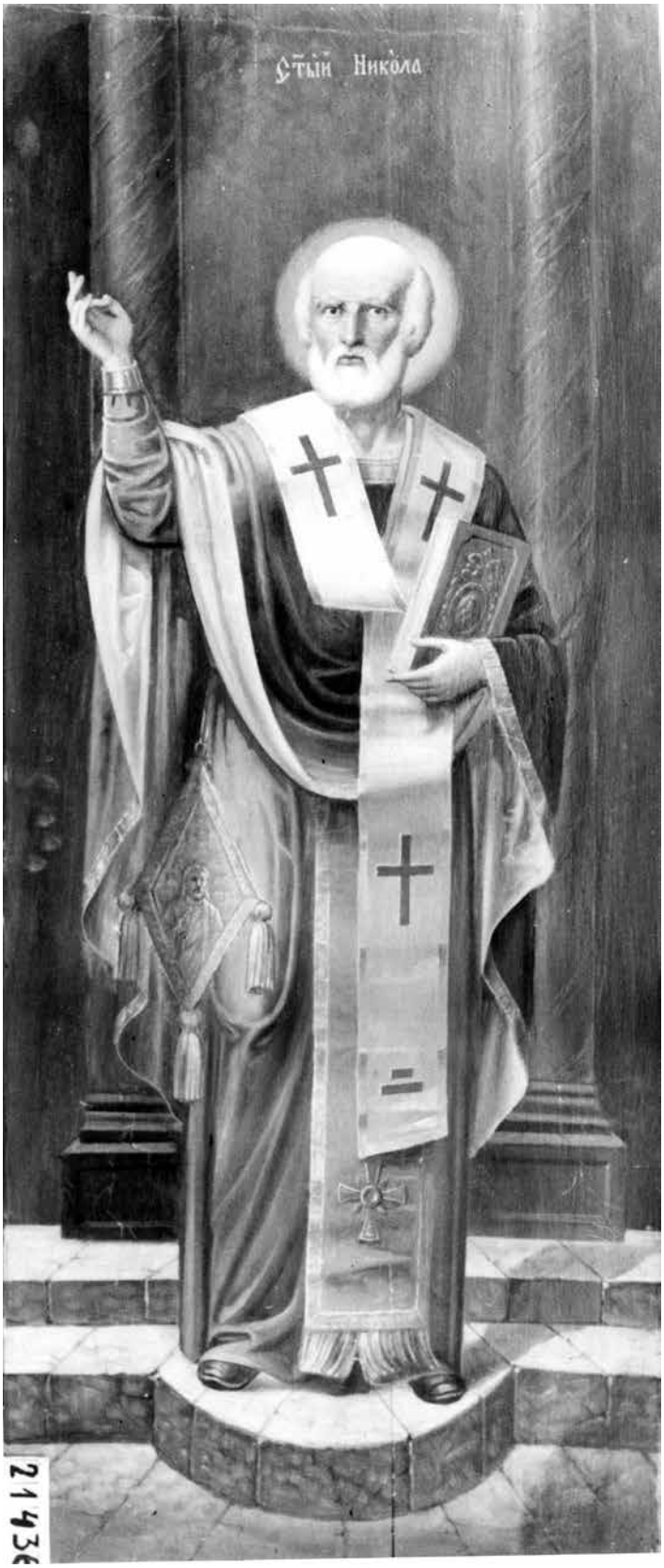
83. Евангелист Лука, црква Св. Вознесение Христово, Еловец, Велес, 1918-20 г., автор Д. А. Папрадишки

84. Тајна вечера, црква Св. Вознесение Христово, Еловец, Велес, 1918-20 г.,
автор Д. А. Папрадишки

85. Св. Сава, арх српски, црква Св. Ѓорги, Кочани, 1920 г.,
автор Д. А. Папрадишки

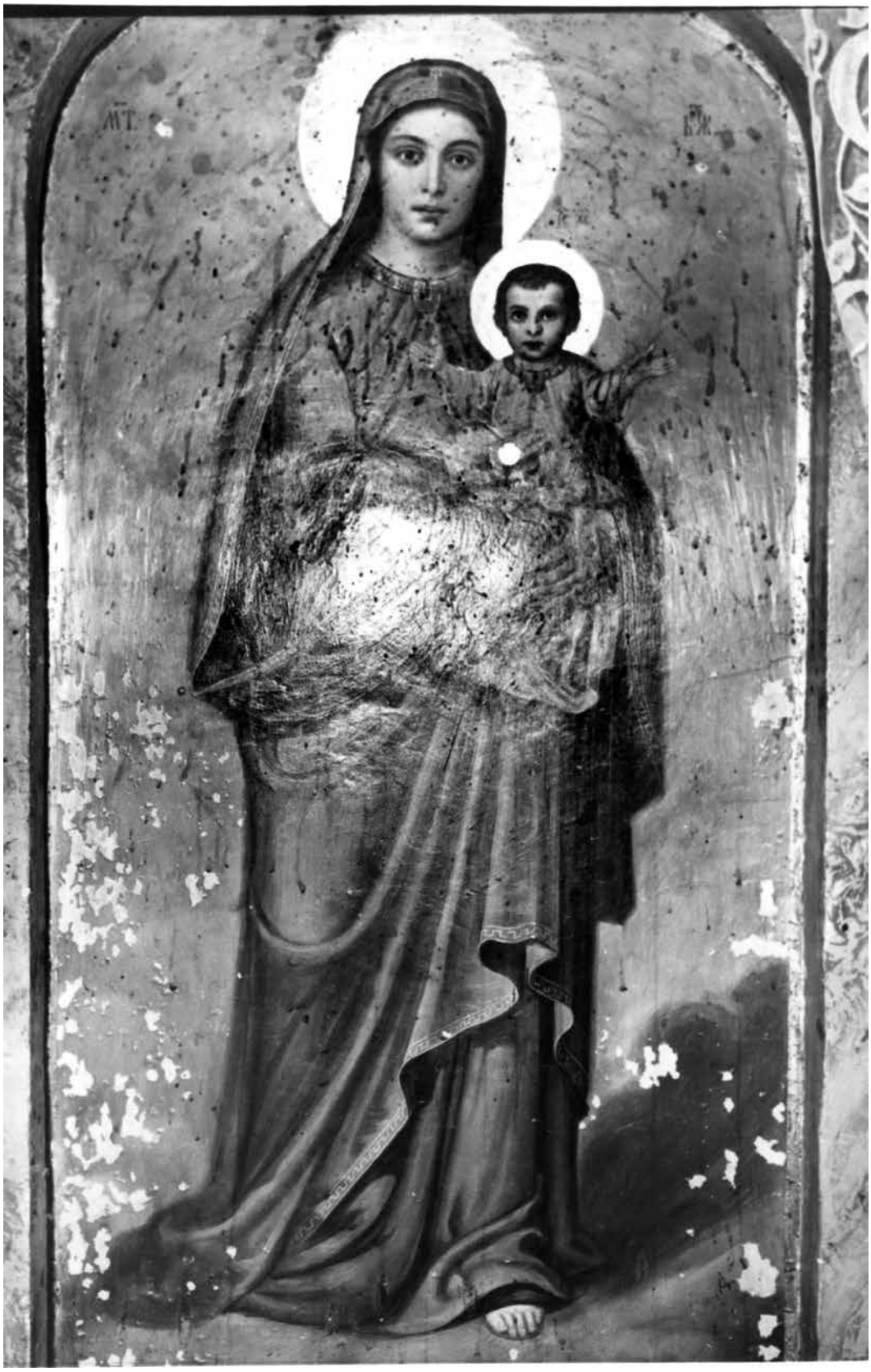
86. Св. Никола, црква Св. Ѓорги, Кочани, 1920 г.,
автор Д. А. Папрадишки

87. Атанасие Александриски, црква Св. Стефан, Конче, Радовиш, 1922 г.,
автор Д. А. Папрадишки

88. Богородица со Христос, црква Св. Горги Кратовски, Кратово, 1925 г.,
автор Д. А. Папрадишки

89. Богородица со Христос, црква Св. Параскева, Вратница, Тетовско 1927 г.,
автор Д. А. Папрадишки

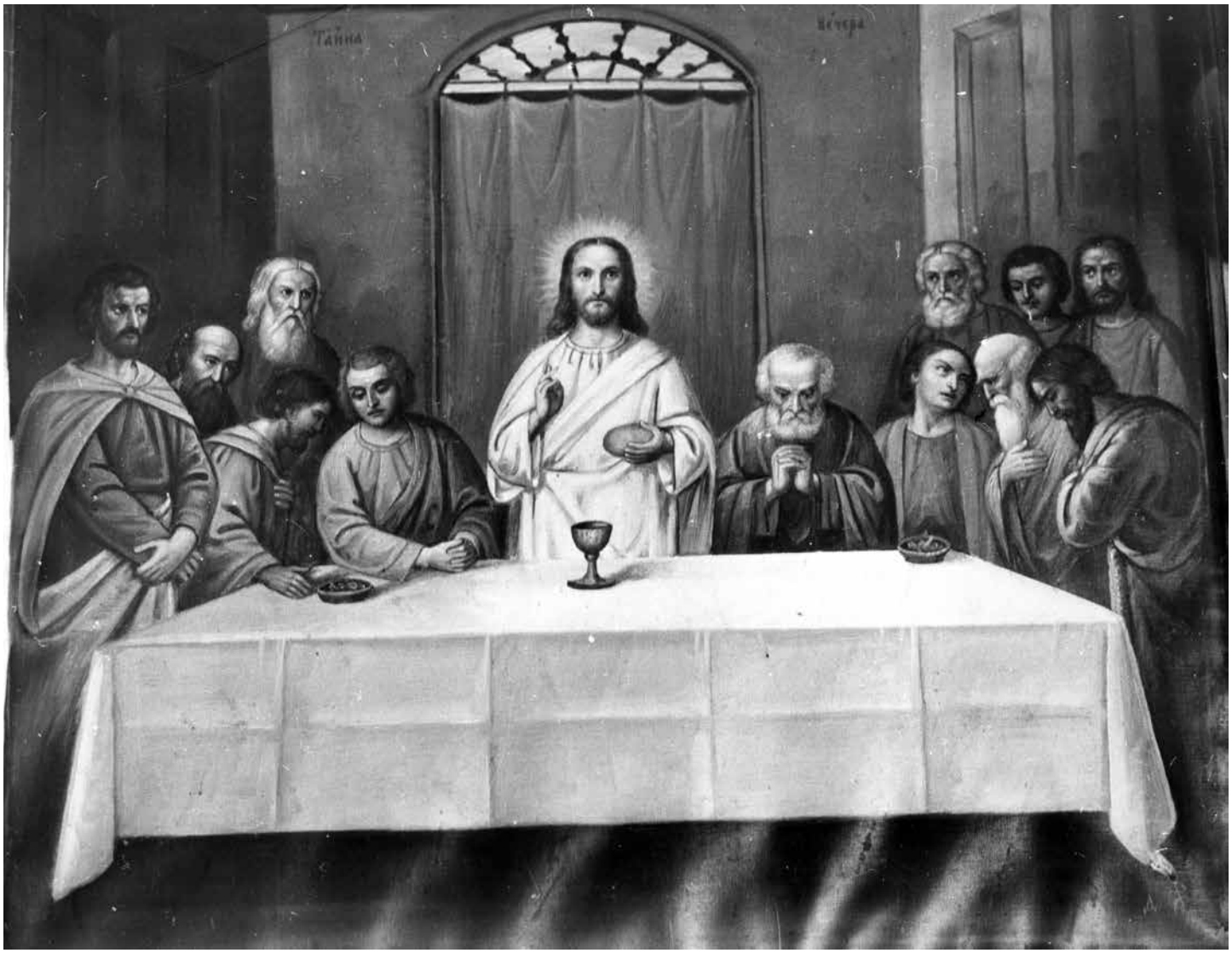
90. Евангелист Марко, црква Св. Вознесение Христово, Рлевци, Велешко, 1927 г., автор Д. А. Папрадишки

91. Богородица со Христос, црква Св. Воведение Богородичино, Шлегово, Кратово, 1927 г., автор Д. А. Папрадишки

92. Богородица со Христос, црква Св. Успение Богородичино, Горно Коњаре, 1928 г., автор Д. А. Папрадишки

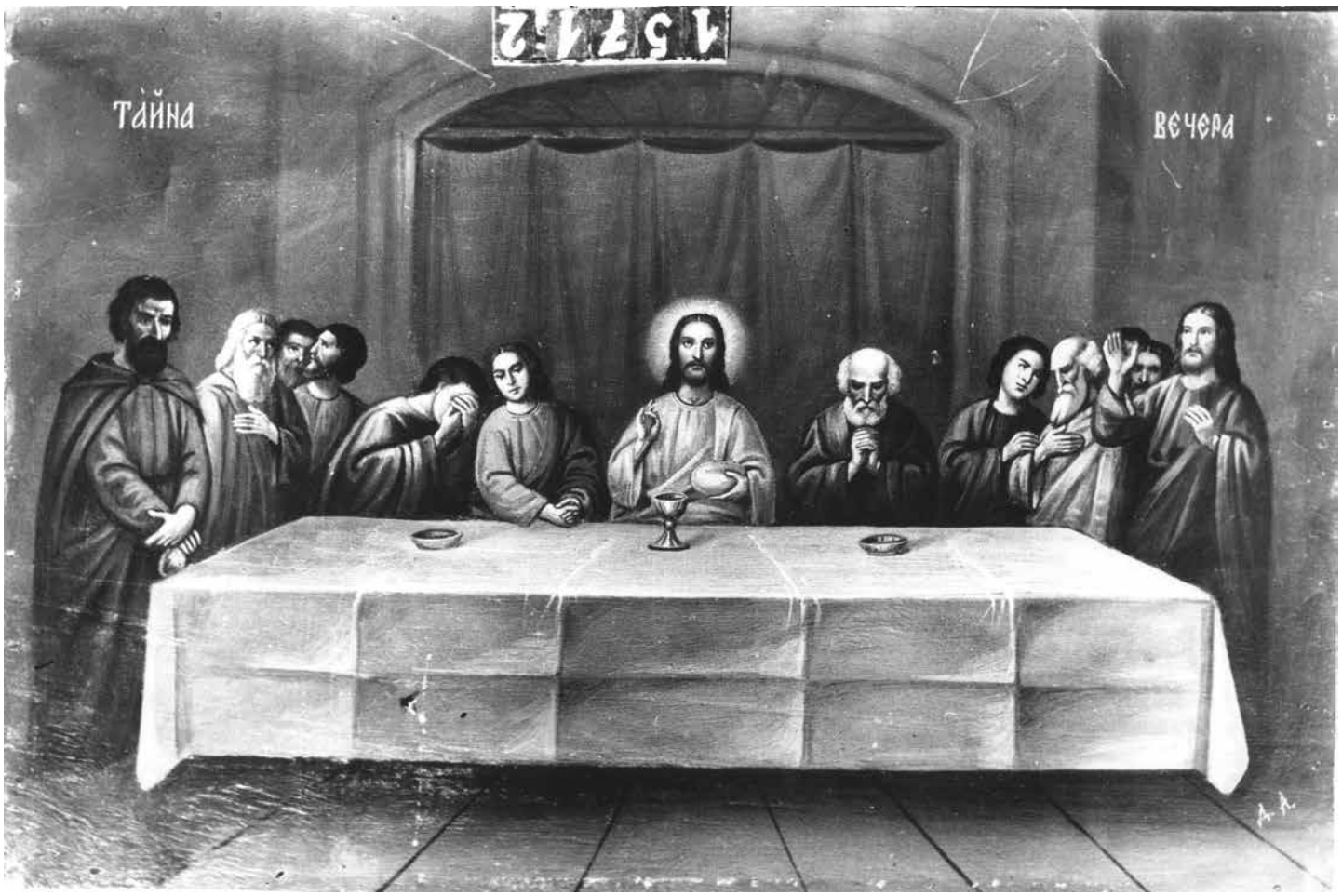
93. Тајна вечера, црква Св. Јован Претеча, Туралево, 1930 г.,
автор Д. А. Папрадишки

94. Царски двери, црква Св. Јован Претеча, Туралево, 1930 г.,
автор Д. А. Папрадишки

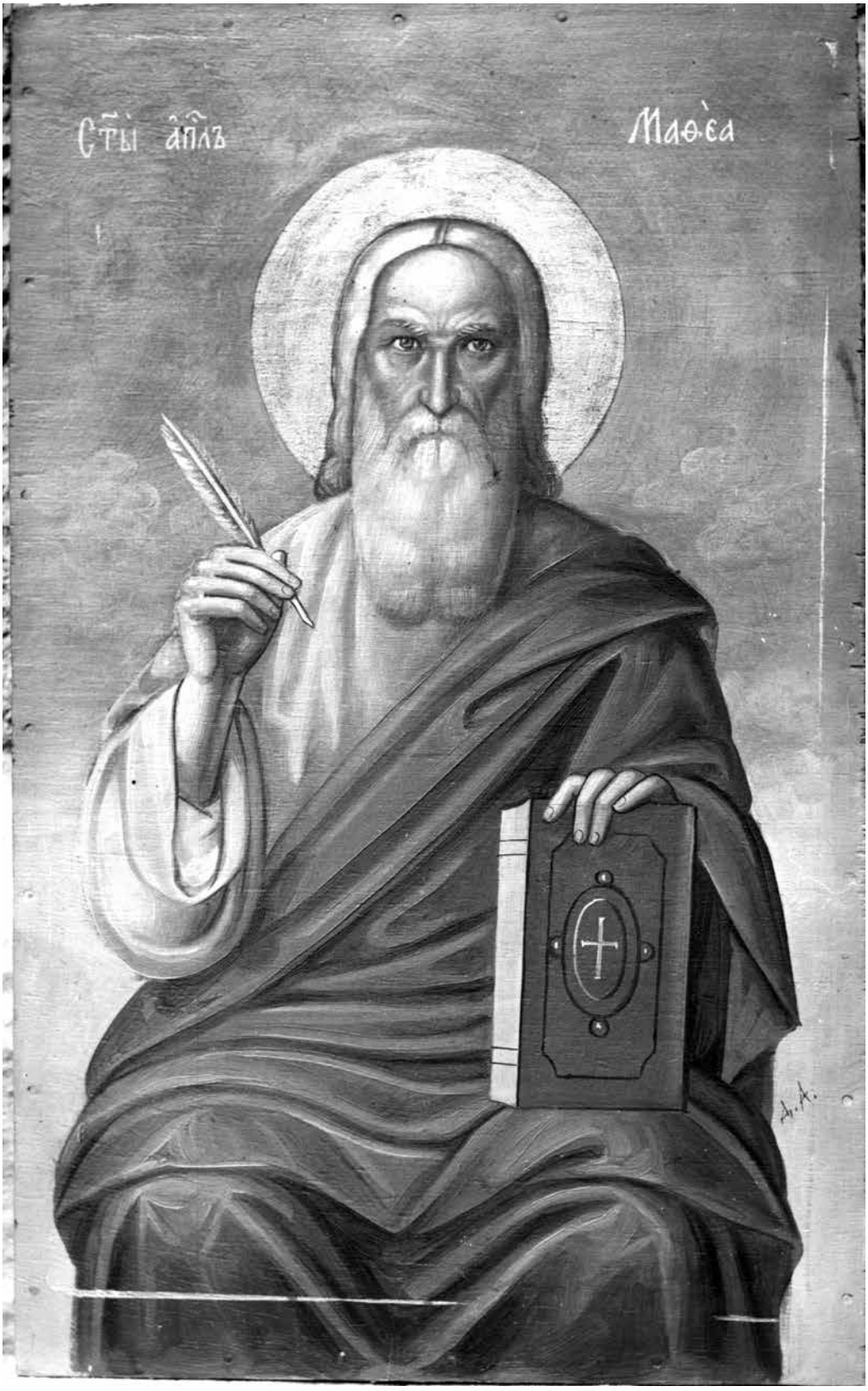
95. Богородица со Христос, црква Св. Јован Претеча, Отошница, 1933 г.,
автор Д. А. Папрадишки

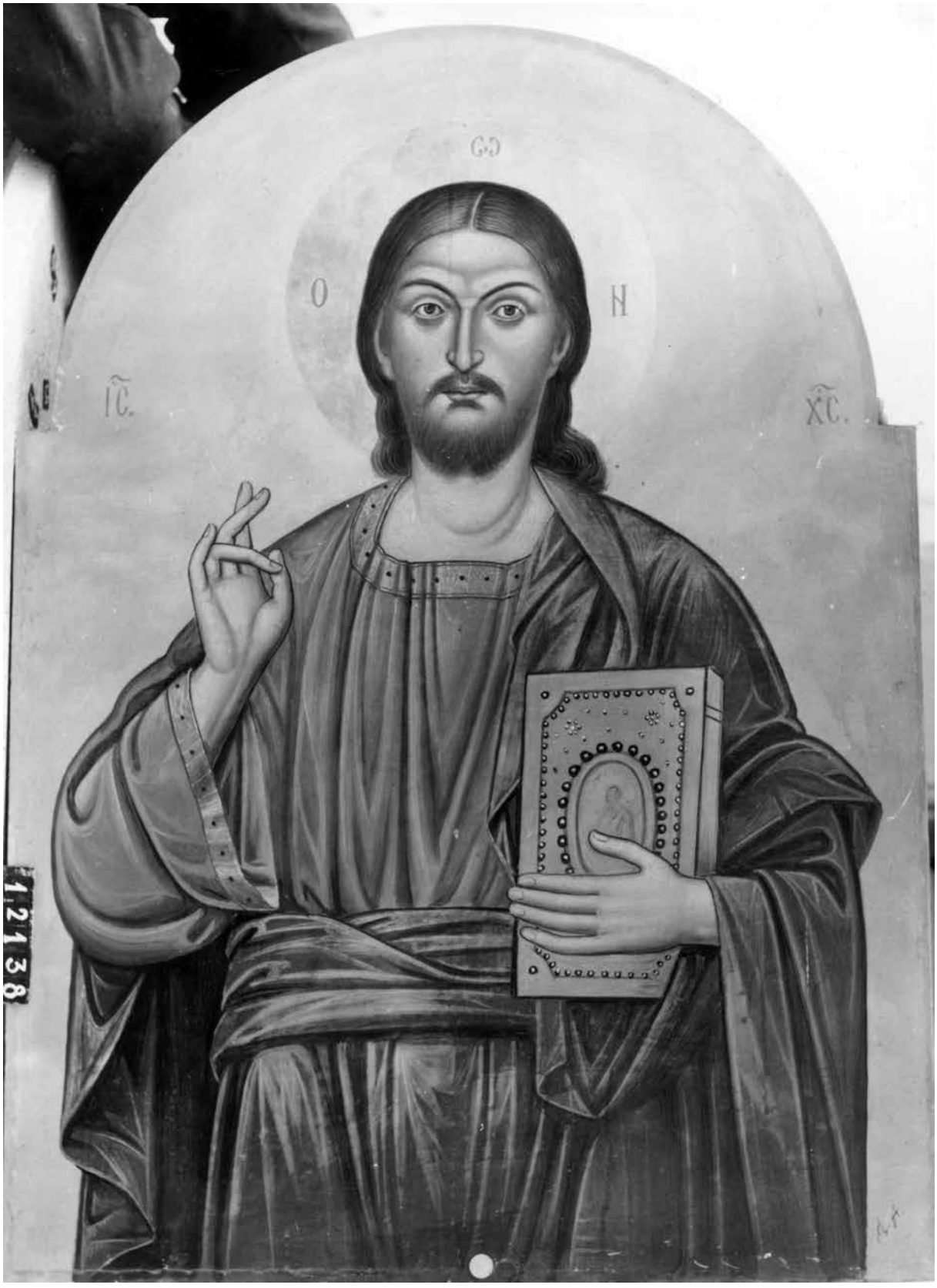
96. Тајна вечера, црква Св. Јован Претеча, Отошница, Крива Паланка, 1933 г.,
автор Д. А. Папрадишки

97. Богородица со Христос, црква Св. Петар и Павле, Папрадиште, Велес, 1934 г., автор Д. А. Папрадишки

98. Евангелист Матеј, црква Св. Патар и Павле, Папрадиште, Велес, 1934 г.,
автор Д. А. Папрадишки

99. Исус Христос, црква Св. Успение Богородичино, Јосифово, Валандово, 1936 г., автор Д. А. Папрадишки

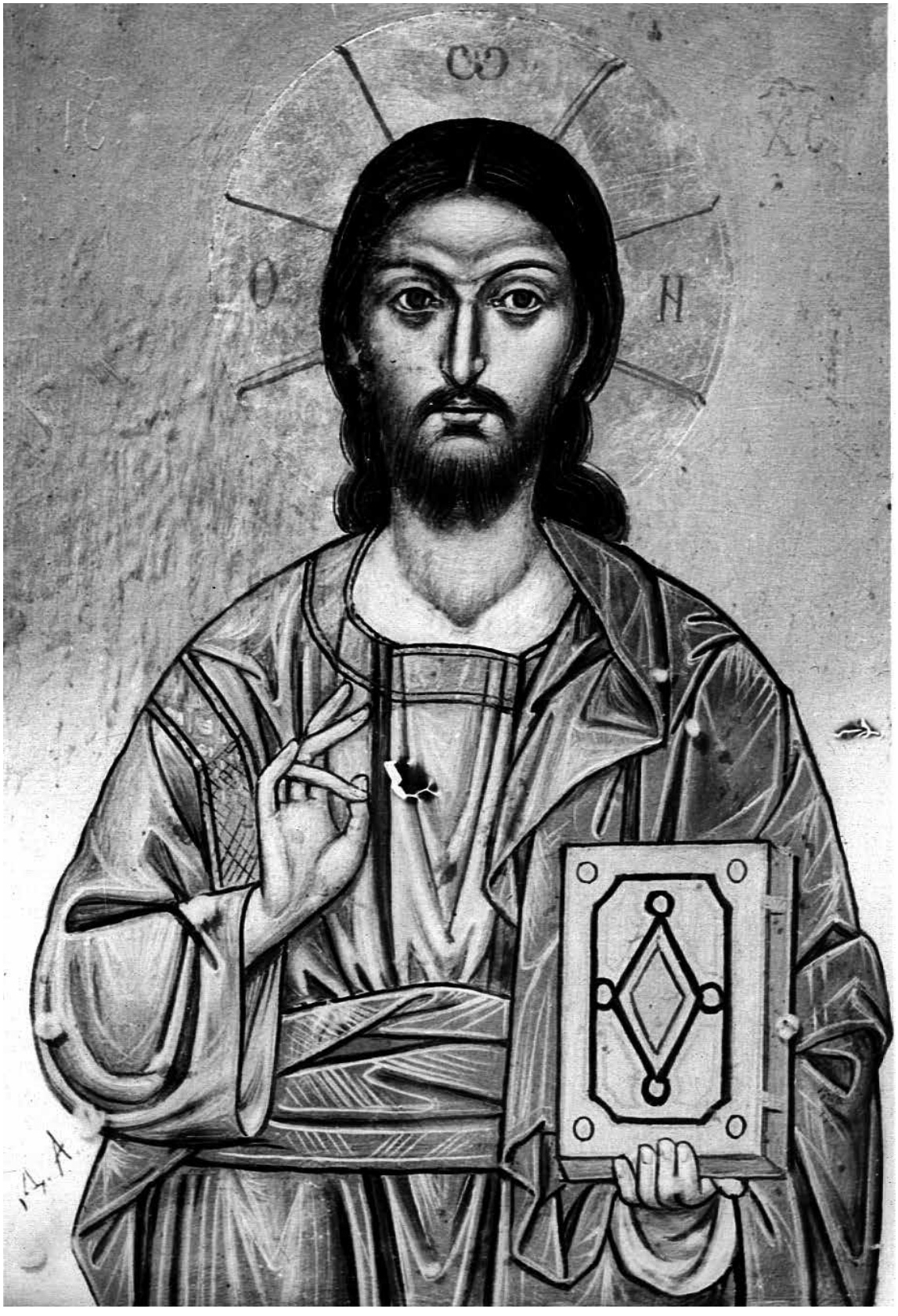
100. Богородица со Христос, црква Св. Успение Богородичино, Јосифово, Валандово, 1936 г., автор Д. А. Папрадишки

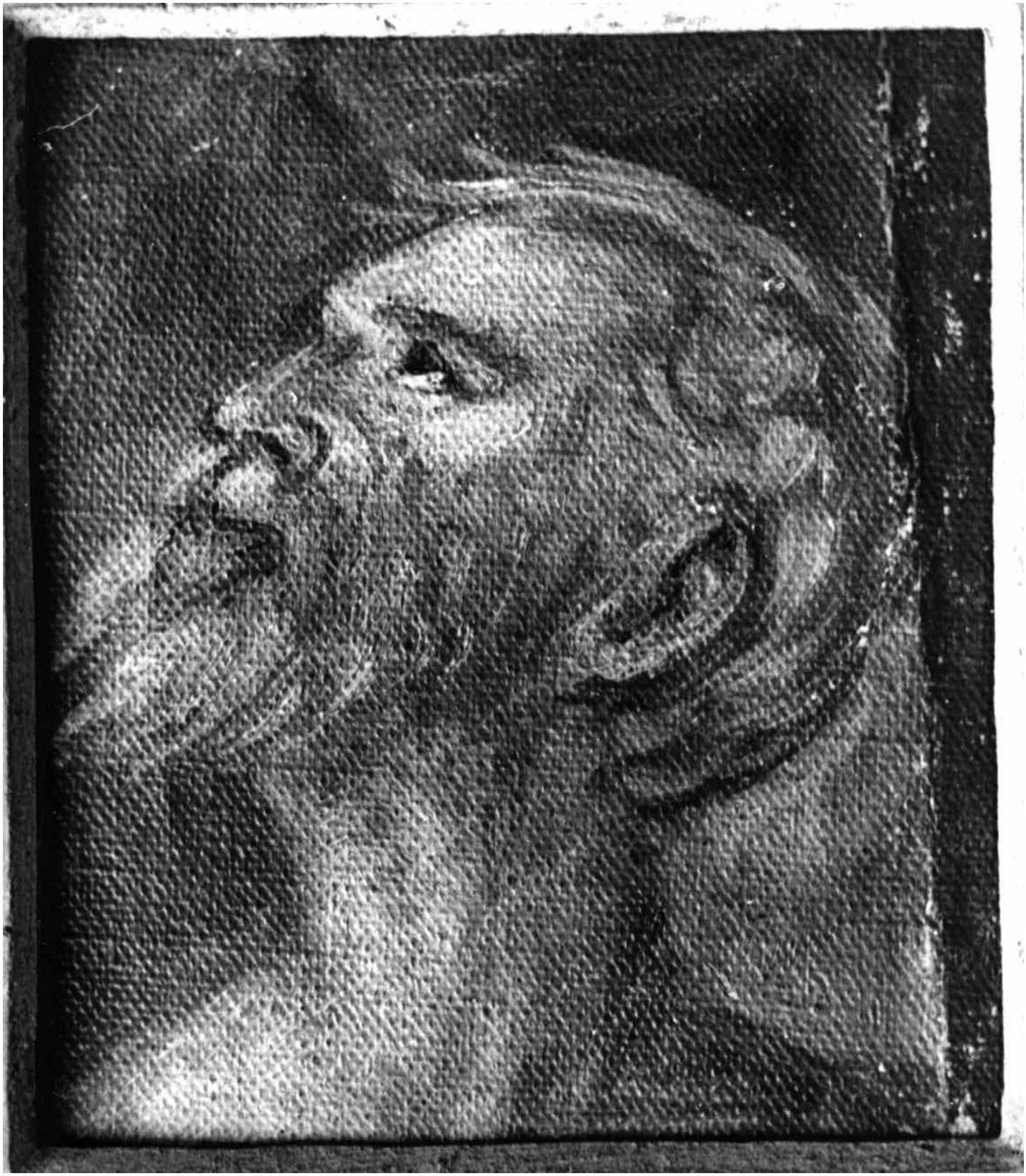
101. Пророк Илија, црква Св. Никола, Штип, 1889 г.,
автор Д. А. Папрадишки

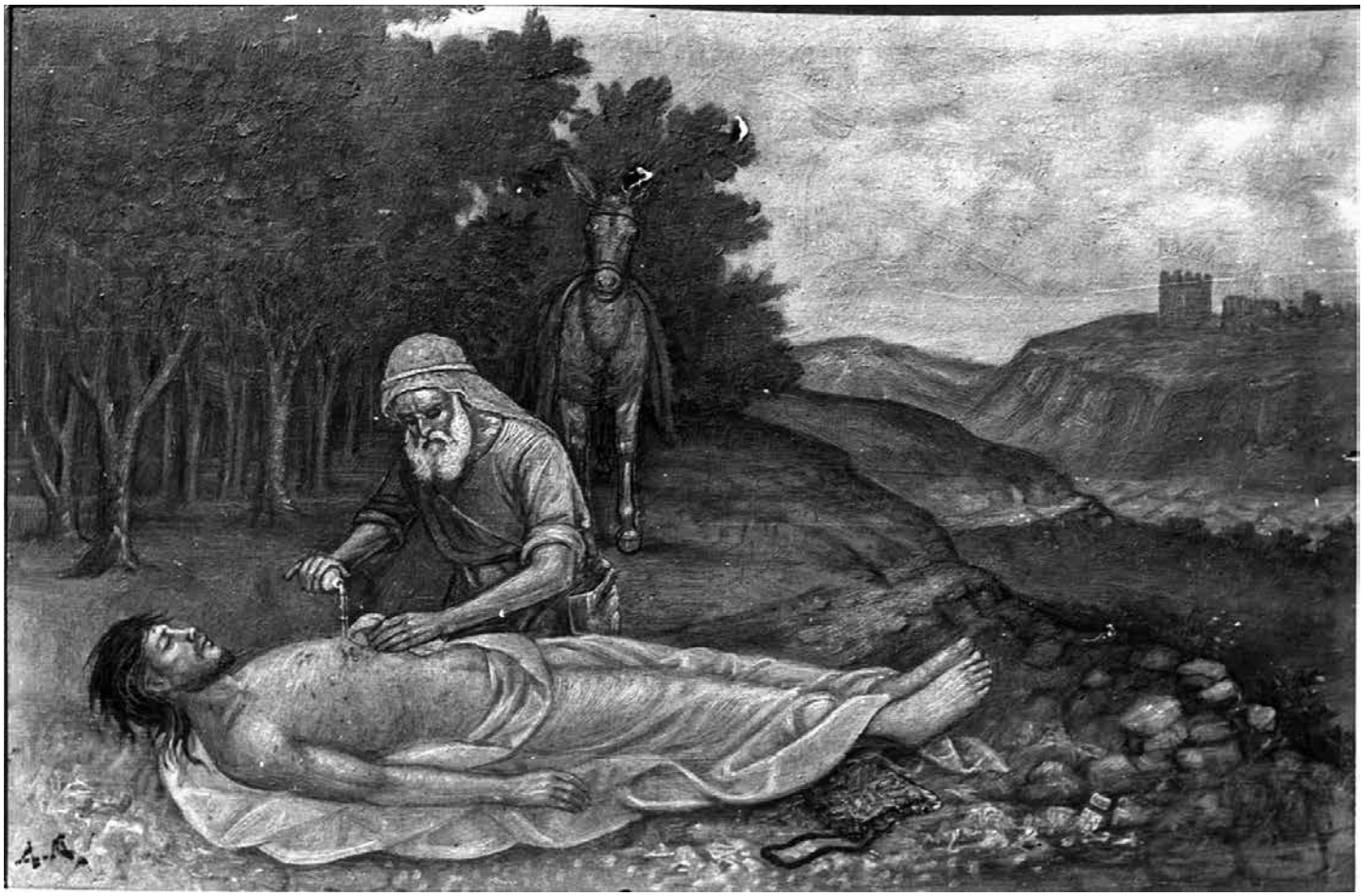
102. Св. Ѓорги, црква Св. Ѓорги, Градиште, Куманово, 1937-8 г.,
автор Д. А. Папрадишки

103. Исус Христос, црква Св. Никола, Куманово, 1937-8 г.,
автор Д. А. Папрадишки

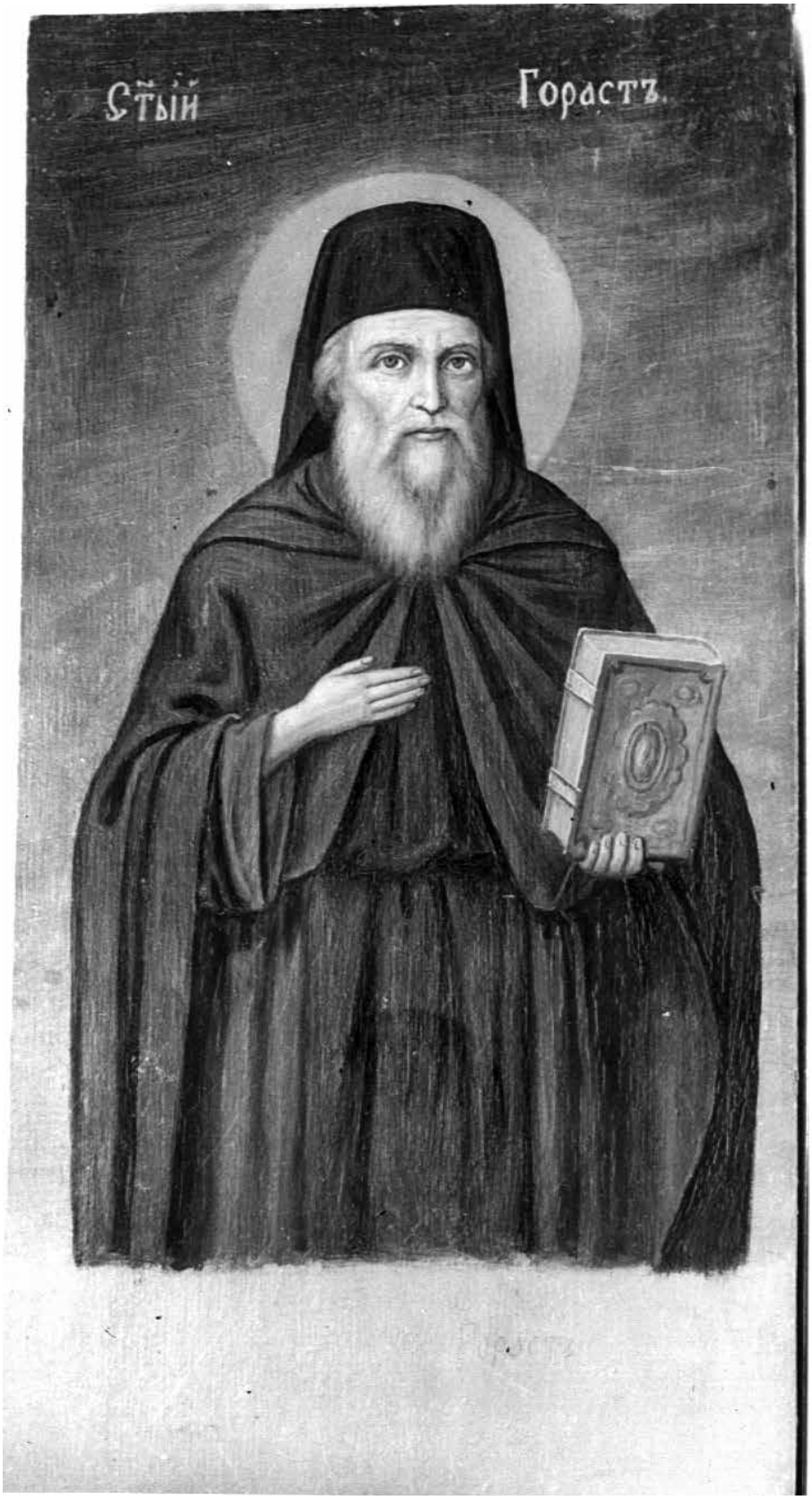
104. Глава на светител, Уметничка галерија, Скопје, 1942-43 г.,
автор Д. А. Папрадишки

105. Милостивиот Самарјанин, Уметничка галерија, Скопје, 1943 г.,
автор Д. А. Папрадишки

106. Исус Христос, црква Св. Јован Претеча, Ранковце, Куманово, 1949 г.,
автор Д. А. Папрадишки

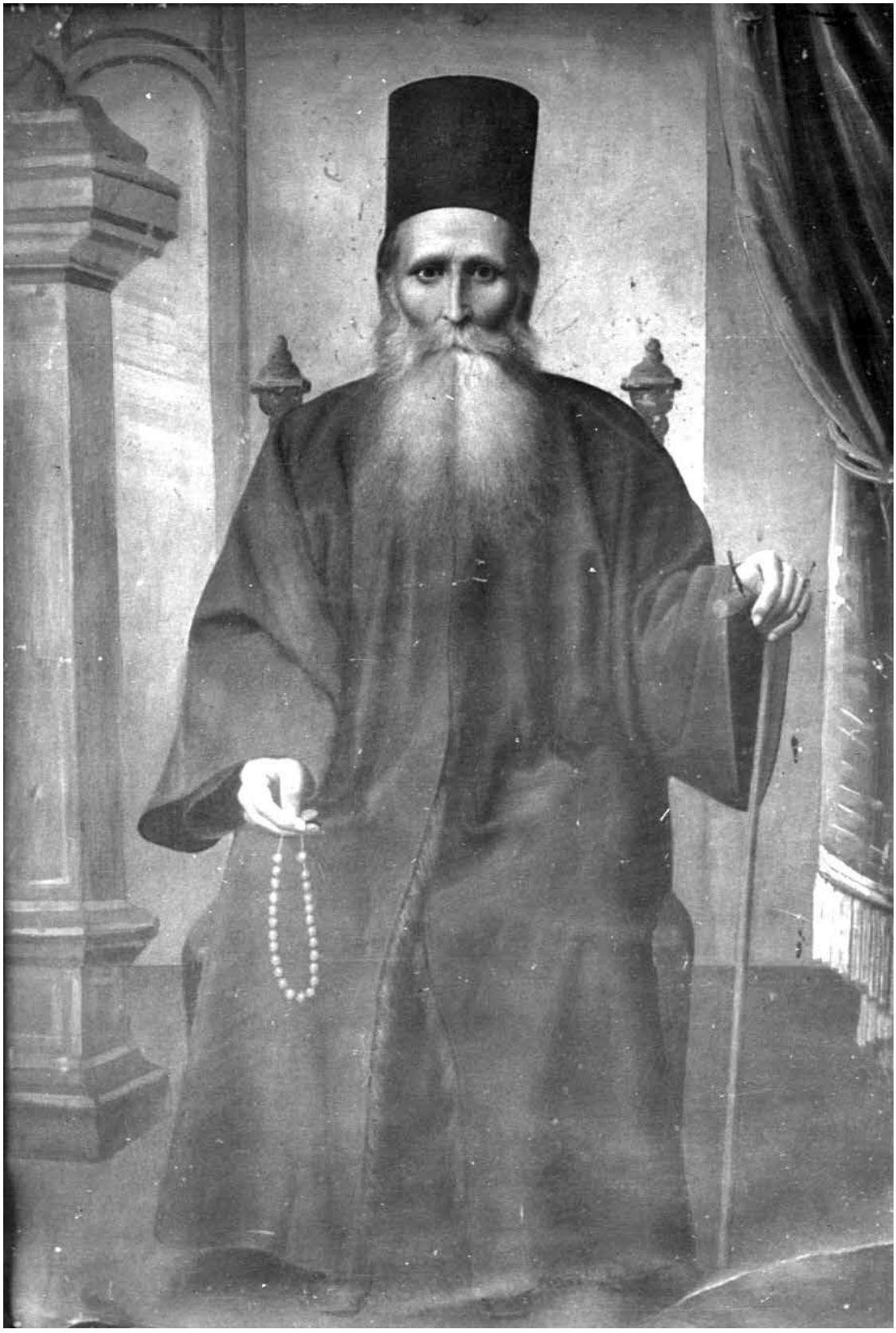
107. Св. Горазд, Археолошки музеј на Македонија, Скопје, 1946 г.,
автор Д. А. Папрадишки

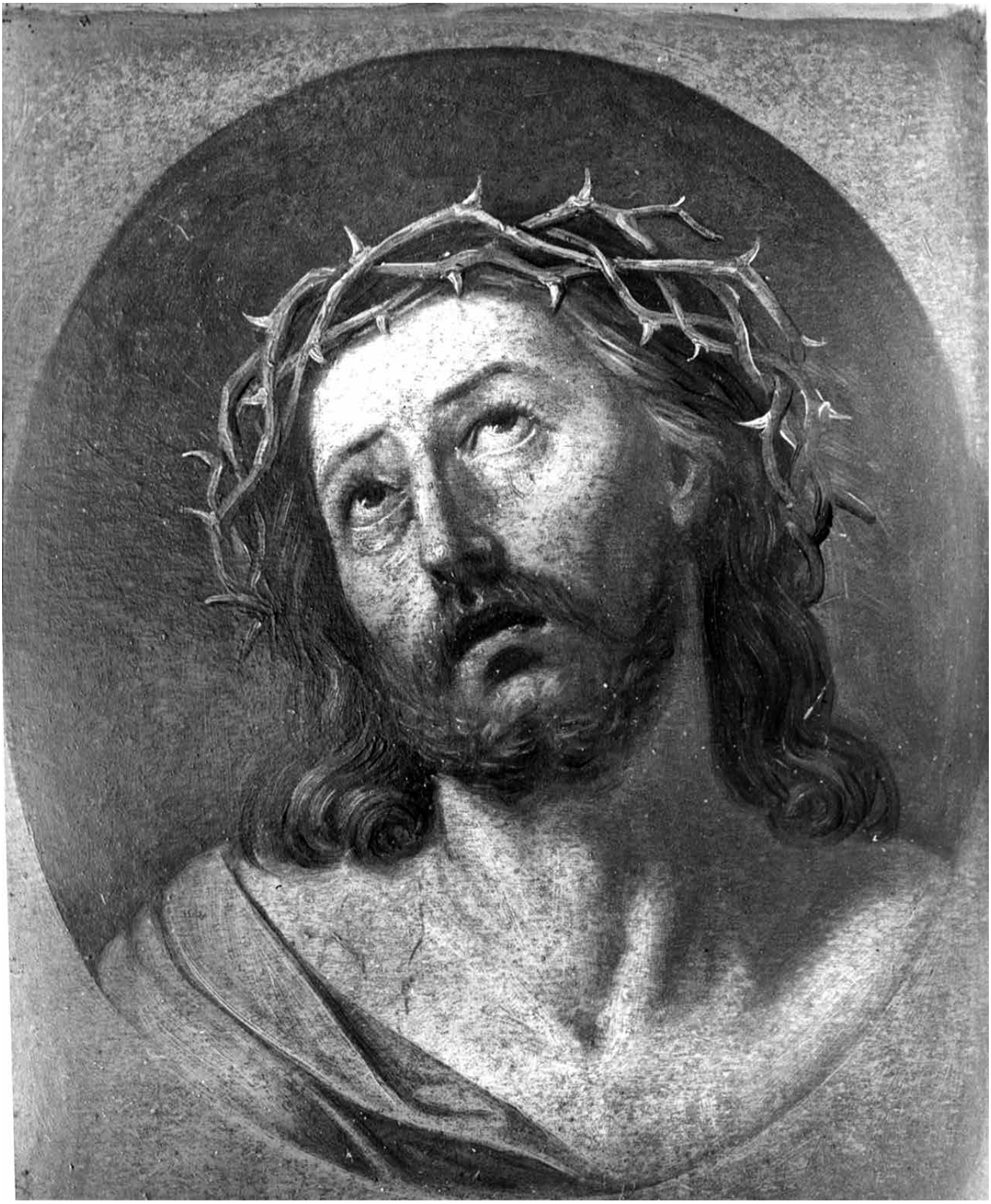
108. Архангел Гаврил, Уметничка галерија, Скопје, 1952 г.,
автор Д. А. Папрадишки

109. Детски портрет, Уметничка галерија, Скопје, 1888-89 г.,
автор Д. А. Папрадишки

110. Портрет на Захарија Стефанов, Уметничка галерија, Скопје, 1888-92 г.,
автор Д. А. Папрадишки

111. Исус Христос со трнов венец на главата, Уметничка галерија, Скопје, 1890 г.,
автор Д. А. Папрадишки

112. Портрет на Горги Панов, Уметничка галерија, Скопје, 1903-4 г.,
автор Д. А. Папрадишки

113. Портрет на Ефтим Мијаку, Уметничка галерија, Скопје, 1905-6 г.,
автор Д. А. Папрадишки

114. Портрет на Софија Мијаку, Уметничка галерија, Скопје, 1905-6 г.,
автор Д. А. Папрадишки

115. Портрет на Коцо Анцев, Уметничка галерија, Скопје, 1922 г.,
автор Д. А. Папрадишки

116. Портрет на Хариклија Мартинов, Уметничка галерија, Скопје, 1922 г.,
автор Д. А. Папрадишки

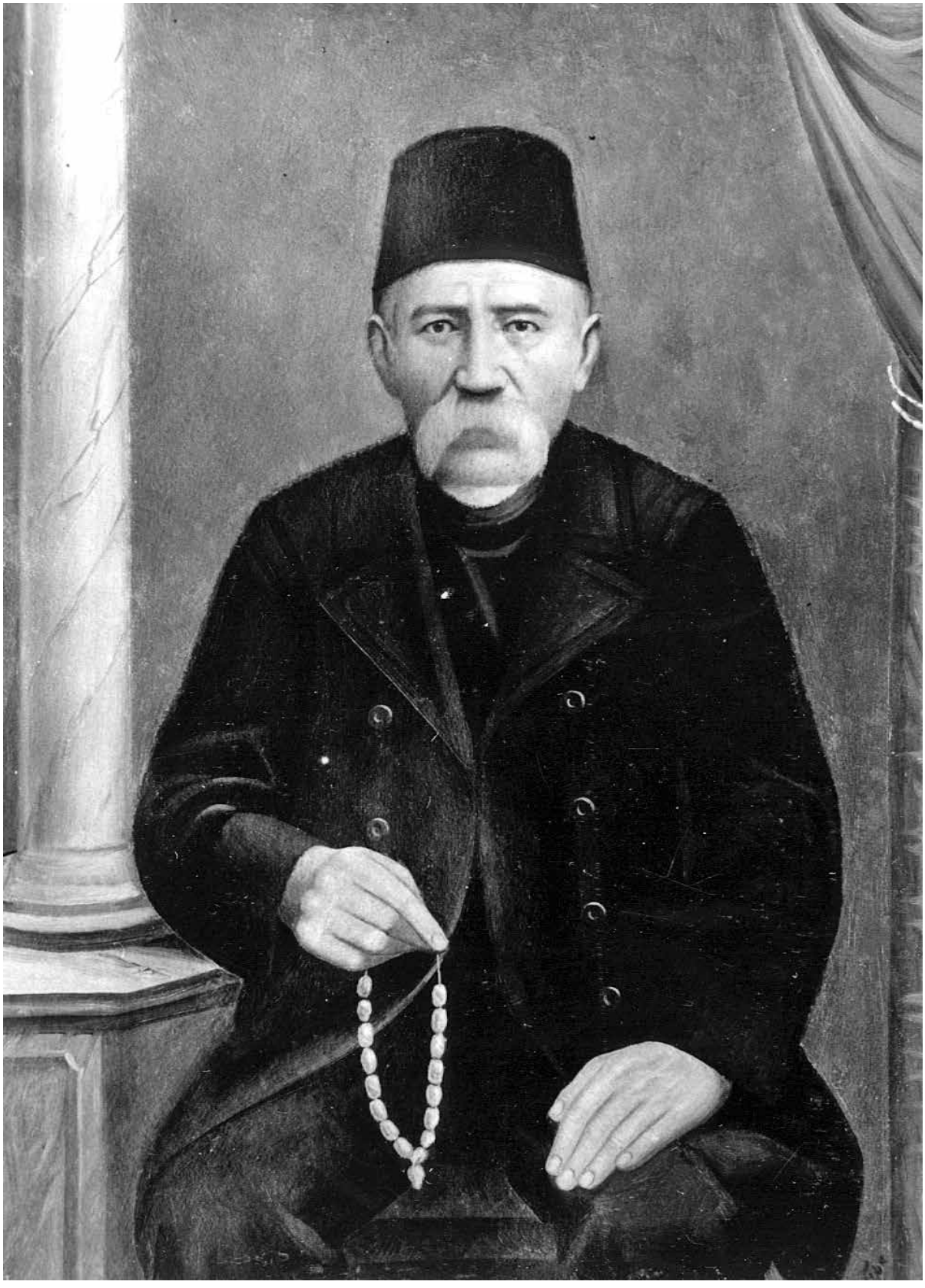
117. Портрет на Драгица, Уметничка галерија, Скопје, 1923-24 г.,
автор Д. А. Папрадишки

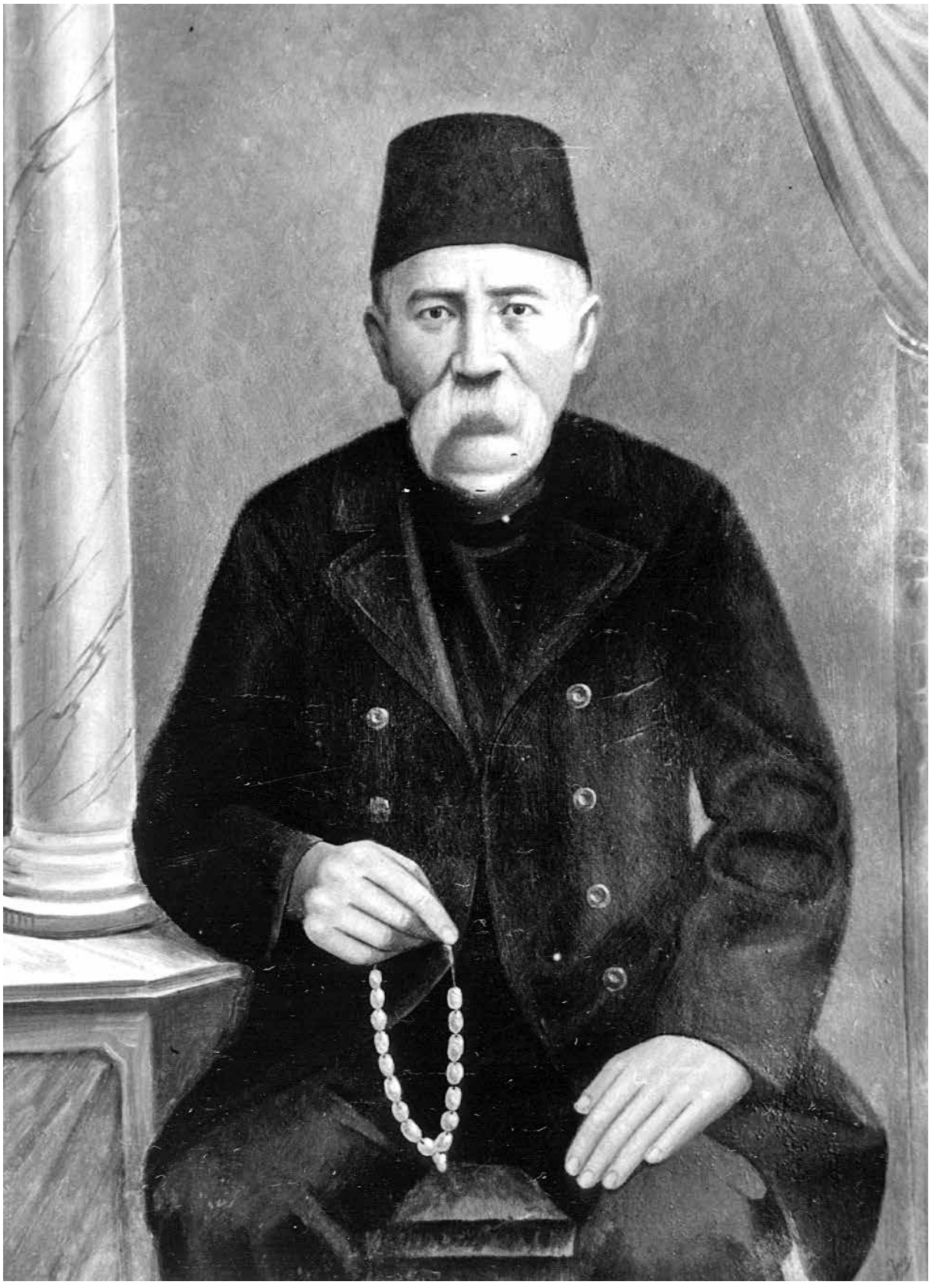
118. Портрет на Љубица, Уметничка галерија, Скопје, 1924-25 г.,
автор Д. А. Папрадишки

119. Портрет на Параскева Кранго, Уметничка галерија, Скопје, 1925-26 г.,
автор Д. А. Папрадишки

120. Портрет на Стерија Кранго, Уметничка галерија, Скопје, 1925-26 г.,
автор Д. А. Папрадишки

121. Портрет на Стерија Кранго, (реплика) Уметничка галерија, Скопје, 1925-26 г.,
автор Д. А. Папрадишки

122. Портрет на игуменот Езекило, Уметничка галерија, Скопје, 1927 г.,
автор Д. А. Папрадишки

123. Портрет на Леон Мелкониан, Уметничка галерија, Скопје, 1926-30 г.,
автор Д. А. Папрадишки

124. Автопортрет, Уметничка галерија, Скопје, 1932 г.

125. Д. А. Папрадишки, фотографија, Скопје, 1900 г.

126. Портрет на Прота Пешич, Скопје, прва половина на 30-тите години,
автор Д. А. Папрадишки

127. Д. А. Папрадишки, автопортрет од младоста, прва половина од 30-тите години

128. Д. А. Папрадишки, Автопортрет, прва половина од 30-тите години

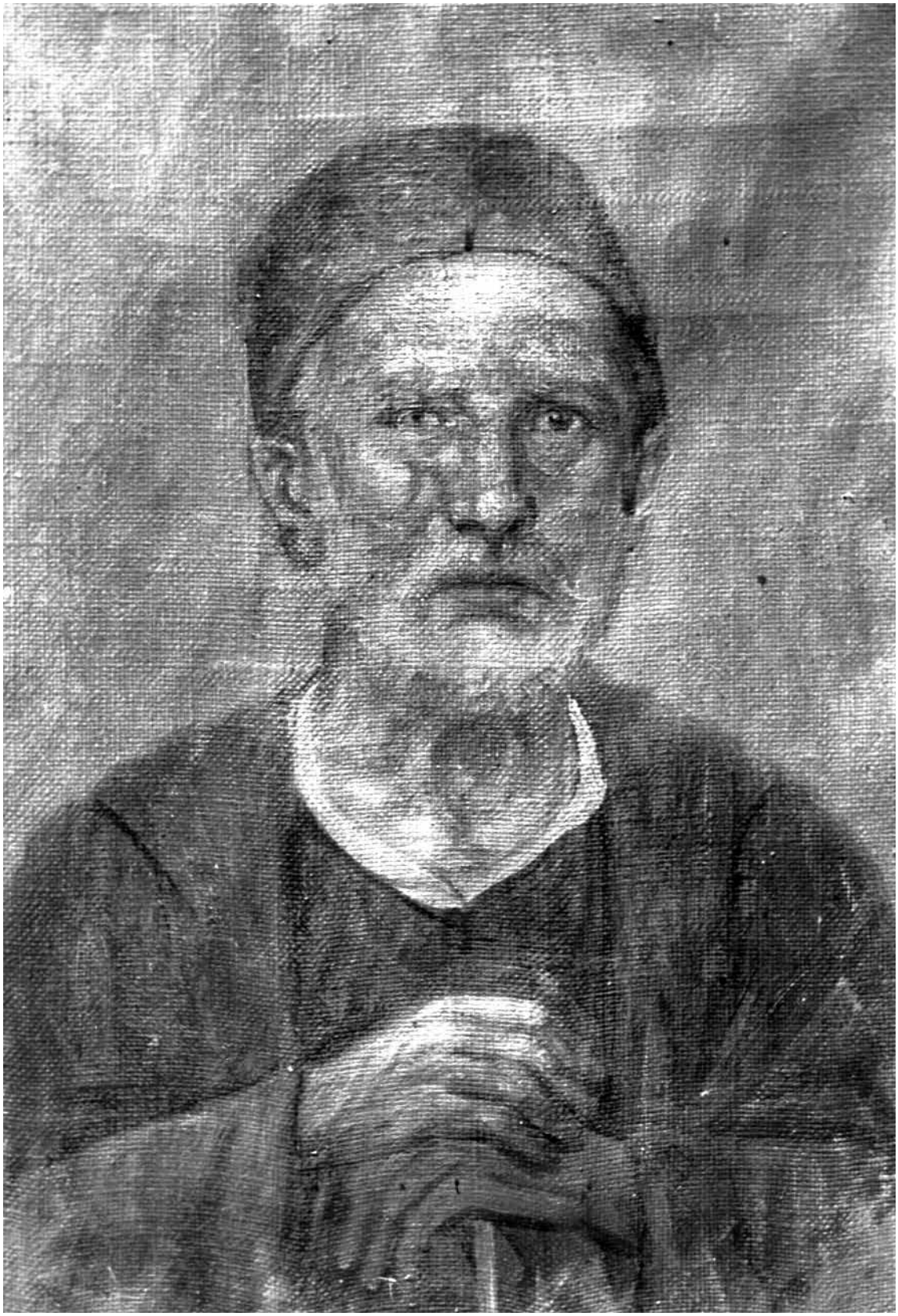
129. Портрет на керката на уметникот, 1936-37 г.,
автор Д. А. Папрадишки

130. Д. А. Папрадишки, Автопортрет, 1938 г.,

131. Две селанки од Лисиче, 1942 г.,
автор Д. А. Папрадишки

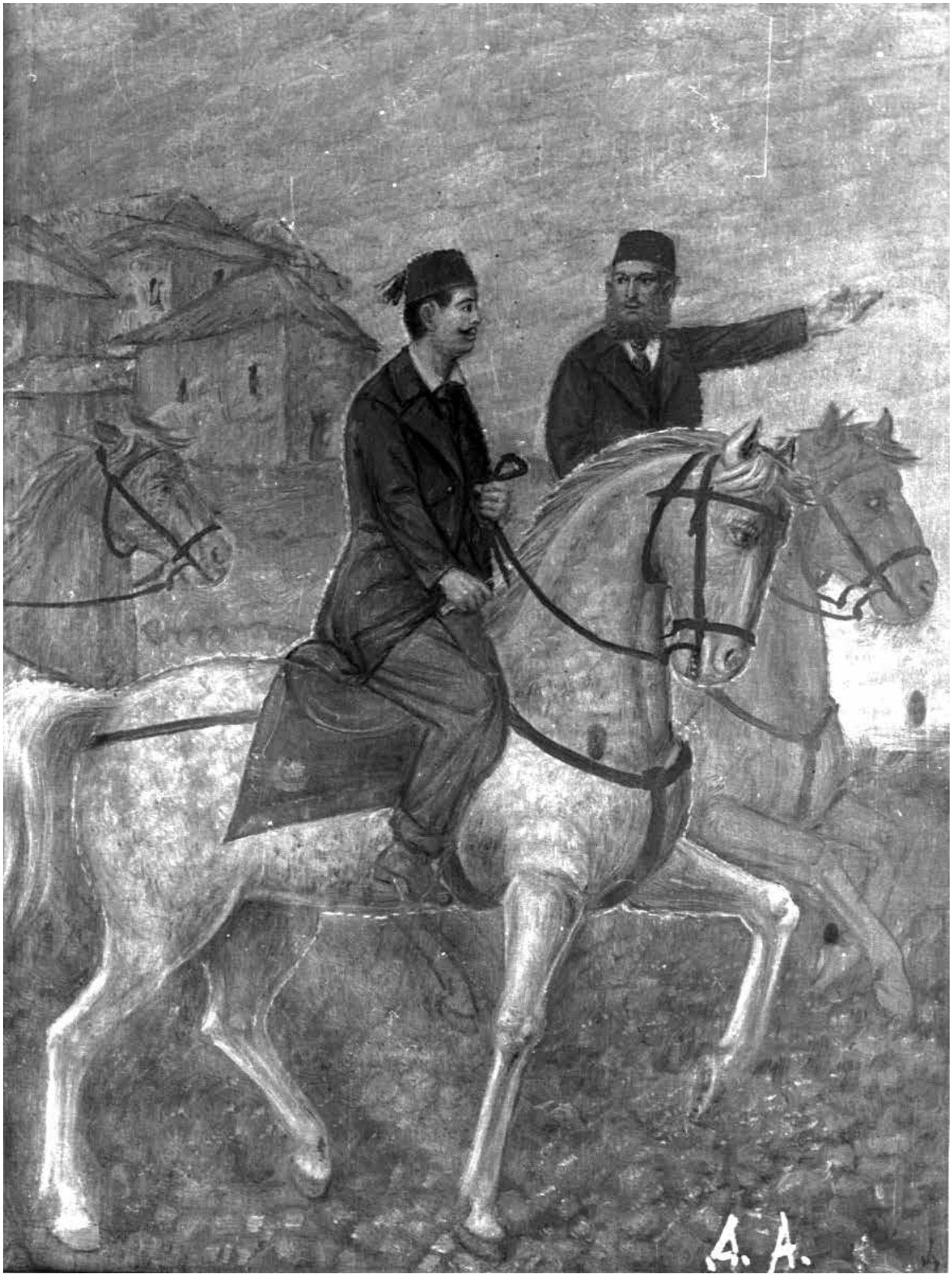
132. Глава на старец, 1942 г.,
автор Д. А. Папрадишки

133. Портрет, 1942-43 г.,
автор Д. А. Папрадишки

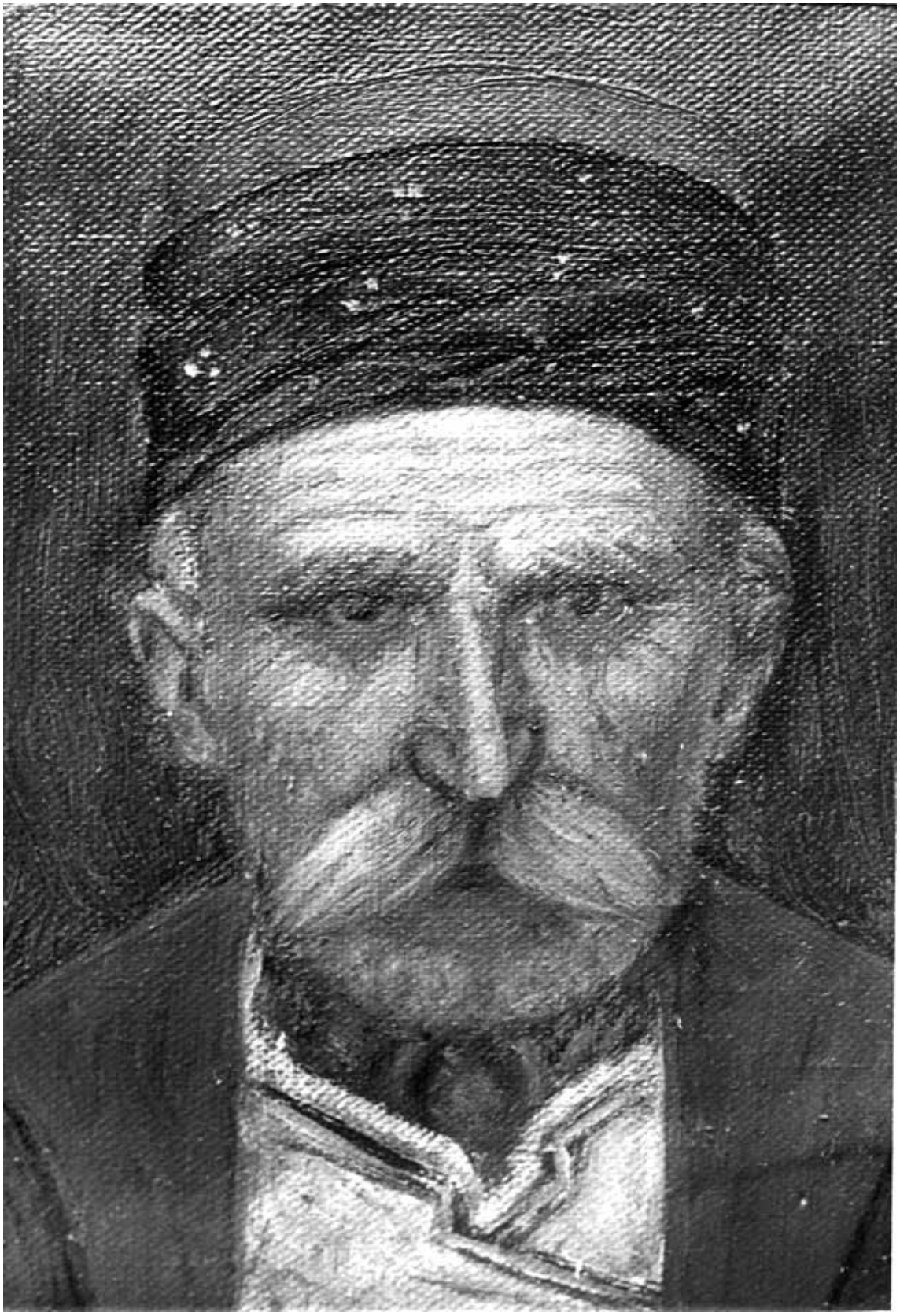
134. Смртта на Гоце Делчев, 1943 г.,
автор Д. А. Папрадишки

135. Портрет на Гоце Делчев, 1943 г.,
автор Д. А. Папрадишки

136. Богомилски поход, 1943 г.,
автор Д. А. Папрадишки

137. Портрет на мојот татко, 1949 г.,
автор Д. А. Папрадишки

138. Портрет на ќерка му со внуче, 1949 г.,
автор Д. А. Папрадишки

139. Портрет на моето внуче, 1949 г.,
автор Д. А. Папрадишки

140. Портрет на моето внуче, 1950 г.,
автор Д. А. Папрадишки

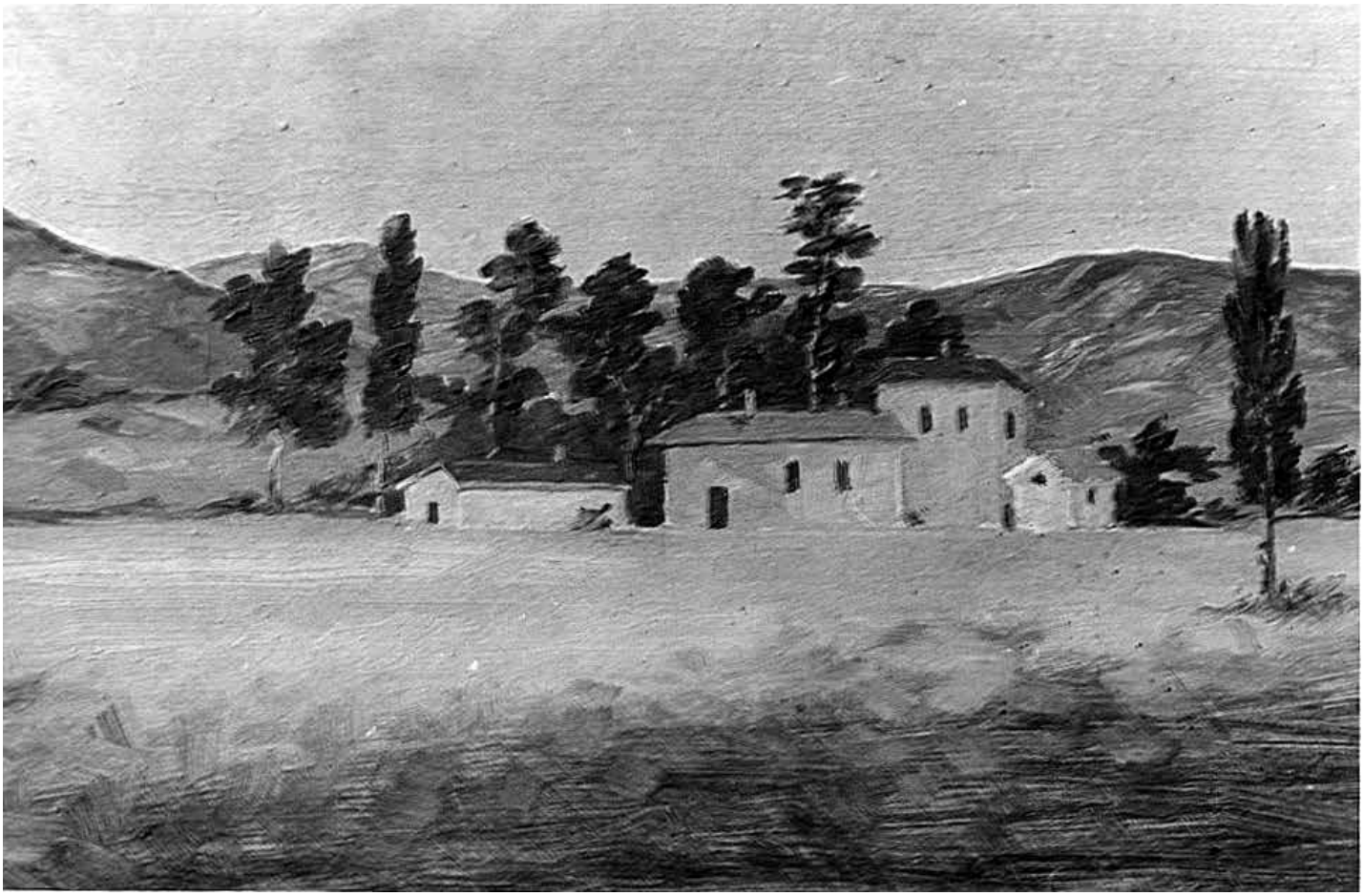
141. Нишалка, 1943 г.,
автор Д. А. Папрадишки

142. Оро, 1952-53 г.,
автор Д. А. Папрадишки

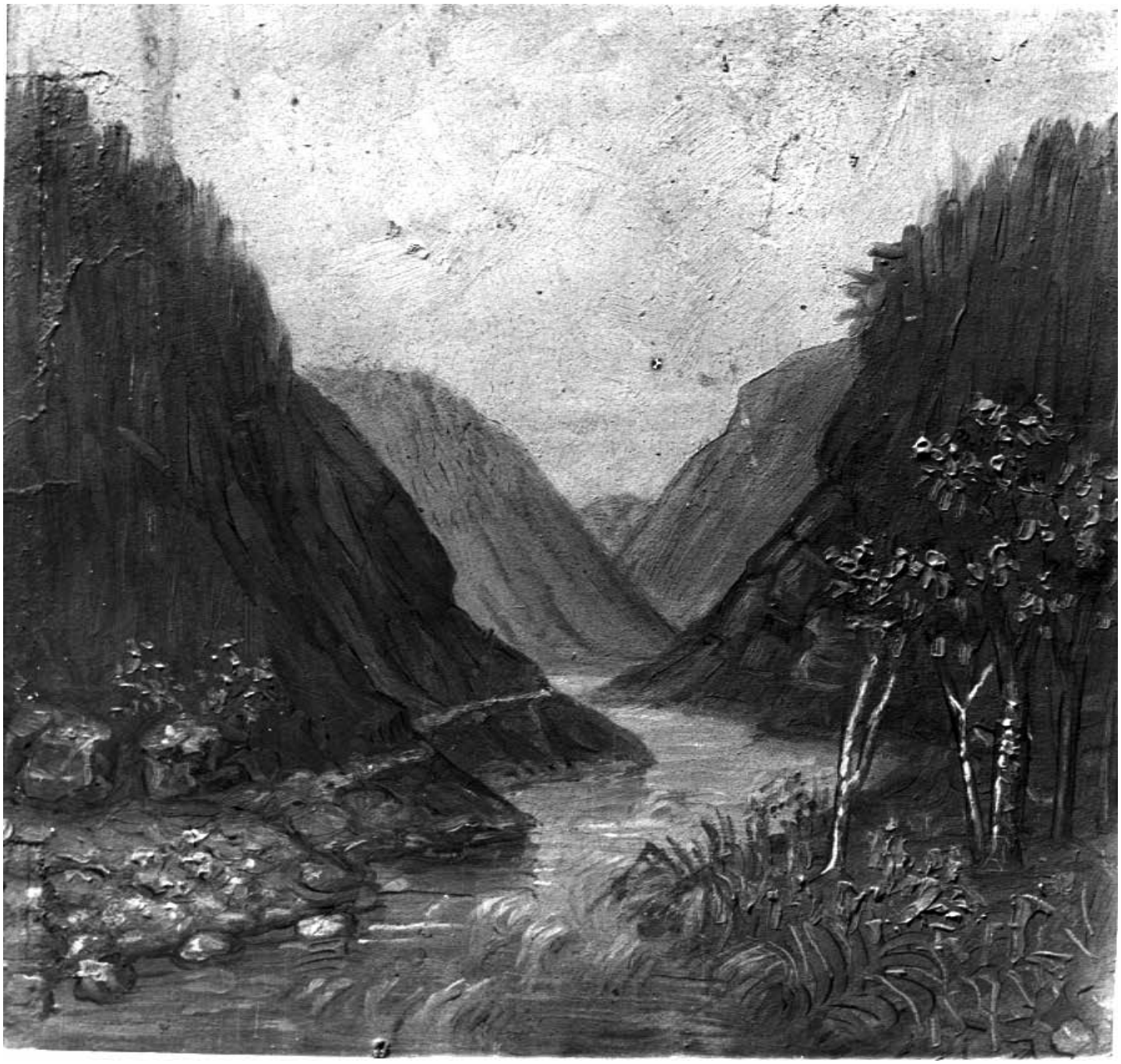
143. Мотив од Драгачево, 1932 г.,
автор Д. А. Папрадишки

144. Пејсаж, 1932 г.,
автор Д. А. Папрадишки

145. Пејсаж Тунел, 1937-38 г.,
автор Д. А. Папрадишки

146. Пејсаж од Матка, 1937-38 г.,
автор Д. А. Папрадишки

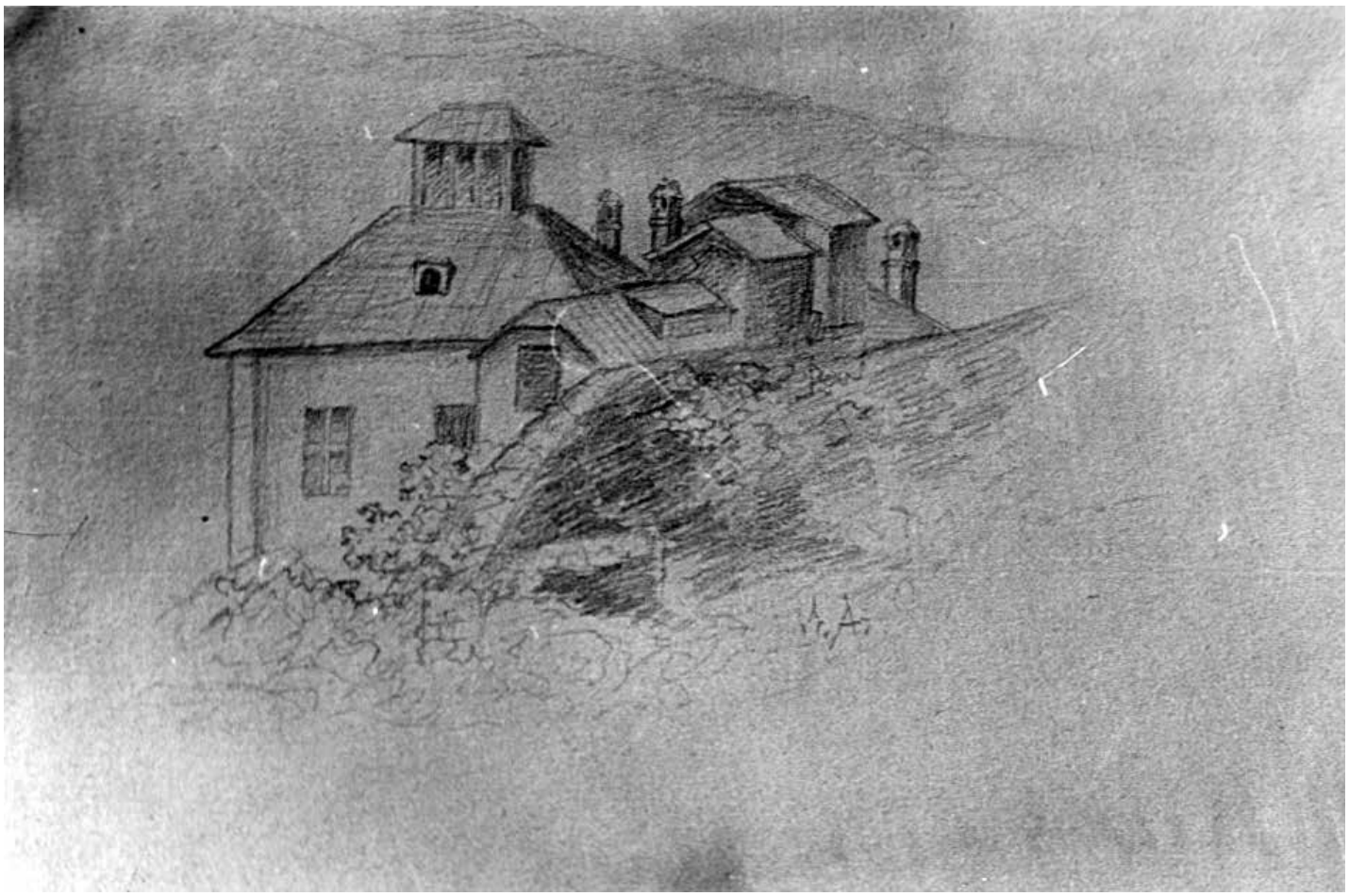
147. Зимски Пејсаж, 1943 г.,
автор Д. А. Папрадишки

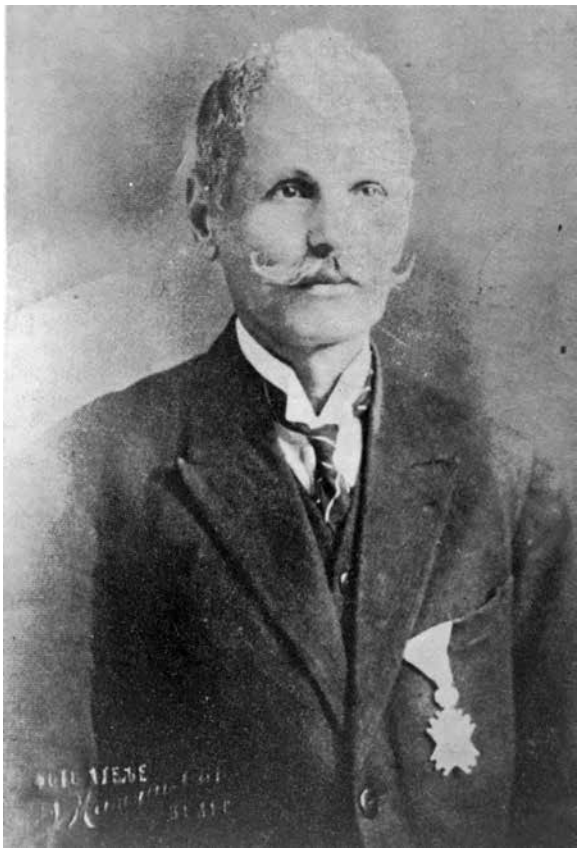
148. Овчарче, триесетте години на 20 век,
автор Д. А. Папрадишки

149. Саат кула, триесетте години на 20 век,
автор Д. А. Папрадишки

150. Саат кула, триесетте години на 20 век,
автор Д. А. Папрадишки

ЃОРЃИ ЗОГРАФСКИ

(1871–1945)

КАТАЛОГ НА ДЕЛАТА НА
ЃОРЃИ ЗОГРАФСКИ

151. Иконостас од црквата Св. Ѓорѓи во Сурдулица, 1899 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

152. Архиґакон Стефан, иконостас од црквата Св. Ѓорѓи во Сурдулица, 1899 г., автор Ѓорѓи Зографски

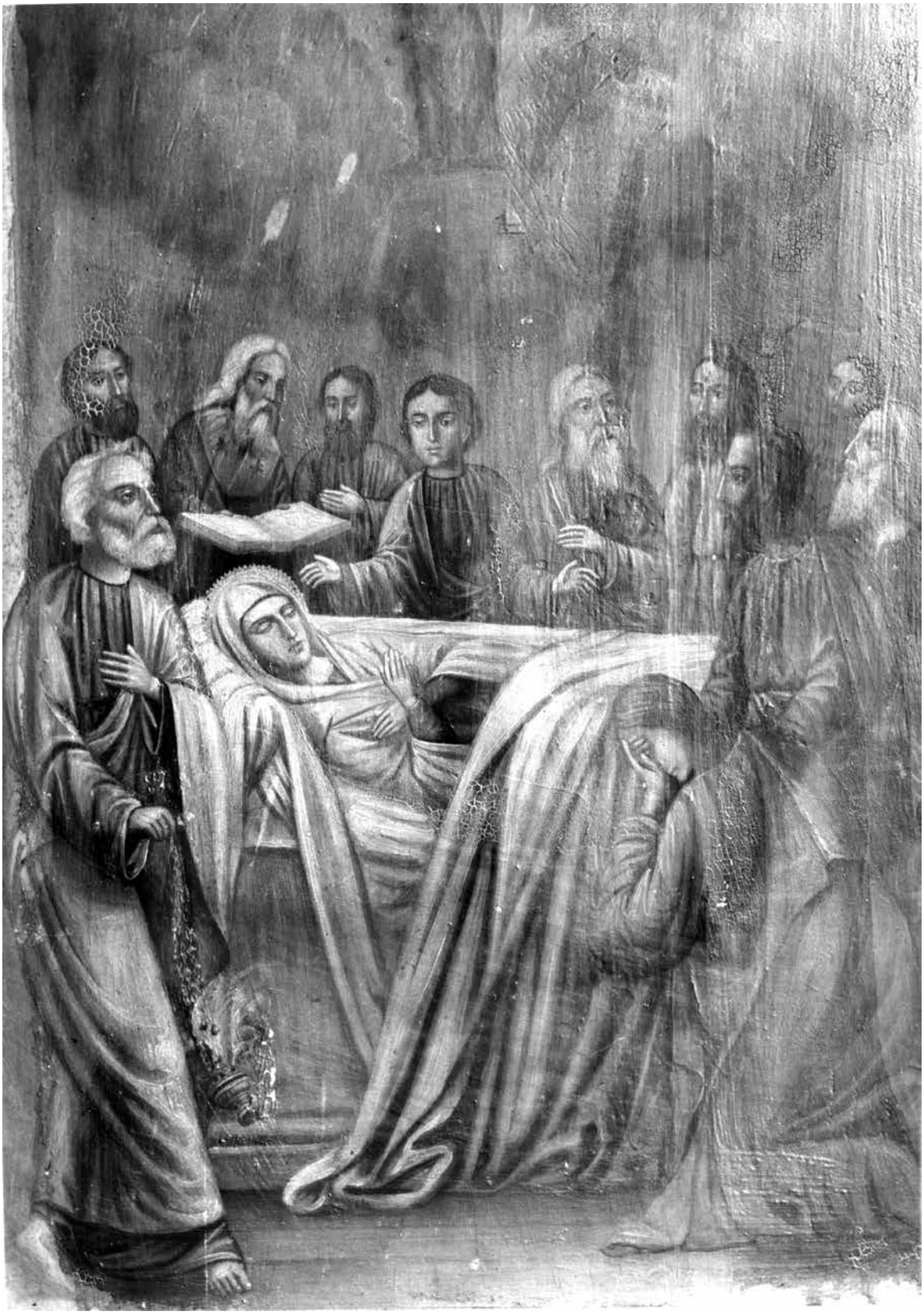
153. Св. Ѓорѓи, иконостас од црквата Св. Ѓорѓи во Сурдулица,
1899 г., автор Ѓорѓи Зографски

154. Богородица со Христос, црква Св. Троица во Куршумлија, 1902 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

155. Исус Христос, црква Св. Троица во Куршумлија, 1902 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

156. Успение Богородичино, црква Св. Троица во Куршумлија, 1902 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

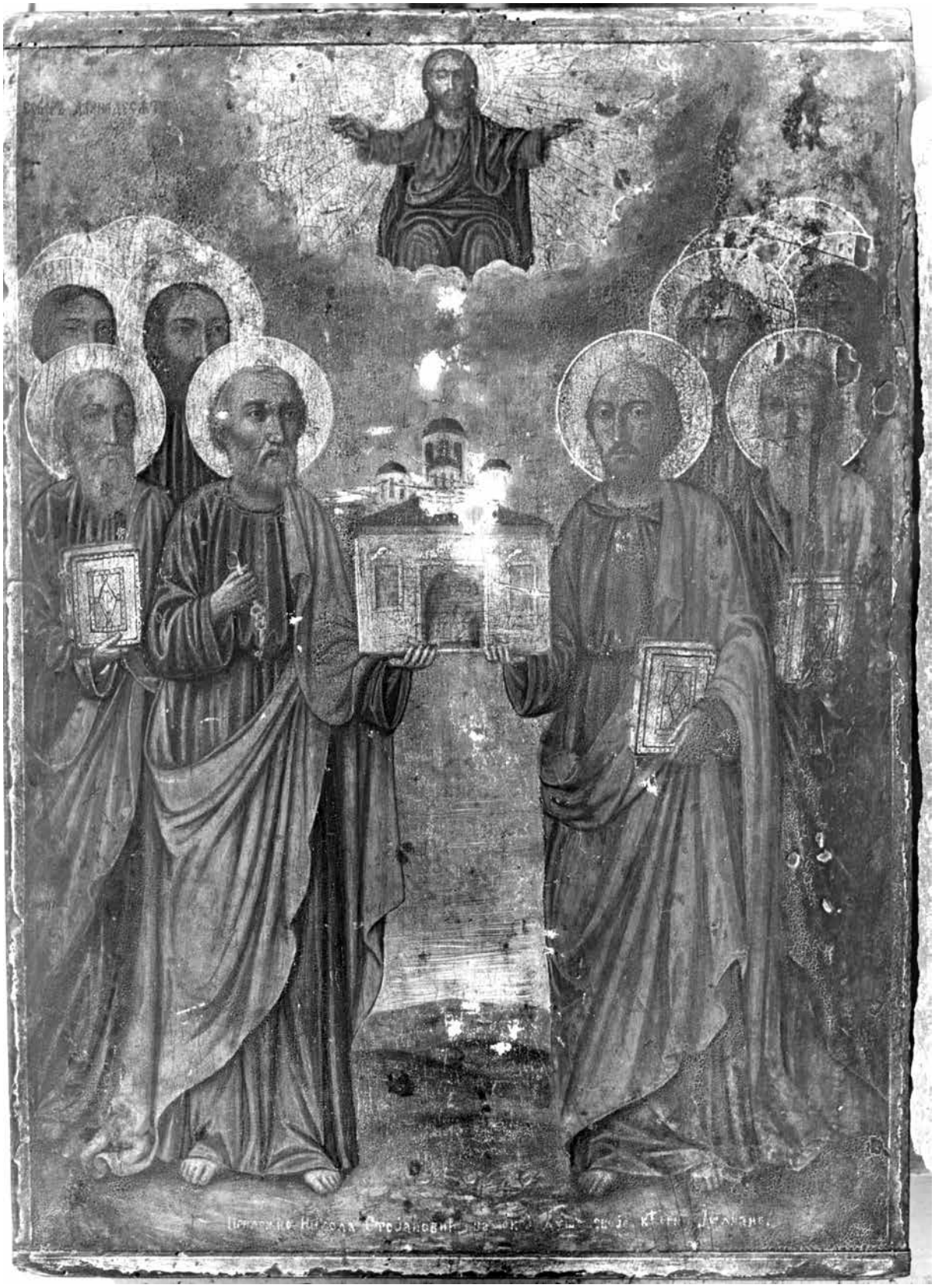
157. Св. Сава, црква Св. Троица во Куршумлија, 1902 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

158. Архиґакон Стефан, црква Св. Теодор, Аз-Бресница, 1904 г.,
автор Ґорґи Зографски

159. Св. Параскева, црква Св. Теодор, Аз-Бресница, 1904 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

160. Собор на светите апостоли, црква Собор на светите апостоли, Тутековац, 1904 г., автор Ѓорѓи Зографски

161. Богородица со Христос, црква Св. Петка, Сечаница, 1905 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

162. Јован Крстител, црква Св. Петка, Сечаница, 1905 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

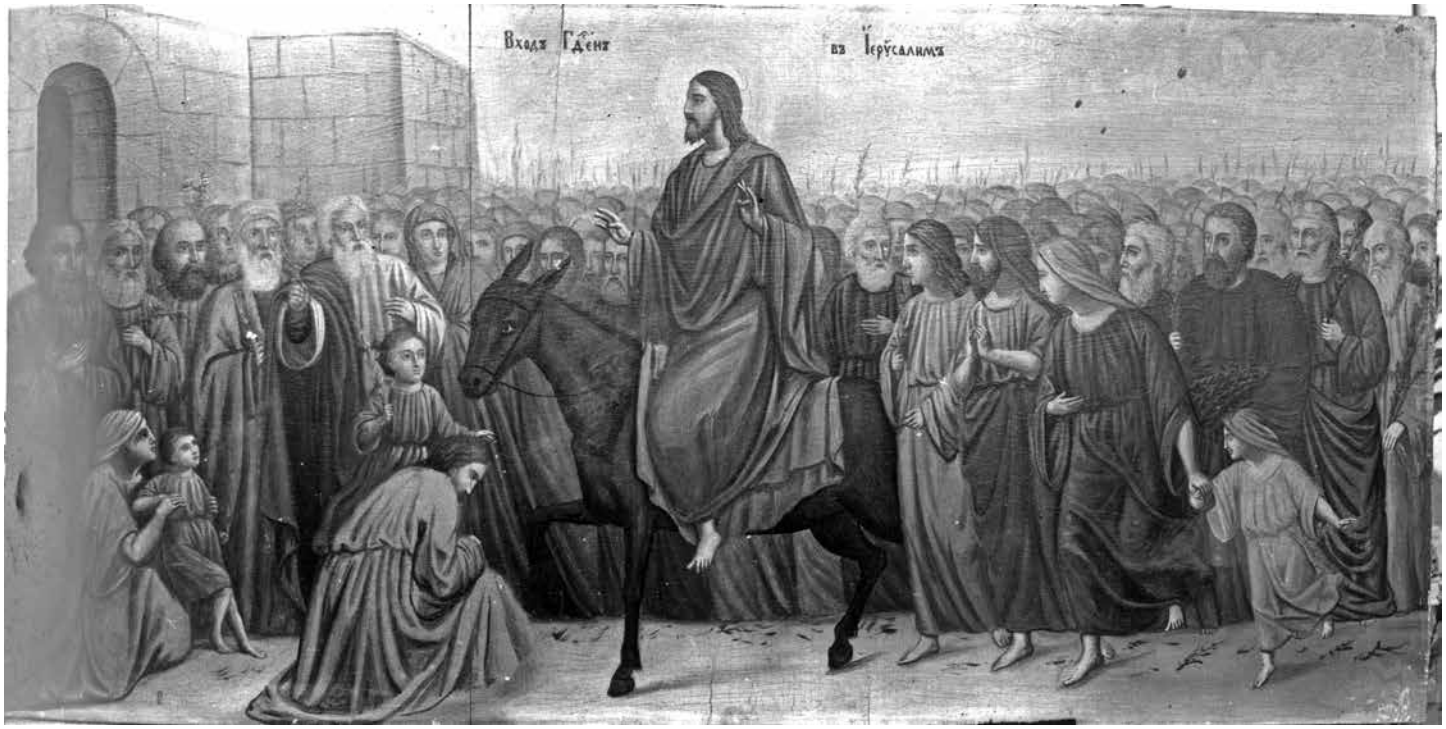
163. Исус Христос, црква Св. Архангел Михаил, Балаинац, 1907 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

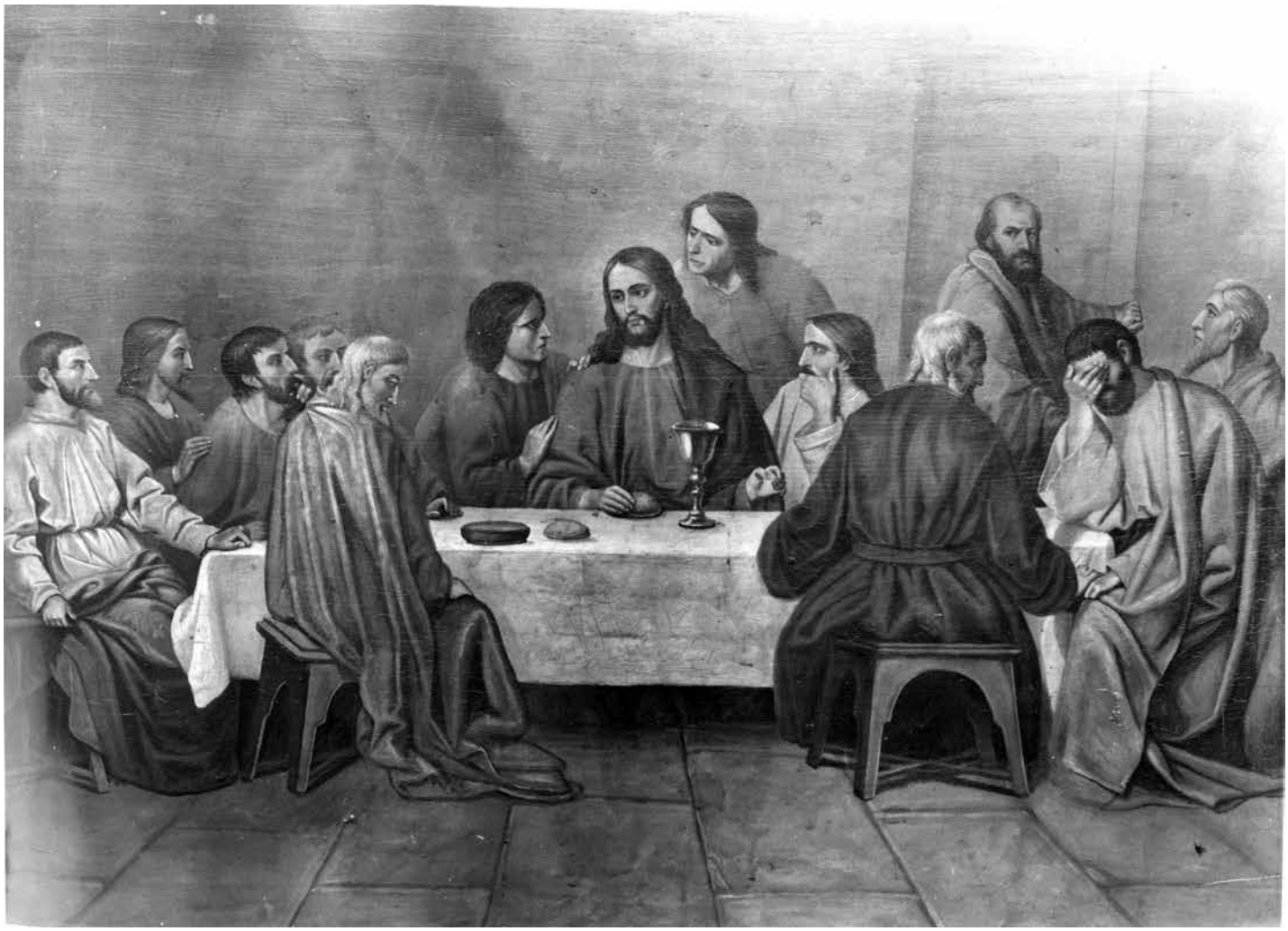
164. Архиѓакон Стефан, црква Св. Архангел Михаил, Балаинац, 1907 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

165. Св. Никола, църква Св. Архангел Михаил, Балаинац, 1907 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

166. Влегување во Ерусалим, црква Св. Архангел Михаил, Балаинац, 1907 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

167. Тајна вечера, црква Св. Архангел Михаил, Балаинац, 1907 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

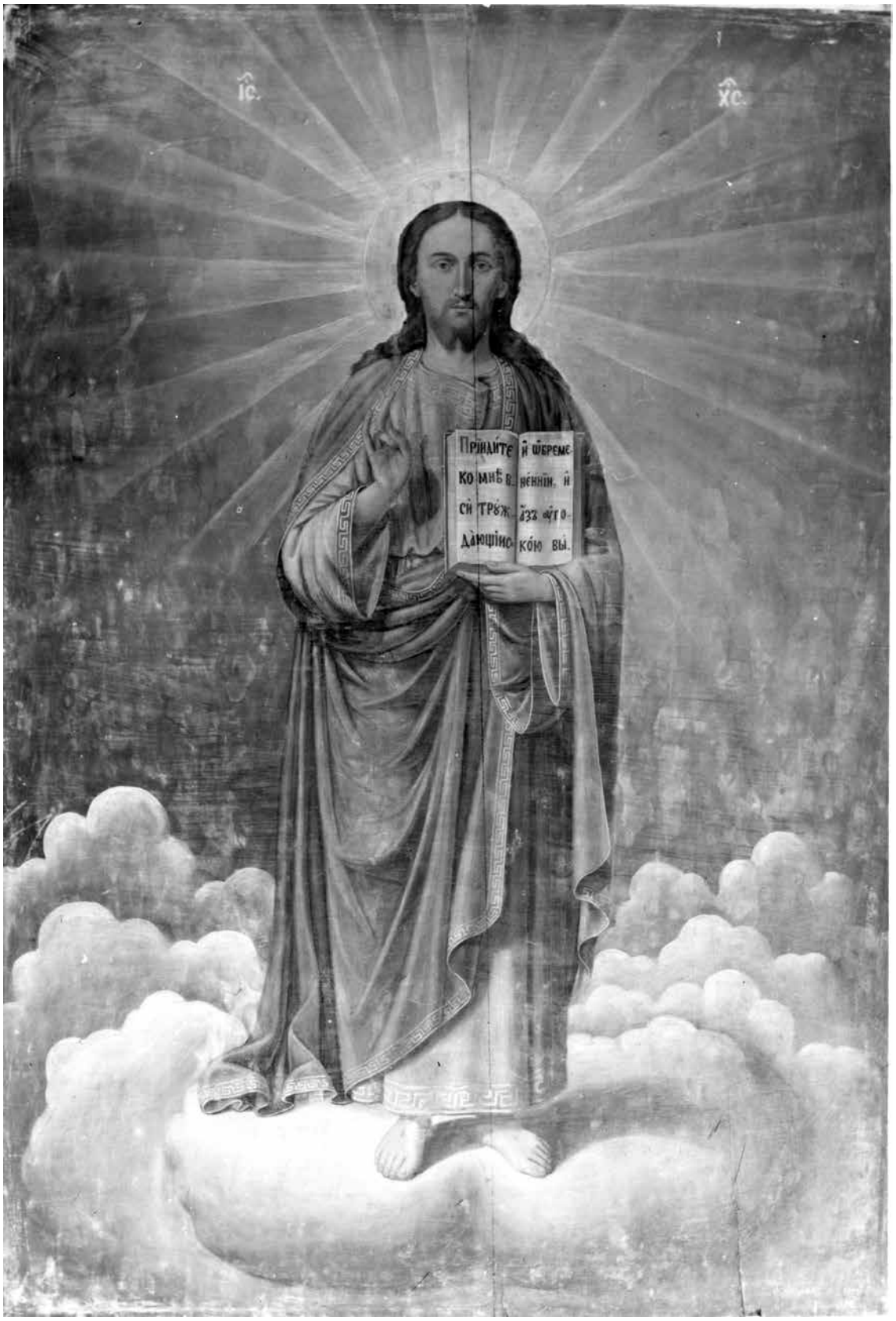
168. Јован Крстител, црква Св. Прокопие, Сумане, 1908 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

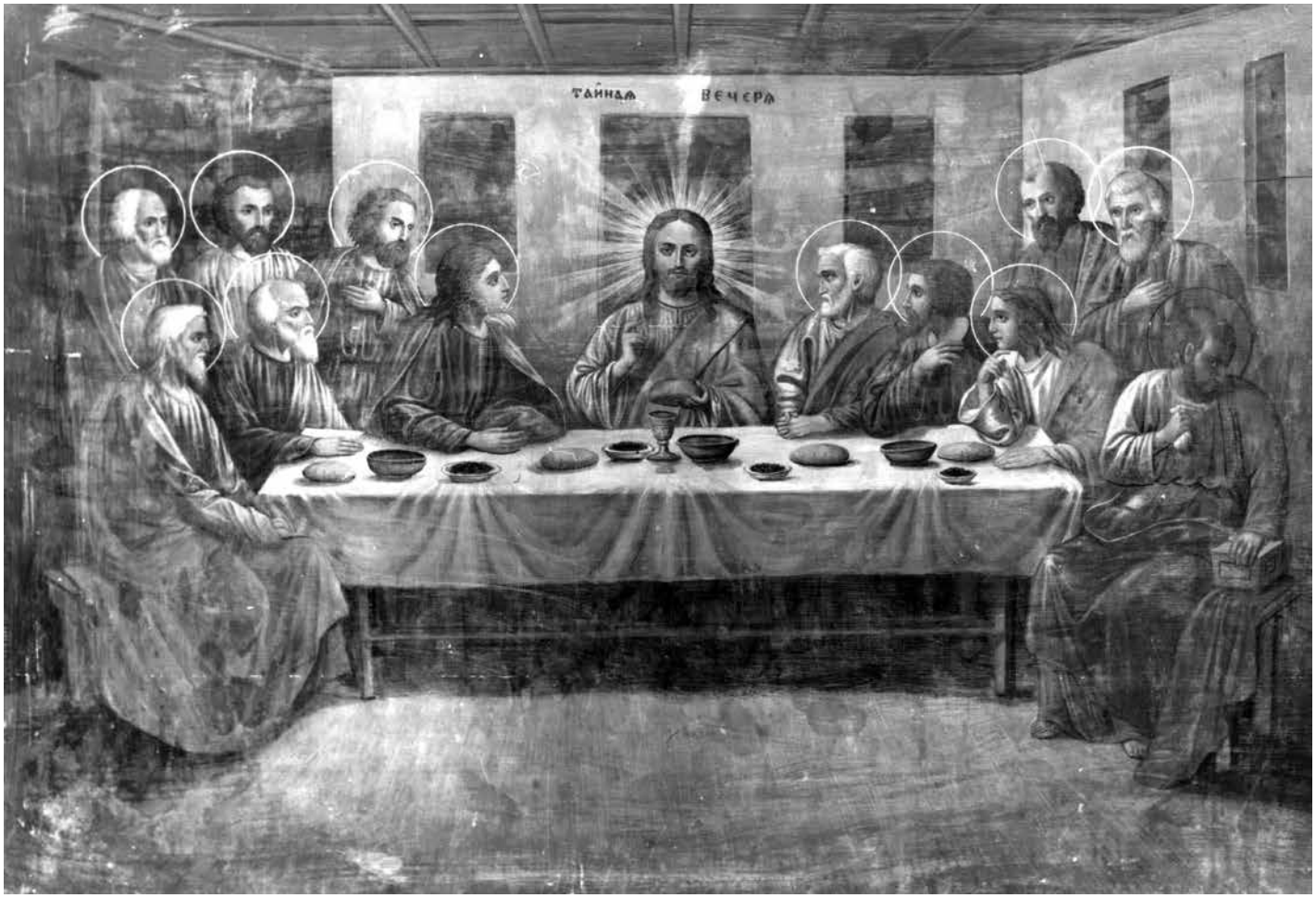
169. Св. Димитрие Солунски, црква Собор на 12-те апостоли, Тућковац, 1912 г.,
автор Ґорґи Зографски

170. Св. Јован Крстител, црква Никола, Рудник, Велешко 1915 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

180. Исус Христос, црква Никола, Рудник, Велешко 1915 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

181. Тајна вечера, црква Никола, Рудник, Велесшко 1915 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

182. Исус Христос о чаше, црква Никола, Рудник, Велеско 1916 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

183. Св. Димитрие, црква Вознесение Христово, Еловец, Велешко 1916 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

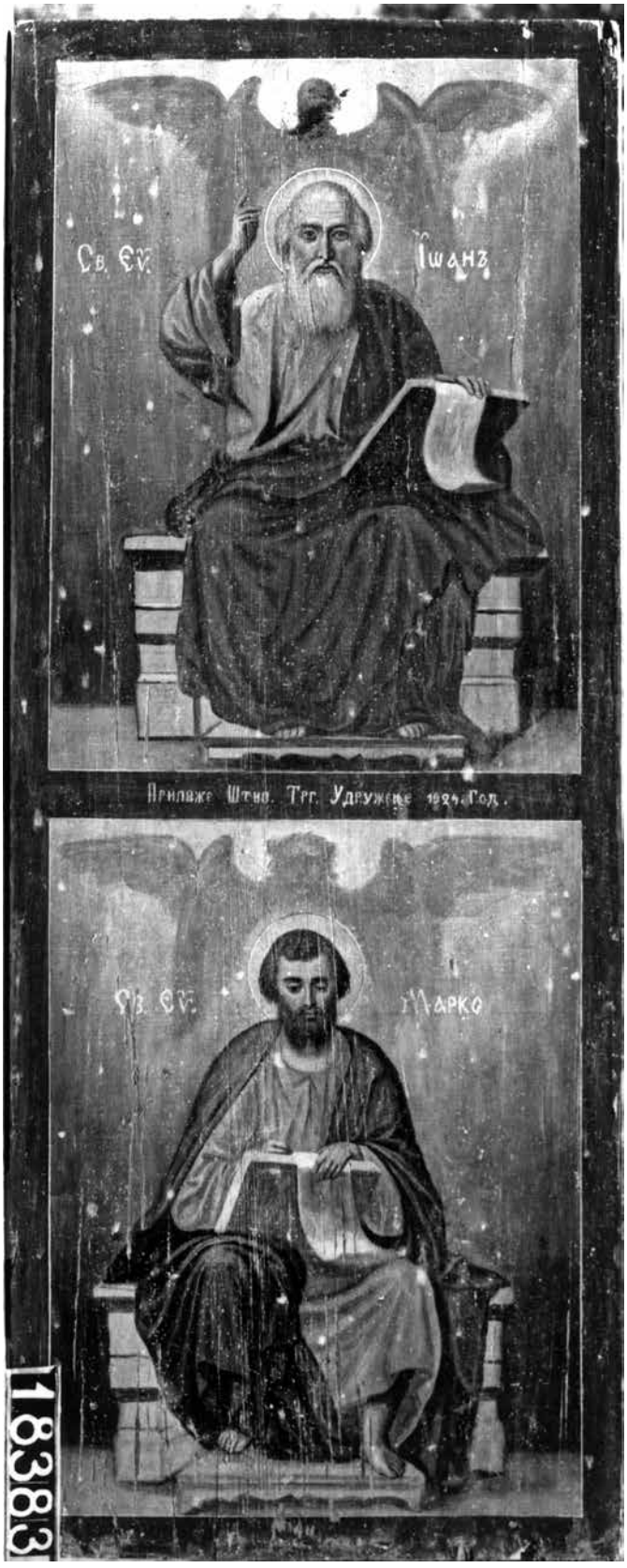
184. Св. Никола, Оморонскаи манастир, Оморани, Велешко 1922 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

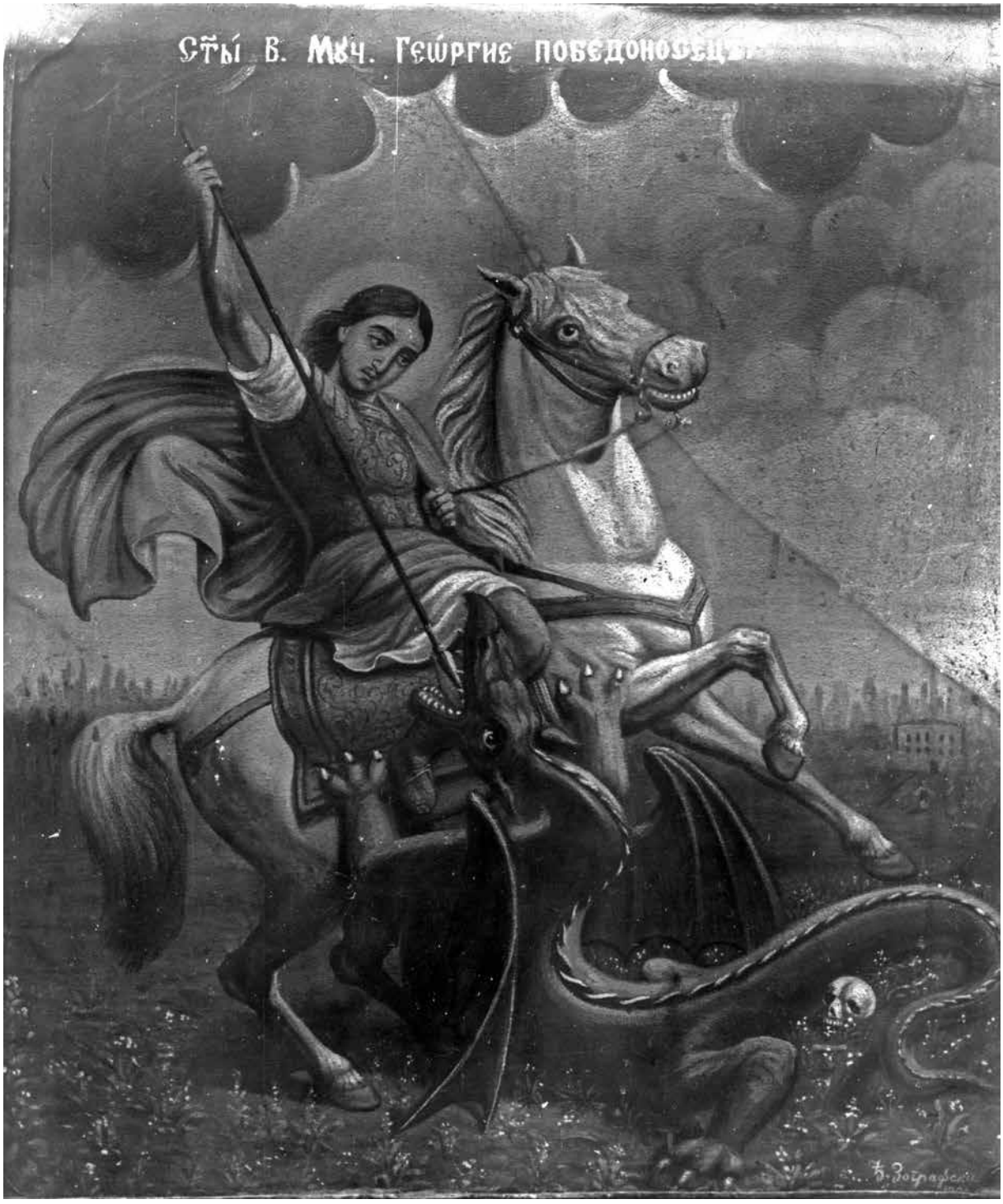
185. Исус Христос, црква Св. Архангел, Штип 1923 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

186. Богородица со Христос, црква Св. Архангел, Штип 1923 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

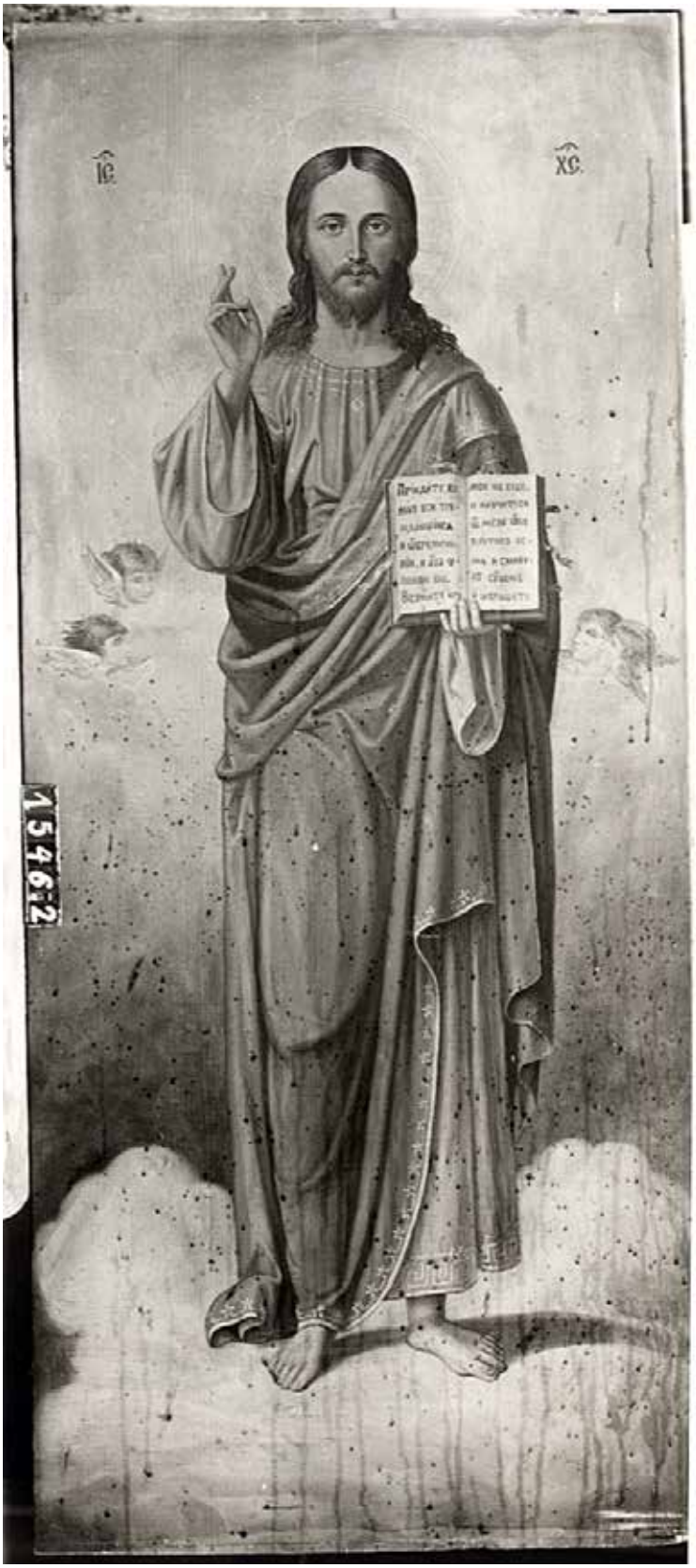
187. Евангелисти Јован и Марко, црква Св. Архангел, Штип 1924 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

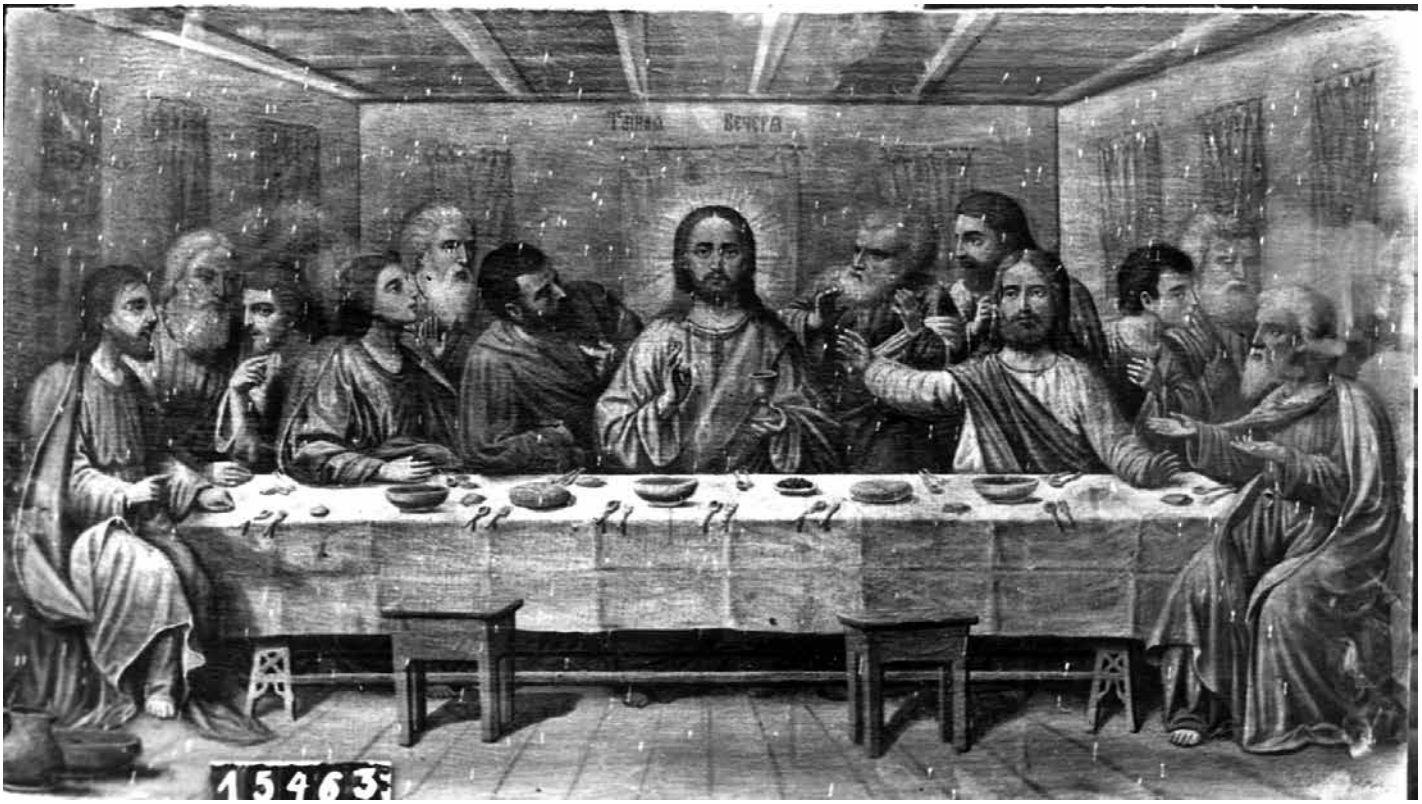
188. Св. Ѓорги, црква Св. Пантелејмон, Велес, 1923 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

189. Св. Димитриј, црква Св. Пантелејмон, Велес, 1925 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

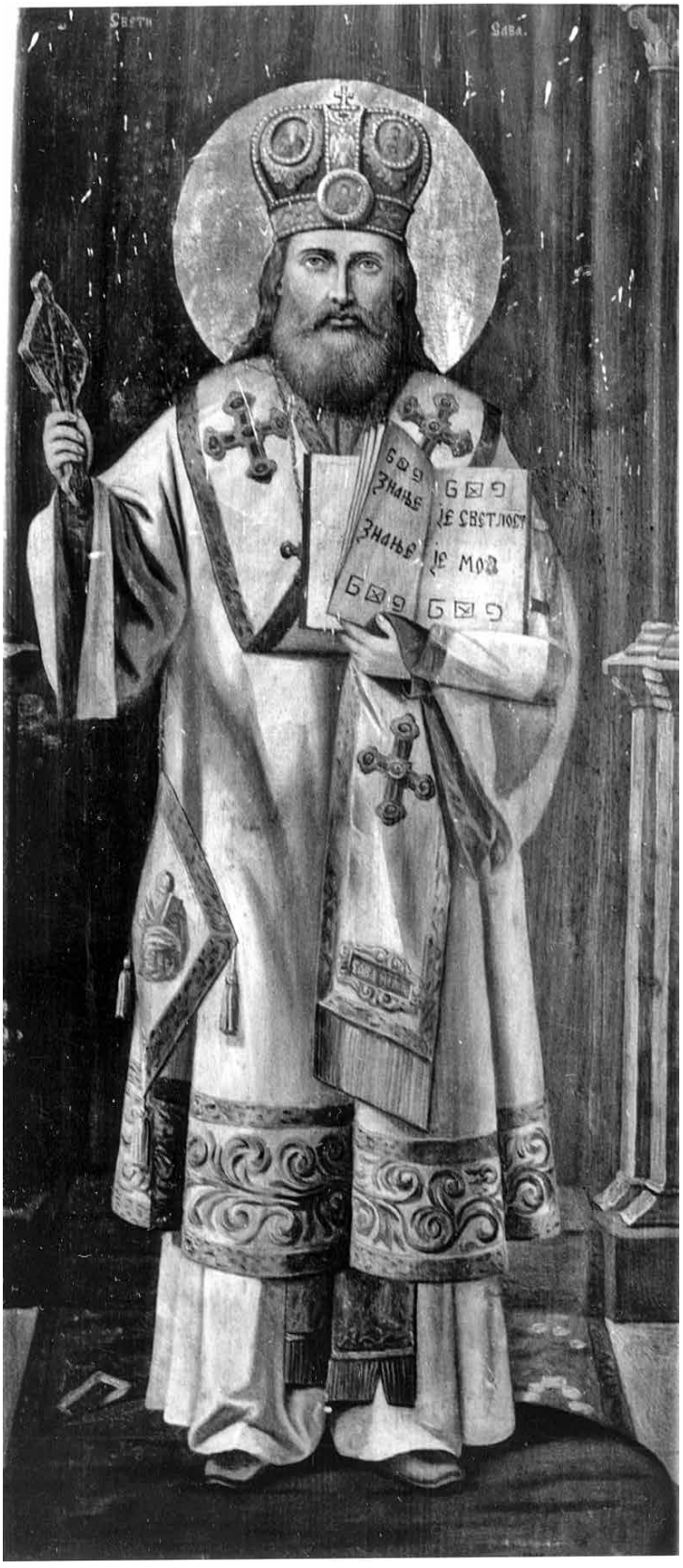
190. Исус Христос, црква Св. Ѓорги Кратовски, Кратово, 1925 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

191. Тајна вечера, црква Св. Ѓорги Кратовски, Кратово, 1925 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

192. Св. Ѓорги Кратовски, црква Св. Ѓорги Кратовски, Кратово, 1925 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

193. Св. Сава, црква Св. Ѓорги Кратовски, Кратово, 1925 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

194. Иконостас во црквата Св. Роман, Сурдулица, 1925 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

195. Архангел Михаил, Св. Недела, Ранченци, 1927 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

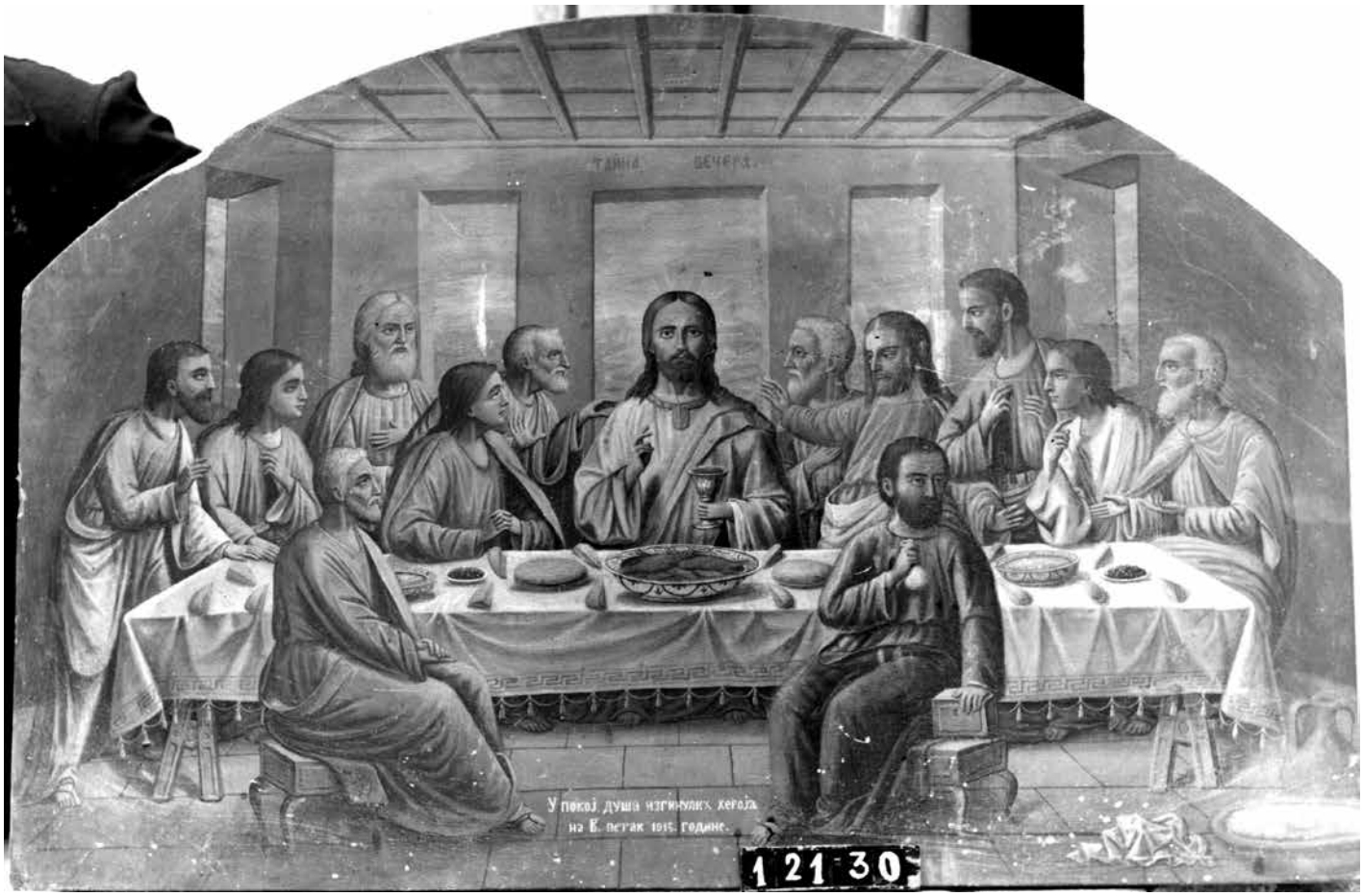
196. Св. Харалампие, Св. Успение Богородичино, 1927 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

197. Второ пришествие, црква Св. Пантелејмон, Велес, 1933 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

198. Богородица со Христос, црква Св. Богородица, Јосифово, 1934 г., автор Ѓорѓи Зографски

199. Тајна вечера, црква Св. Богородица, Јосифово, 1934 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

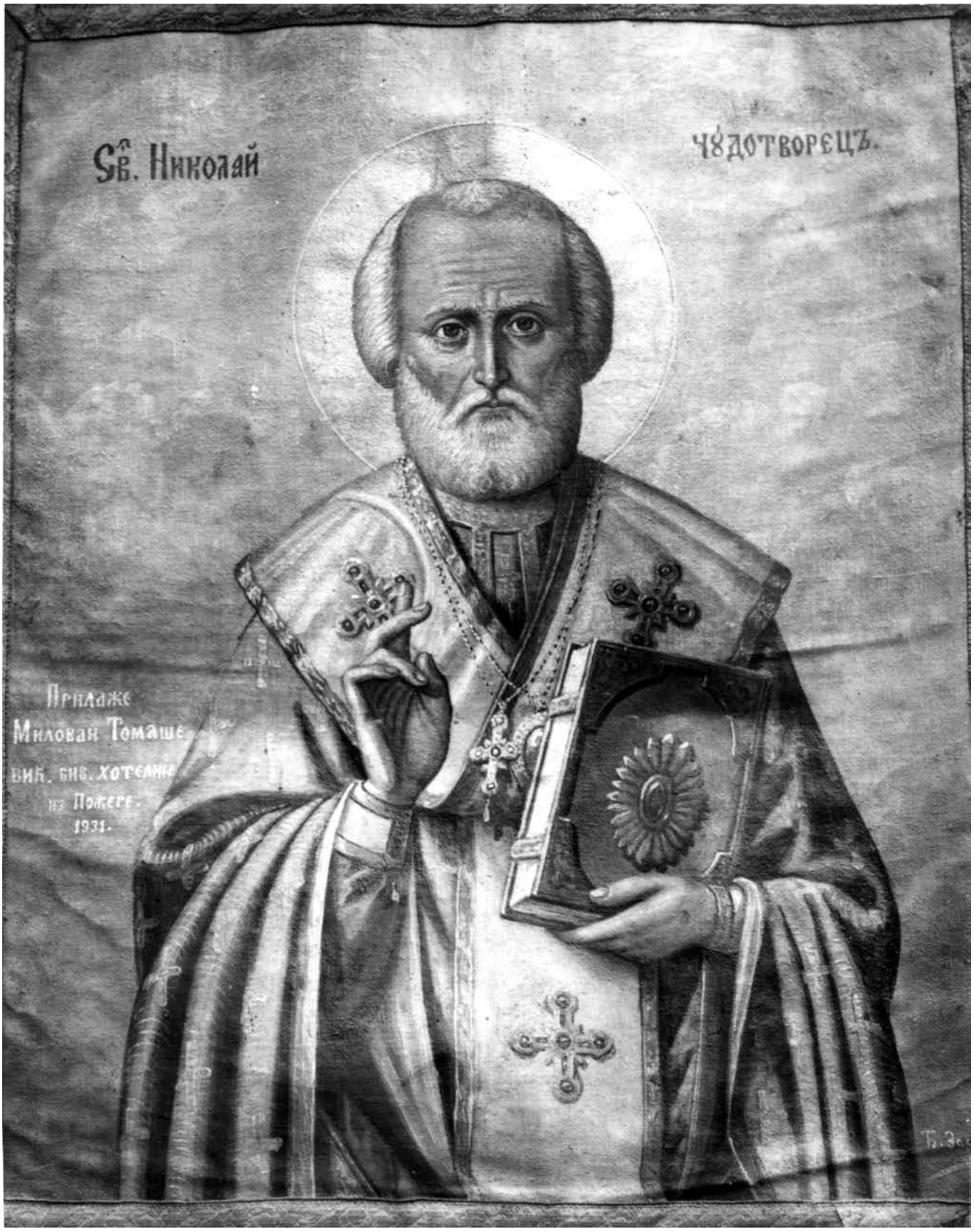
200. Јован Крстител, црква ап. Петар и Павле, Папрадиште, 1934 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

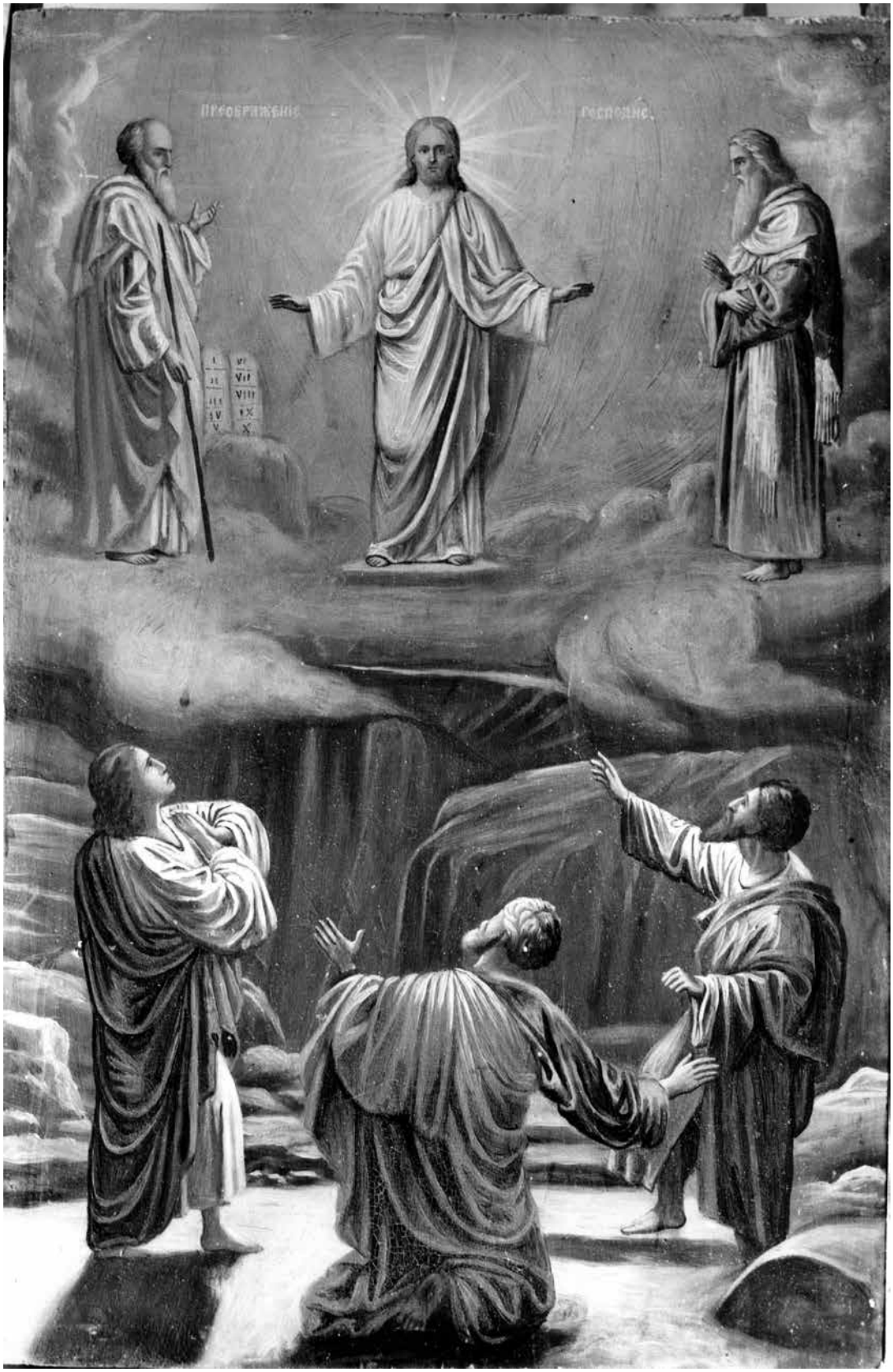
201. Иконостасот од црквата Св. Петка, Орљане, 1936-37 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

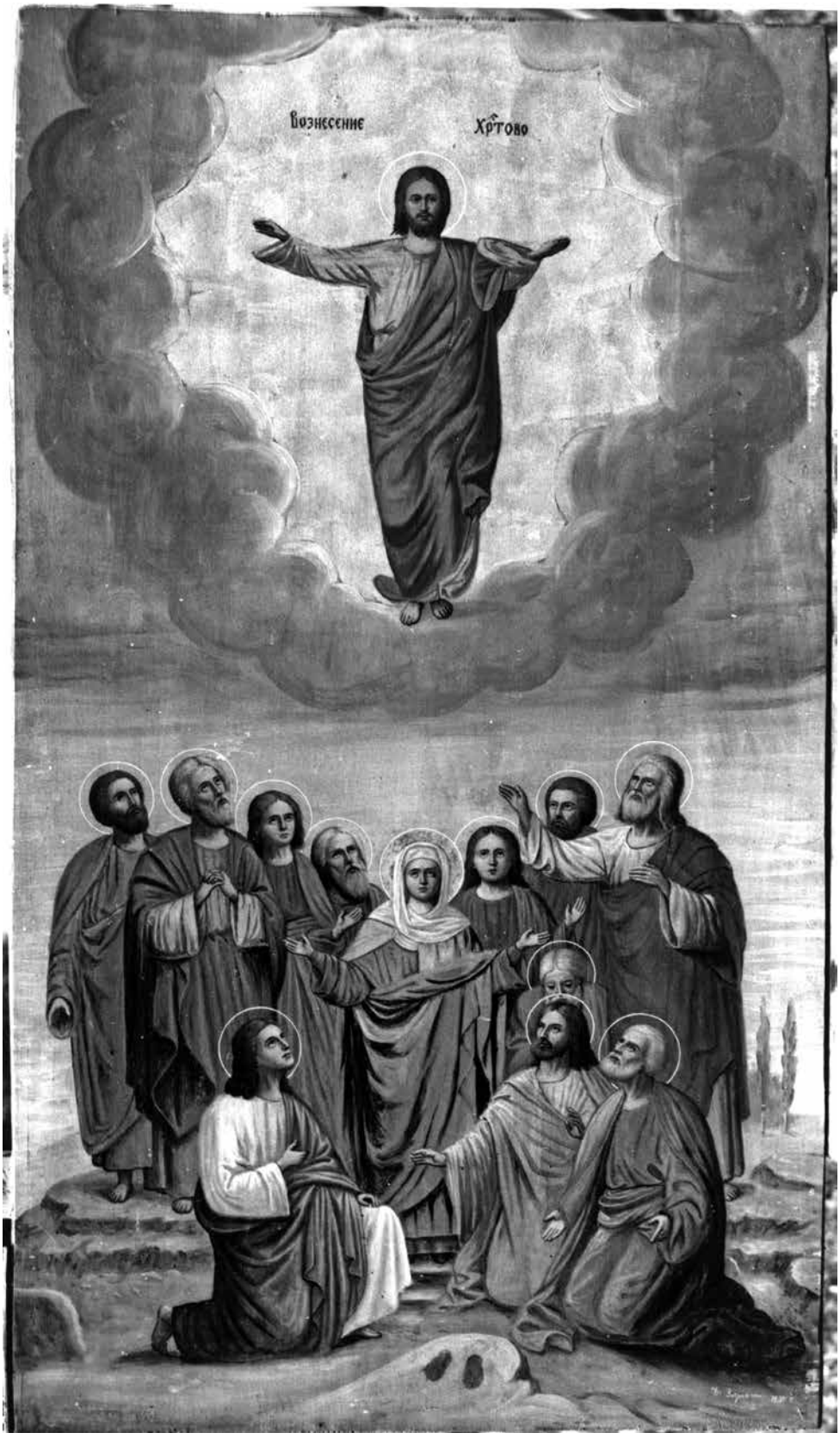
202. Св. Сава, црква Св. Петка, Орљане, 1936-37 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

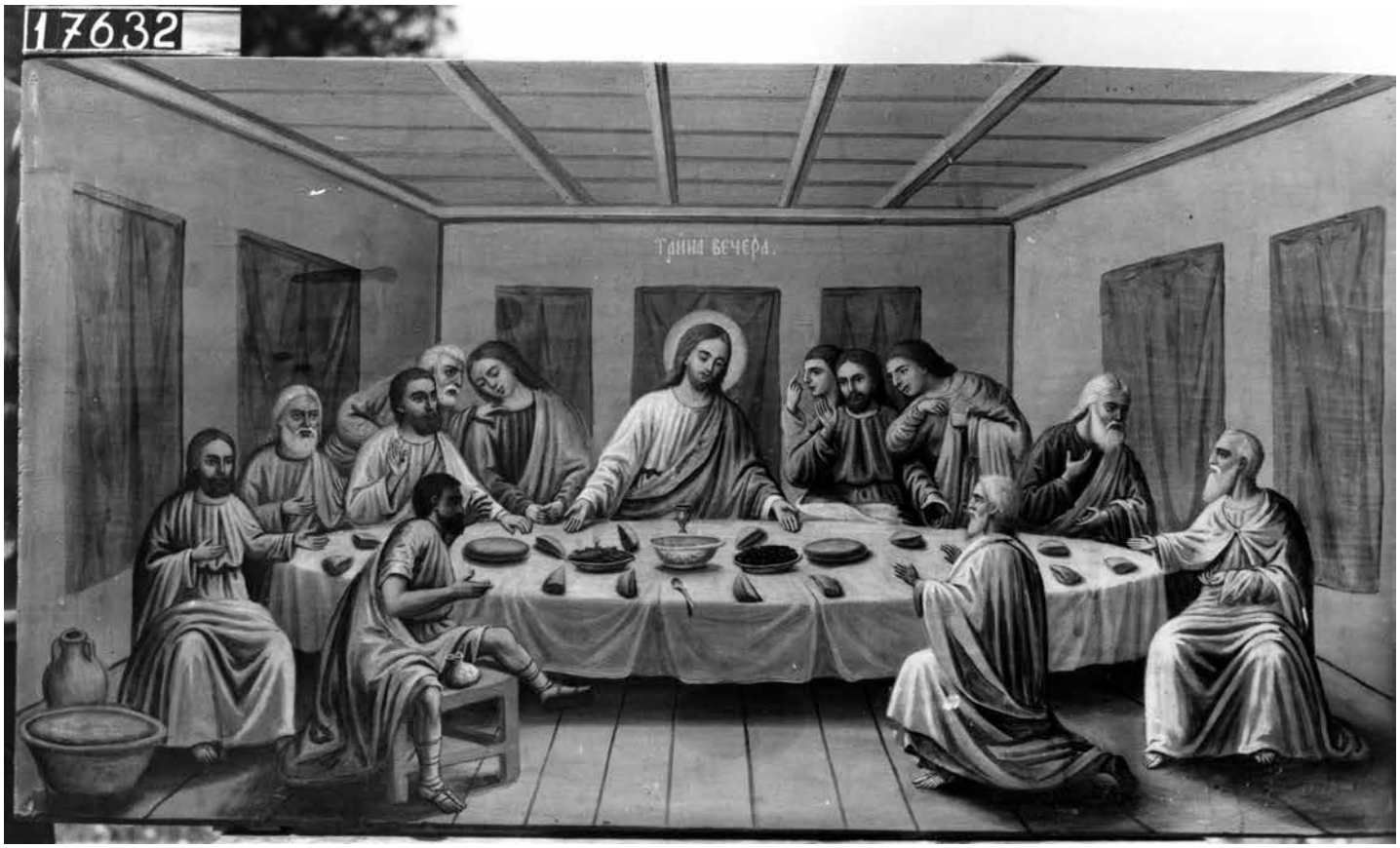
203. Св. Никола, црква Св. Константин и Елена, Узичка Пожега, 1931 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

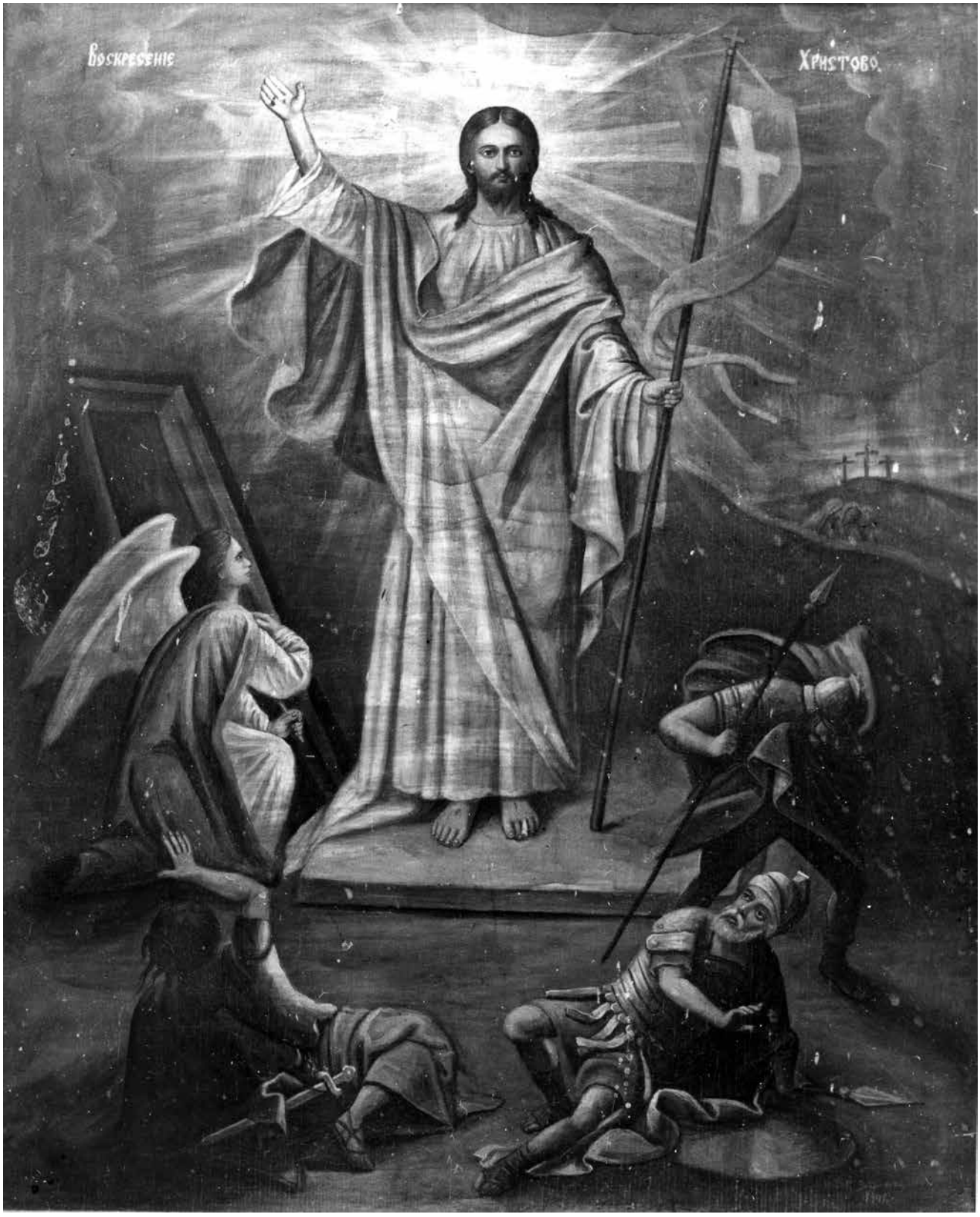
204. Преобразжение Христово, црква Вознесение Христово, Бањица, Велешко, 1935 г., автор Ѓорѓи Зографски

205. Вознесение Христово, црква Вознесение Христово, Бањица, Велешко, 1935 г., автор Ѓорѓи Зографски

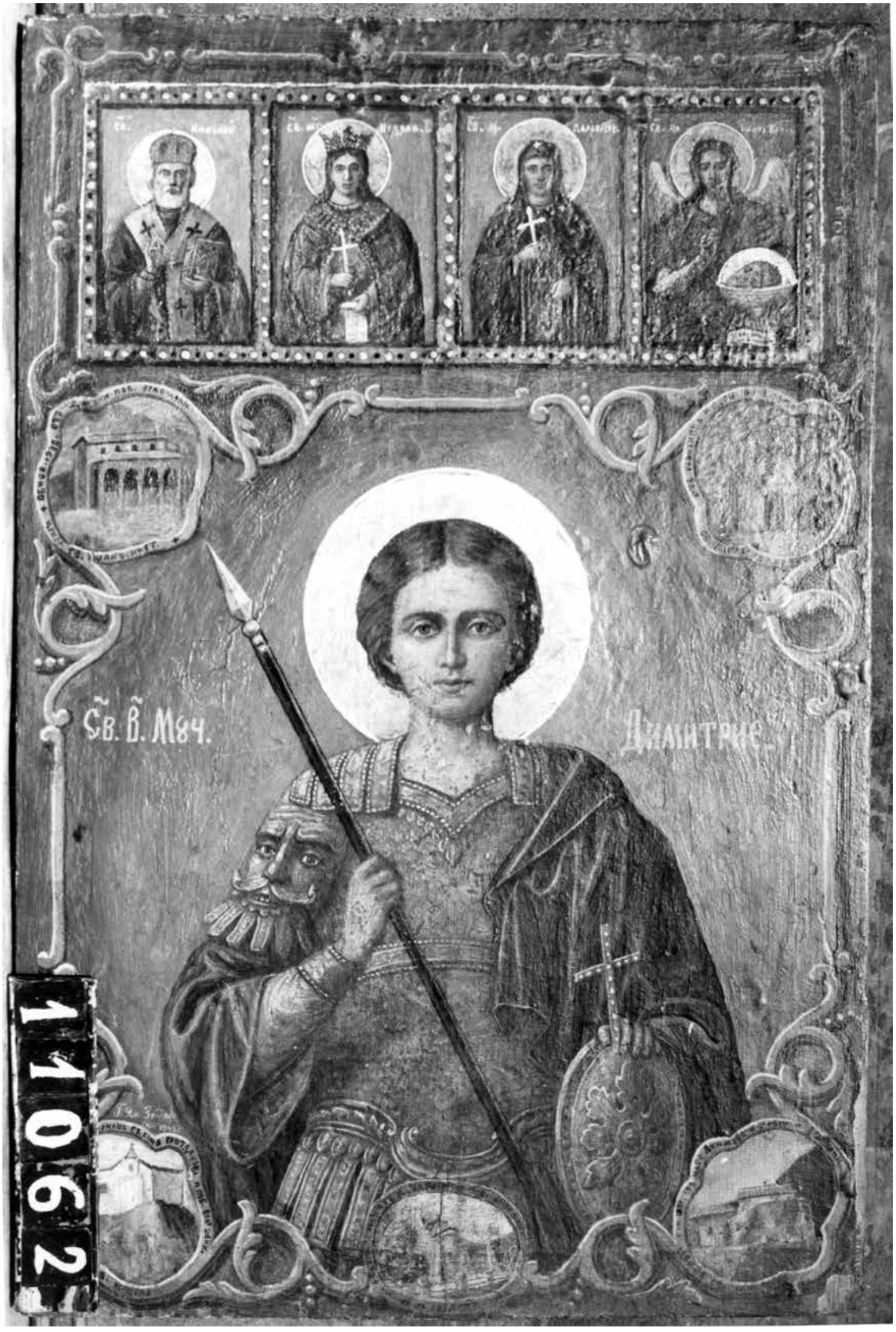
206. Тајна вечера, црква Вознесение Христово, Бањица, Велешко, 1935 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

207. Вознесение Христово, црква Св. Пантелејмон, Велес, 1941 г. ,
автор Ѓорѓи Зографски

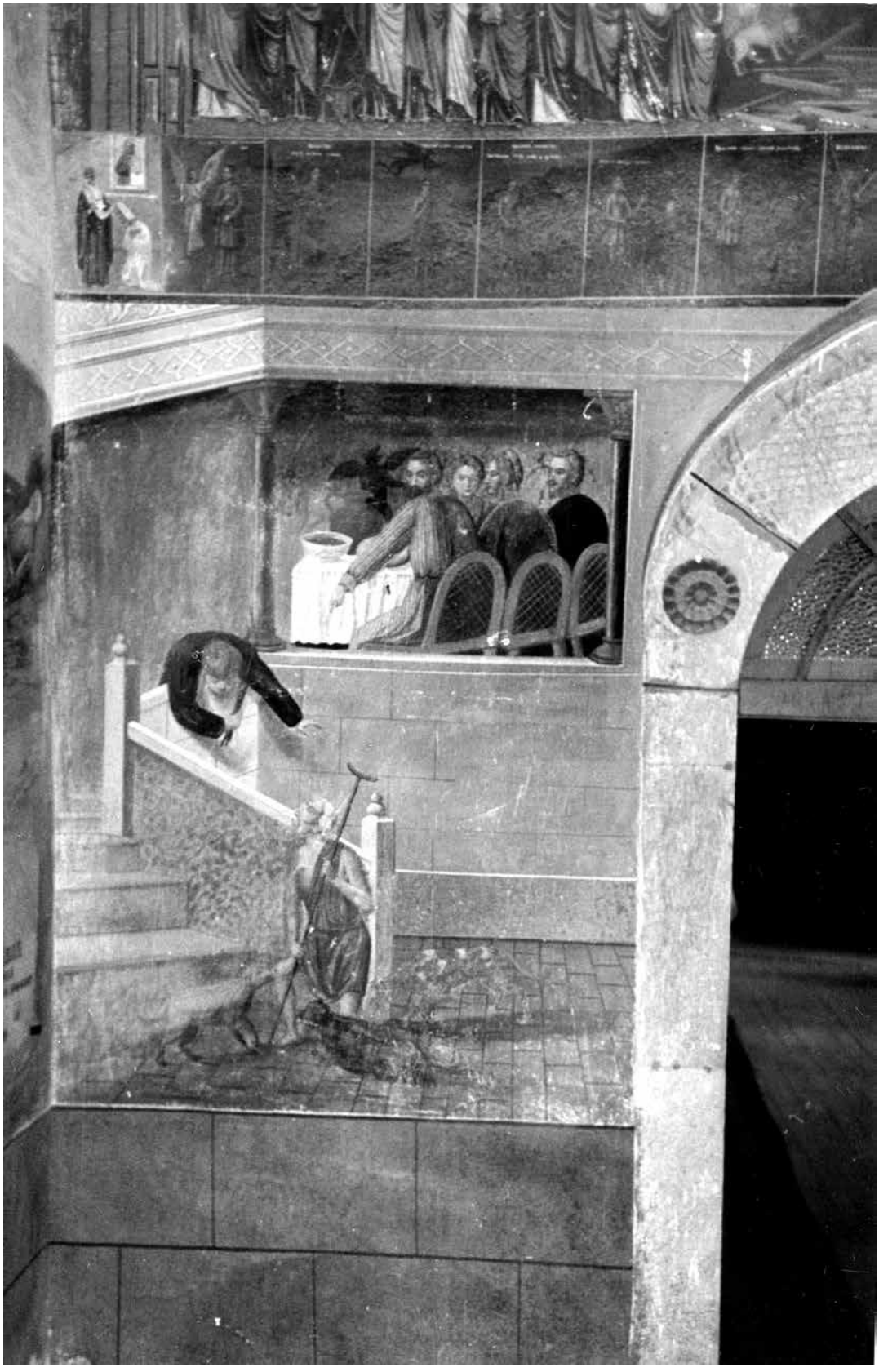
208. Св. Кирил и Пантелејмон, црква Св. Пантелејмон, Велес, 1941 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

209. Св. Димитриј, црква Св. Пантелејмон, Велес, 1941 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

210. Второ пришествие, црква Св. Теодор, Азбресница, 1905 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

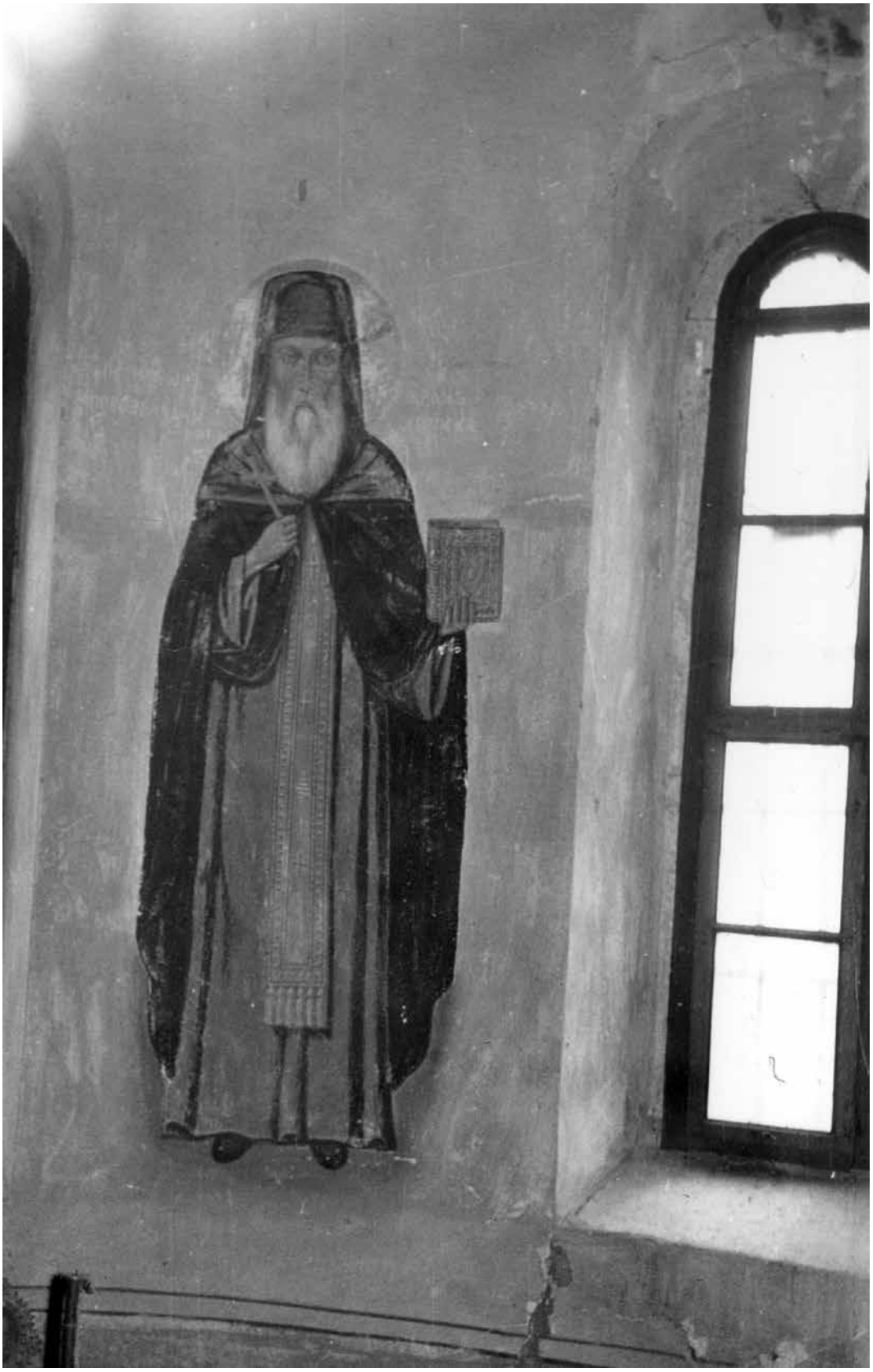
211. Второ пришествие, църква Св. Теодор, Азбресница, 1905 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

212. Погреб на богатиот, црква Св. Теодор, Азбресница, 1905 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

213. Крал Милутин, црква Св. Теодор, Азбресница, 1905 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

214. Симеон Мироточиви, црква Св. Теодор, Азбресница, 1905 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

215. Влегување во Ерусалим, црква Св. Теодор, Азбресница, 1906 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

216. Успение на Богородица, църква Св. Теодор, Азбресница, 1906 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

217. Апостол Павле, црква Св. Спас, Велес, 1921 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

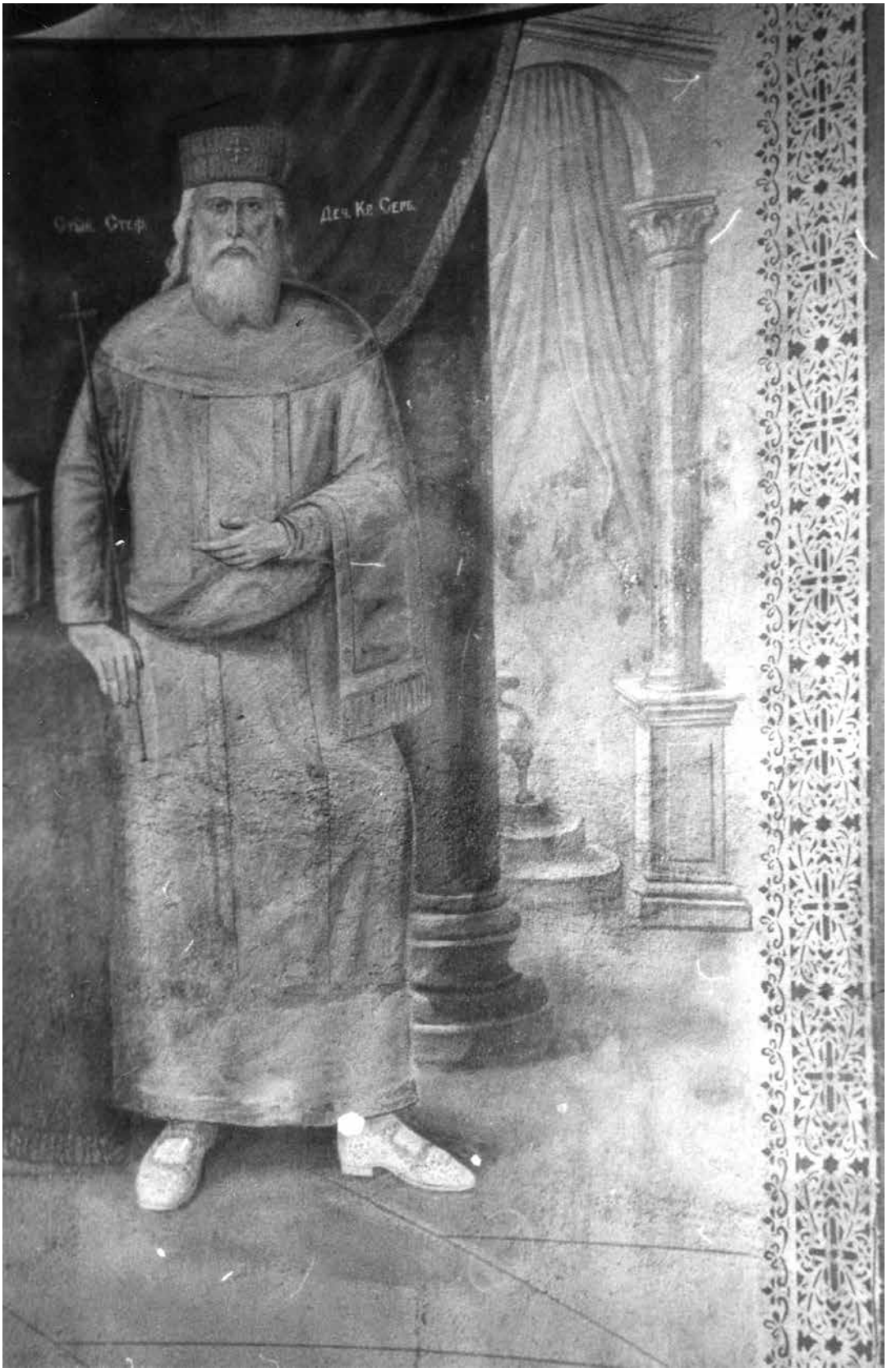
218. Архангел Михаил, црква Св. Спас, Велес, 1921 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

219. Св. Милутин - сев. апсида, црква Св. Константин и Елена, Ужичка Пожега, 1931-32 г., автор Ѓорѓи Зографски

220. Симеон Мироточиви и Јован Владимир, црква Св. Константин и Елена, Ужичка Пожега, 1931-32 г., автор Ѓорѓи Зографски

221. Стефан Дечански, црква Св. Константин и Елена, Ужичка Пожега, 1931-32 г., автор Ѓорѓи Зографски

222 Царица Милица и Мати Ангелина, црква Св. Константин и Елена, Ужичка Пожега, 1931-32 г., автор Ѓорѓи Зографски

223. Св. Петка - наос, јужен зид, црква Св. Богородица - Влашка црква, Велес, 1942 г., автор Ѓорѓи Зографски

224. Св. Кирил и Методиј - наос, западен зид, црква Св. Богородица - Влашка црква, Велес, 1944 г., автор Ѓорѓи Зографски

225. Св. Никола - наос, јужен зид, црква Св. Пантелејмон, Велес 1944 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

226. Архангел Михаил - наос, јужен зид, црква Св. Пантелејмон, Велес, 1944 г., автор Ѓорѓи Зографски

227. Женски портрет, пред 1894 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

228. Портрет на Јаков Зографски, 1895 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

229. Портрет на Тодор Зографски, 1900-1902 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

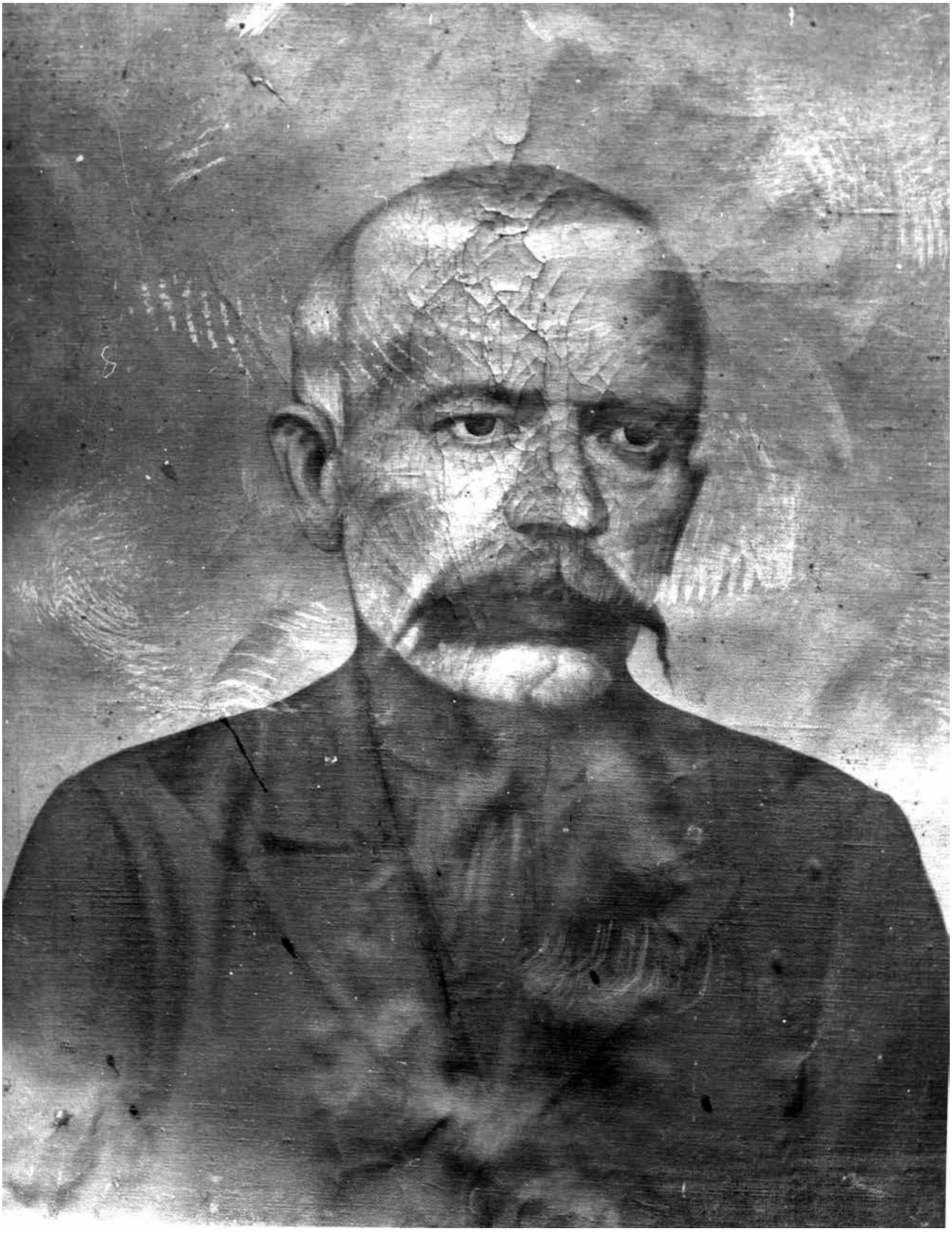
230. Портрет на Роса, околу 1904 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

231. Портрет на Димче Чокал, 1922 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

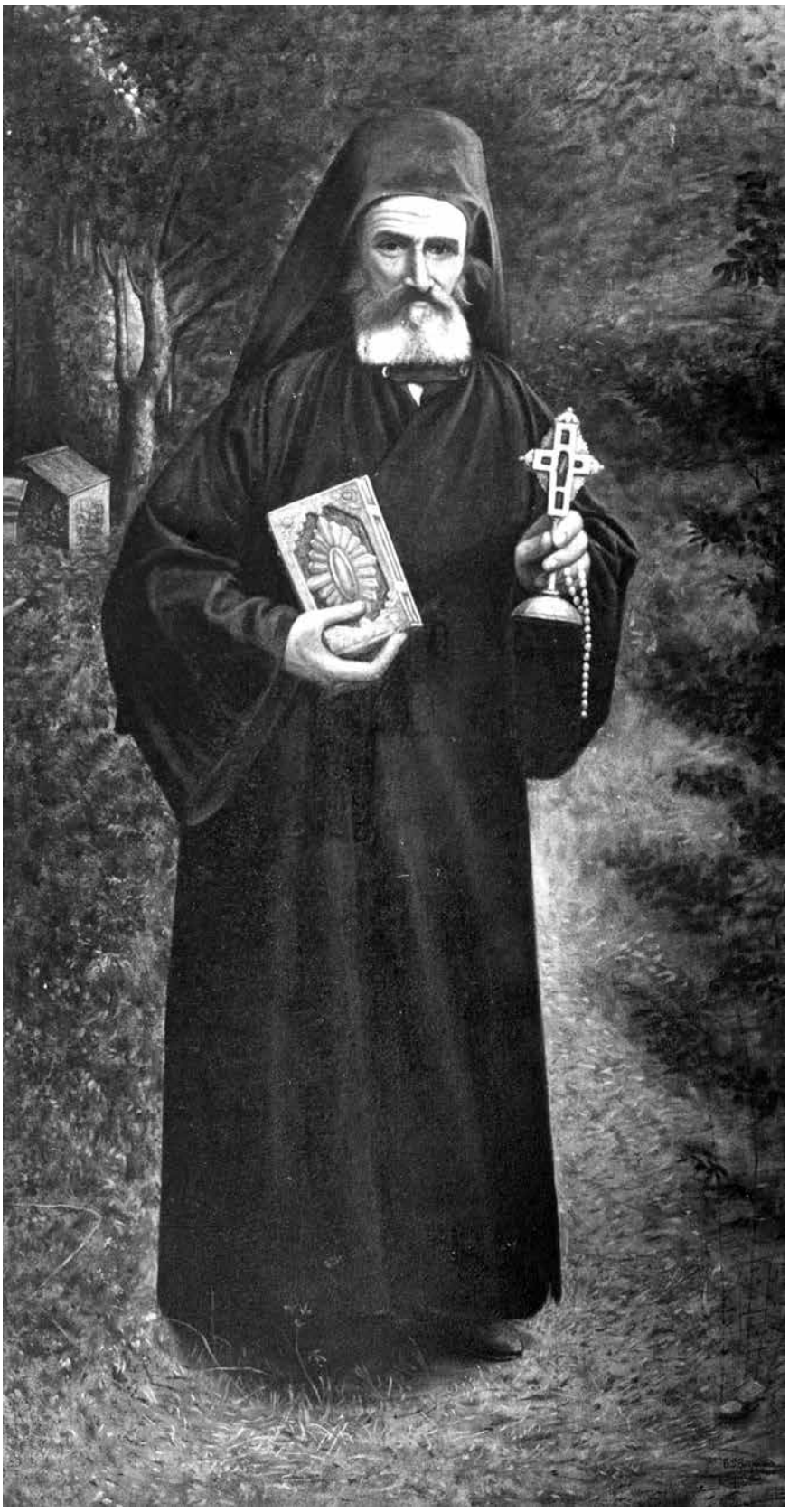
232. Портрет на Диме Јовев, 1925-26 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

233. Портрет на Ристо Костандинов, пред 1930 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

234. Портрет на Михаило Чекруйчиев, пред 1925-30 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

235. Портрет на игумен Спиридон, 1932 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

236. Портрет на Караґорґе, 1932 г.,
автор Ґорґи Зографски

237. Руска литографија со ликот на Георги Петрович, 1932 г., автор Ѓорѓи Зографски

238. Портрет на Миленко Стојковић, 1932 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

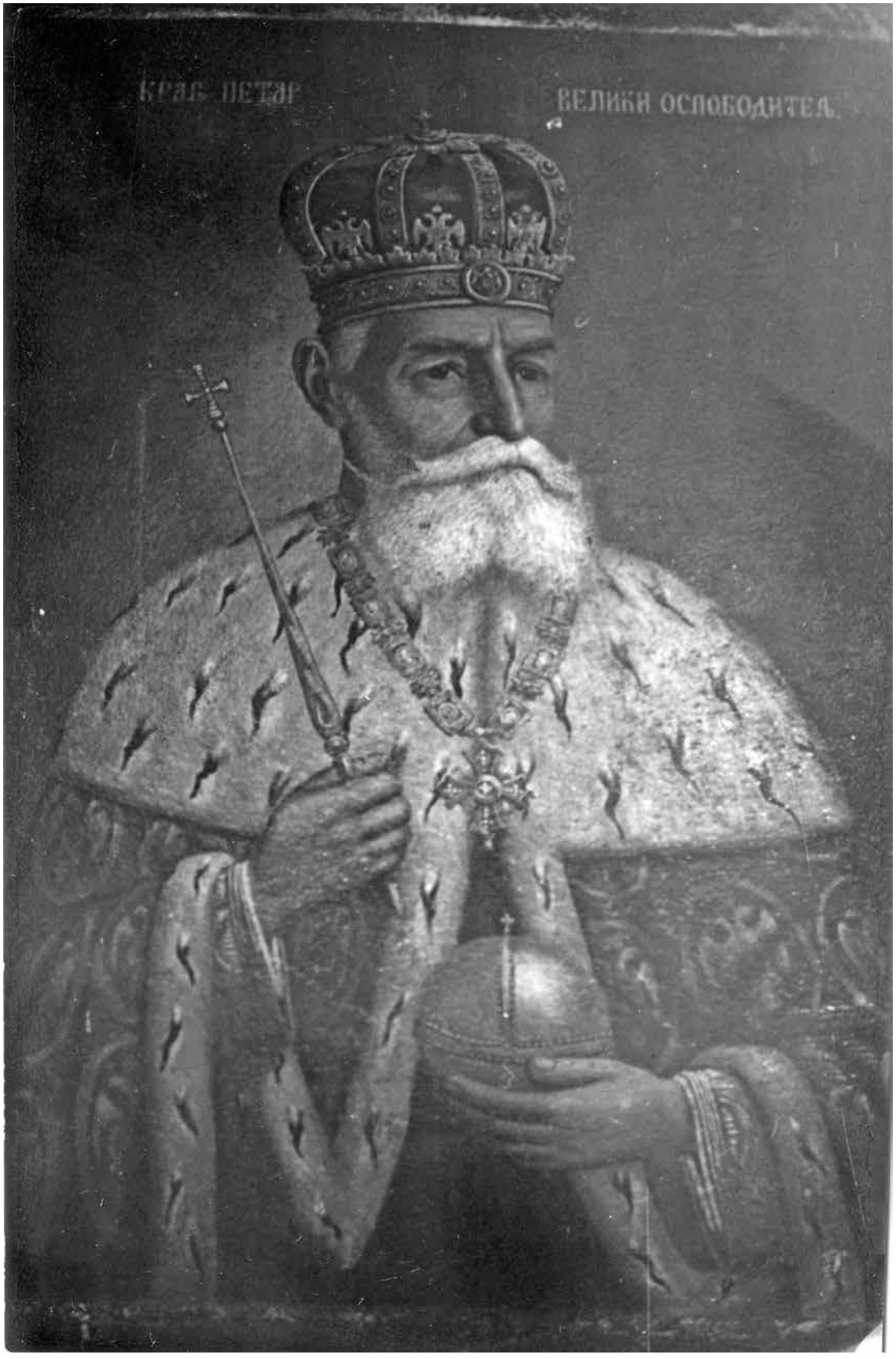
239. Портрет на Катарина Вучкович, 1932 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

240. Портрет на Кнегиња Перенда Караѓорѓевич, 1932 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

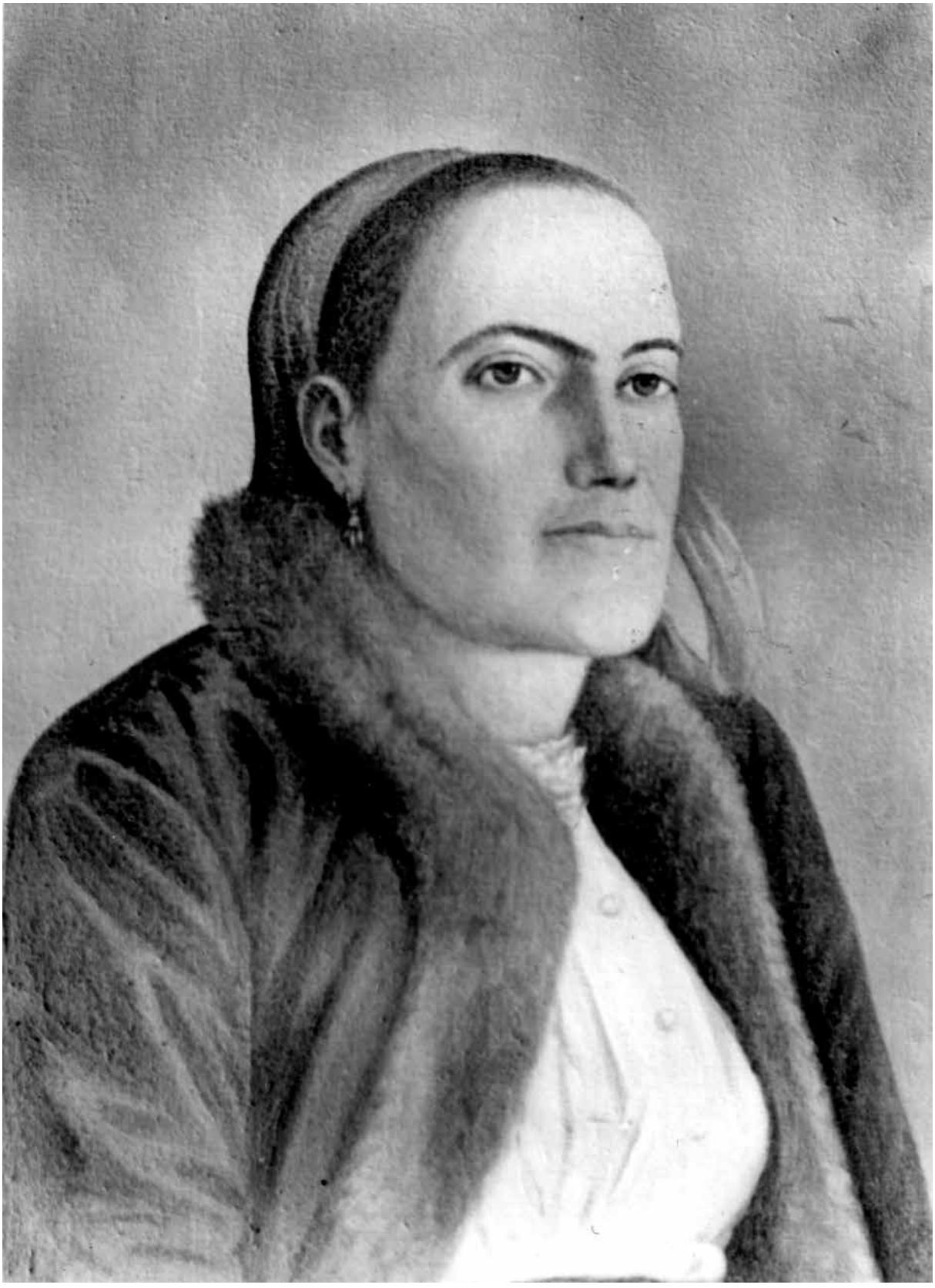
241. Везирот Али Паша Јанински, 1932 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

242. Портрет на Петар I - наос, западен зид, црква Воснесение Христово, Бањица, Велес, 1936 г., автор Ѓорѓи Зографски

243. Портрет на Александар - наос, западен зид, црква Воснесение Христово, Бањица, Велес, 1936 г., автор Ѓорѓи Зографски

244. Портрет на Сава 1938 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

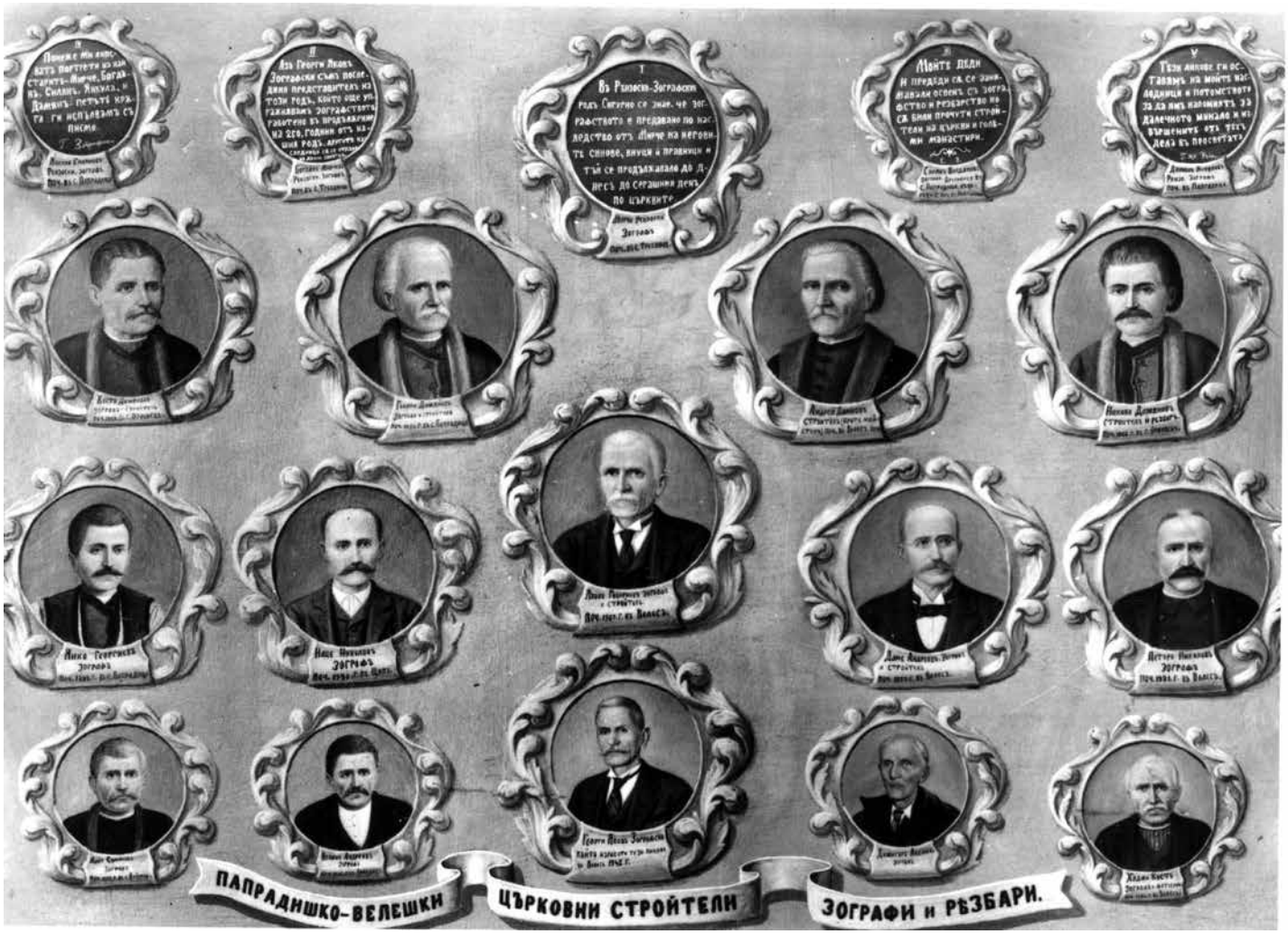
245. Портрет на Сава 1938 г.
автор Ѓорѓи Зографски

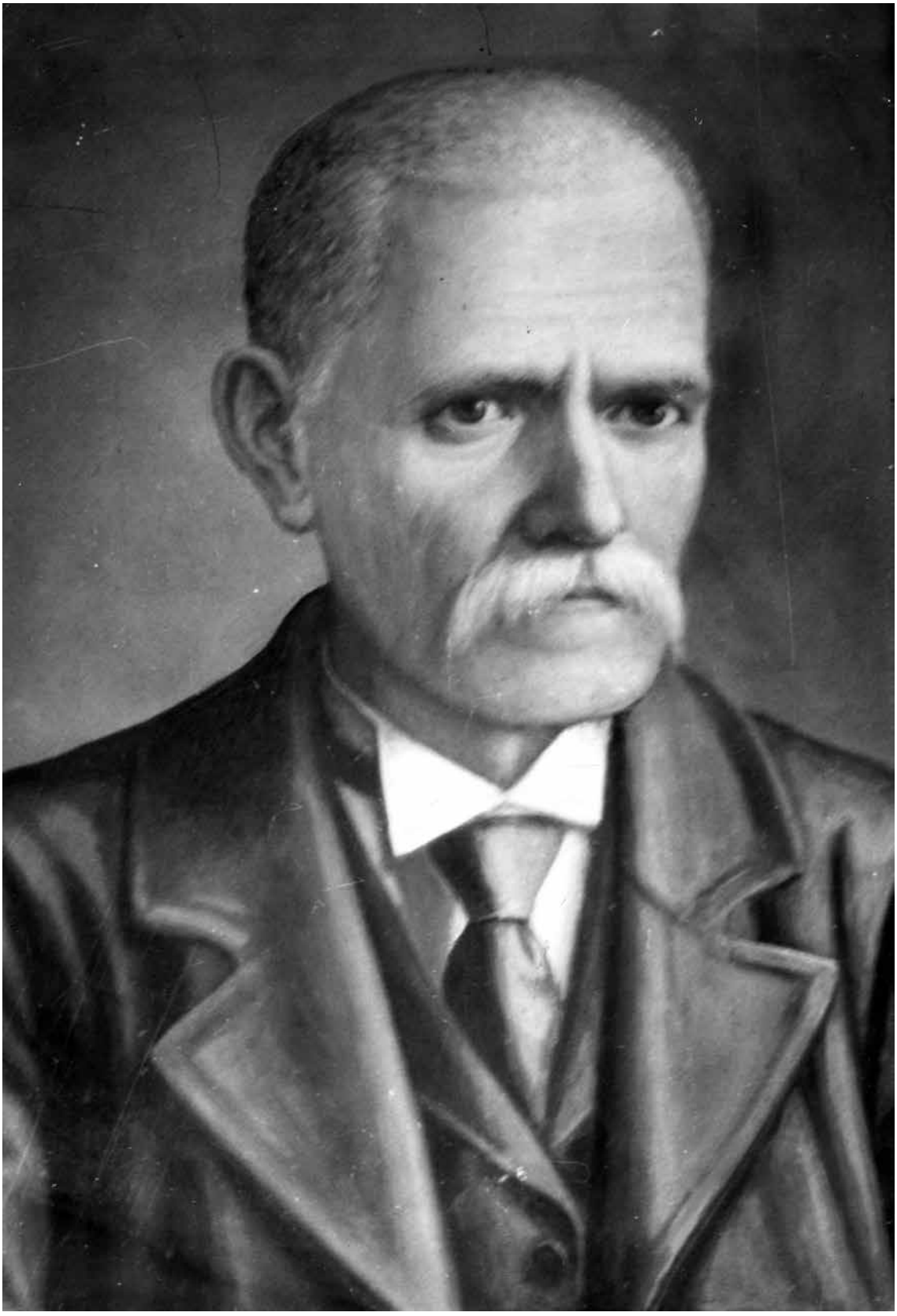
246. Автопортрет, 1938-39 г.,
автор Ґорґи Зографски

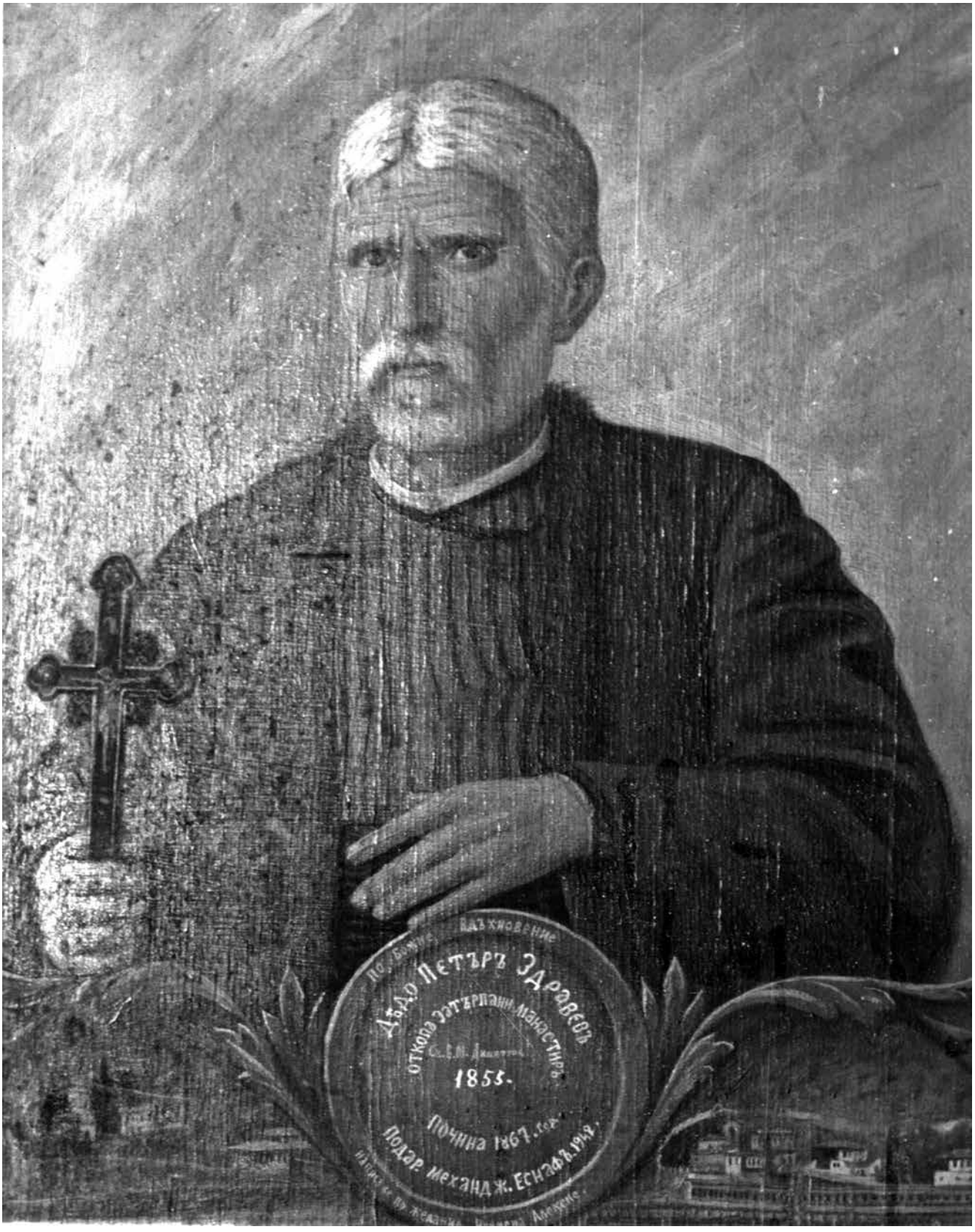
247. Папрадишко-велешки црковни строители, зографи и резбари, 1941 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

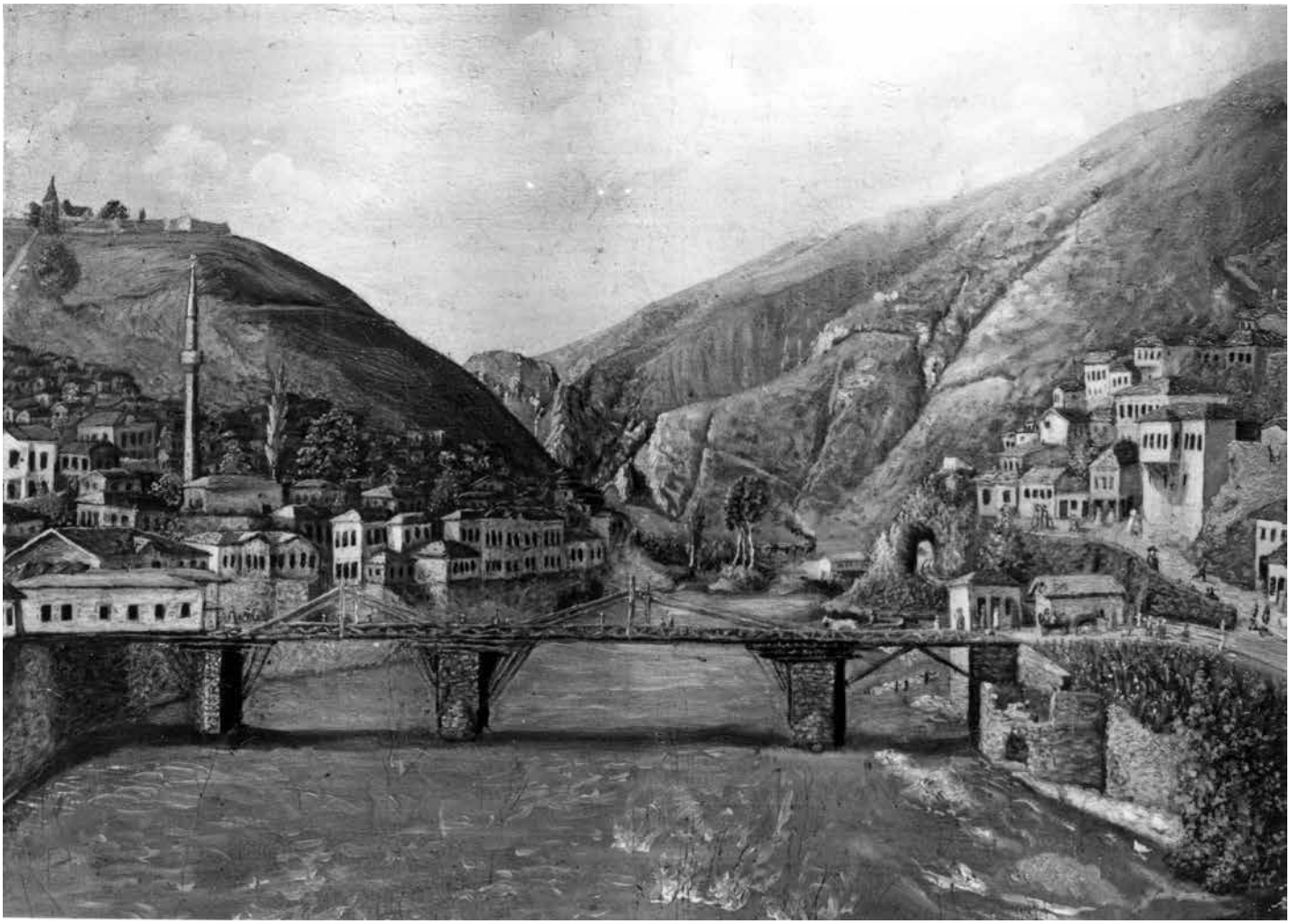
248. Папрадишко-велешки црковни строители, зографи и резбари, 1942 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

249. Портрет на Јаков Зографски, 1942 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

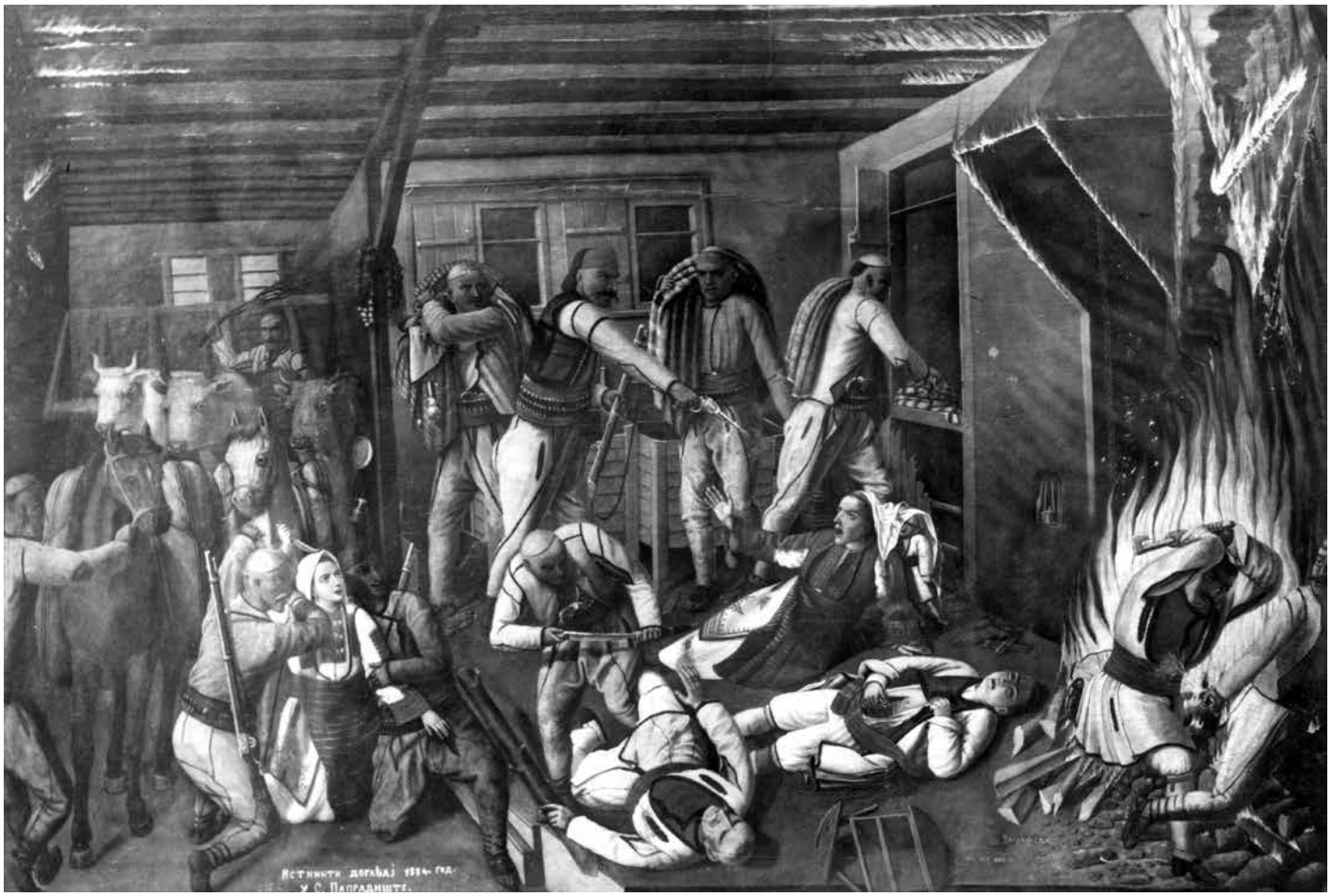
250. Портрет на Петар Здравев, 1942 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

251. Пејзаж, 1932 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

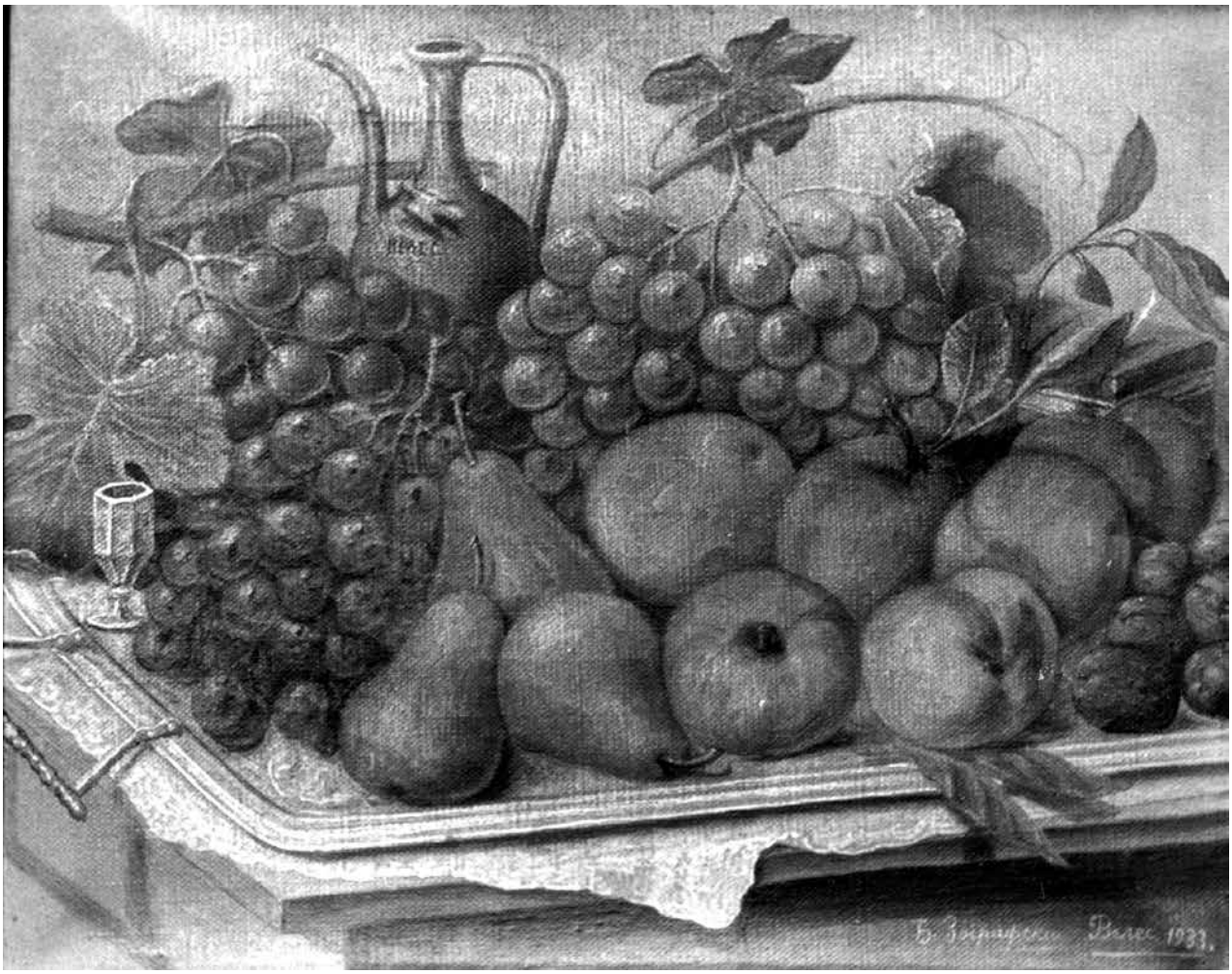
252. Пејзаж - Крај на Вардар, 1941-42 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

253. Вистински настан од 1884 г. во с. Папрадиште, 1907 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

254. Истинита случка - разбојништво арнаутско во Папрадиште 1884 г., од 1907 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

255. Мртва природа, 1933 г.,
автор Ѓорѓи Зографски

256. Ѓурѓе Бранковић со неговата фамилија,
автор Ѓорѓи Зографски

КОСТА ВАНЃЕЛОВИЌ
(1875–1932)

КАТАЛОГ НА ДЕЛАТА НА КОСТА ВАНЃЕЛОВИЌ

257. Скица од 1904 г., автор Коста Ванѓеловиќ

258. Скица од архиѓакон Стефан, 1904 г., автор Коста Ванѓеловиќ

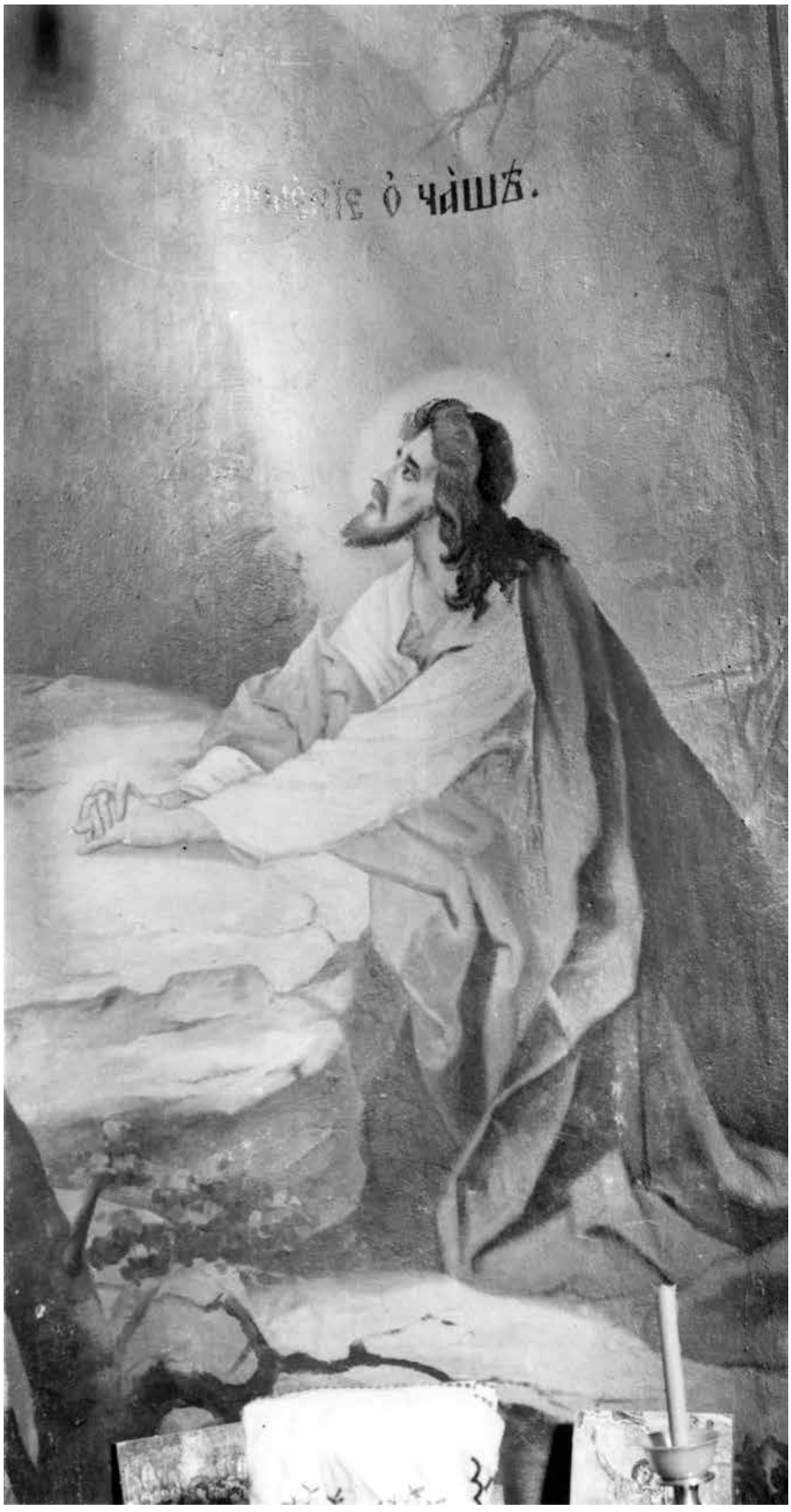
259. Скица од Крстевање Христово, 1904 г., автор Коста Ванѓеловиќ

260. Св. Сава се одрекува од круната, црква Успение на Богородица, Мала Ремета, 1910 г., автор Коста Ванѓеловиќ

261. Св. Јован Крстител, наос, западен зид, црква Успение на Богородица, Мала Ремета, 1910 г., автор Коста Ванѓеловиќ

262. Моление о чаши, протезис, црква Успение на Богородица, Мала Ремета, 1910 г., автор Коста Ванѓеловиќ

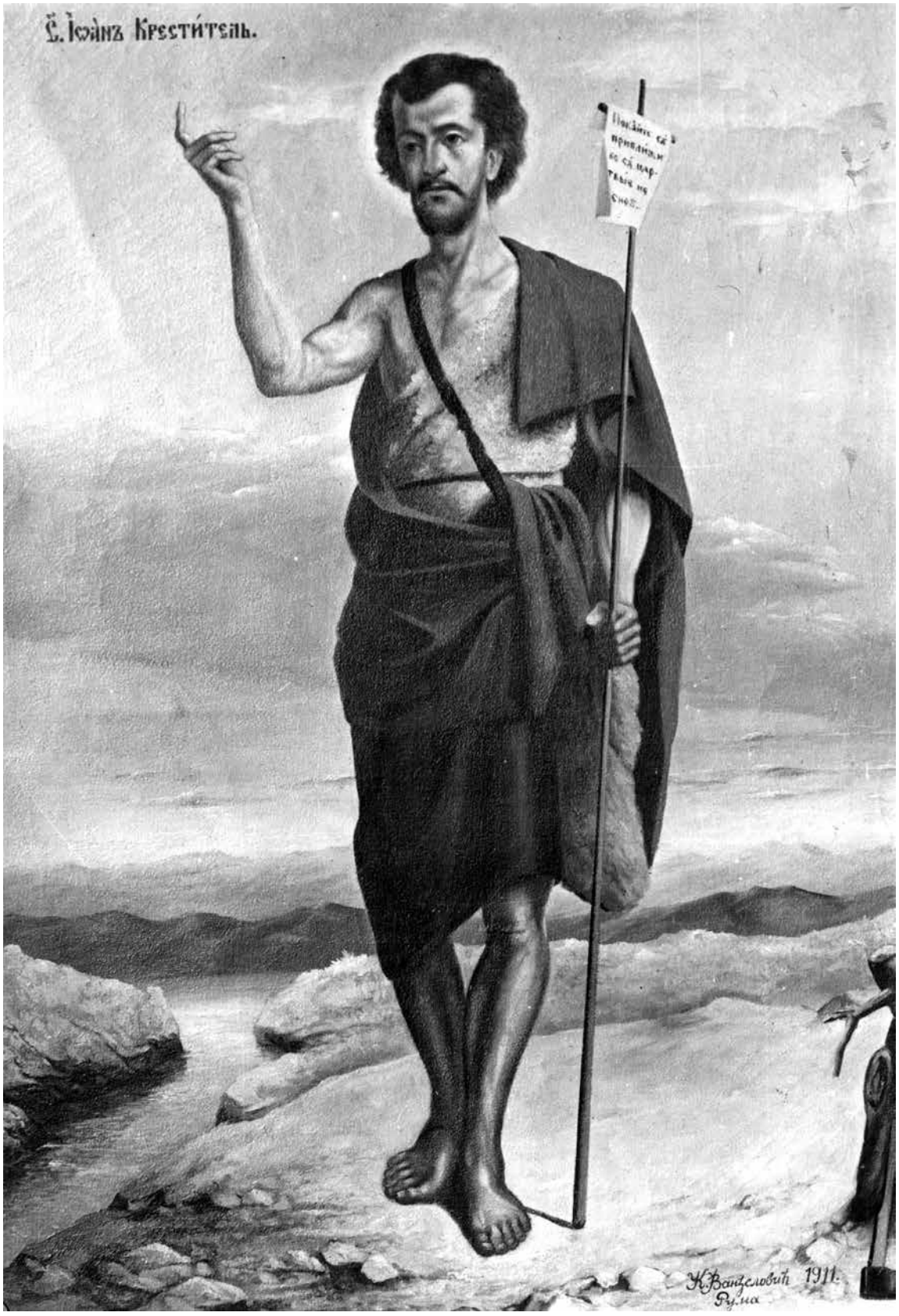
263. Св. Сава се одрекува од круната, црква Теодор, Ириг, 1908 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ, Милислав Маркович

264. Св. Василие, Ѓакониконот, манастир Мала Ремета, 1910 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

265. Св. Ангелина, припрата, манастир Мала Ремета, 1910 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

266. Св. Јован Крстител, црква Сашествие на Св. Дух, Рума, 1911 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

267. Св. Јован Крстител, црква Сасествие на Св. Дух, Рума, 1902 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ, Урош Предич

268. Св. Ѓорги и Стефан Првовенчани, црква Архангел Михаил, Платичево, 1912 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

269. Архангел Михаил, наос, северна страна, црква Архангел Михаил, Платичево, 1912 г., автор Коста Ванѓеловиќ

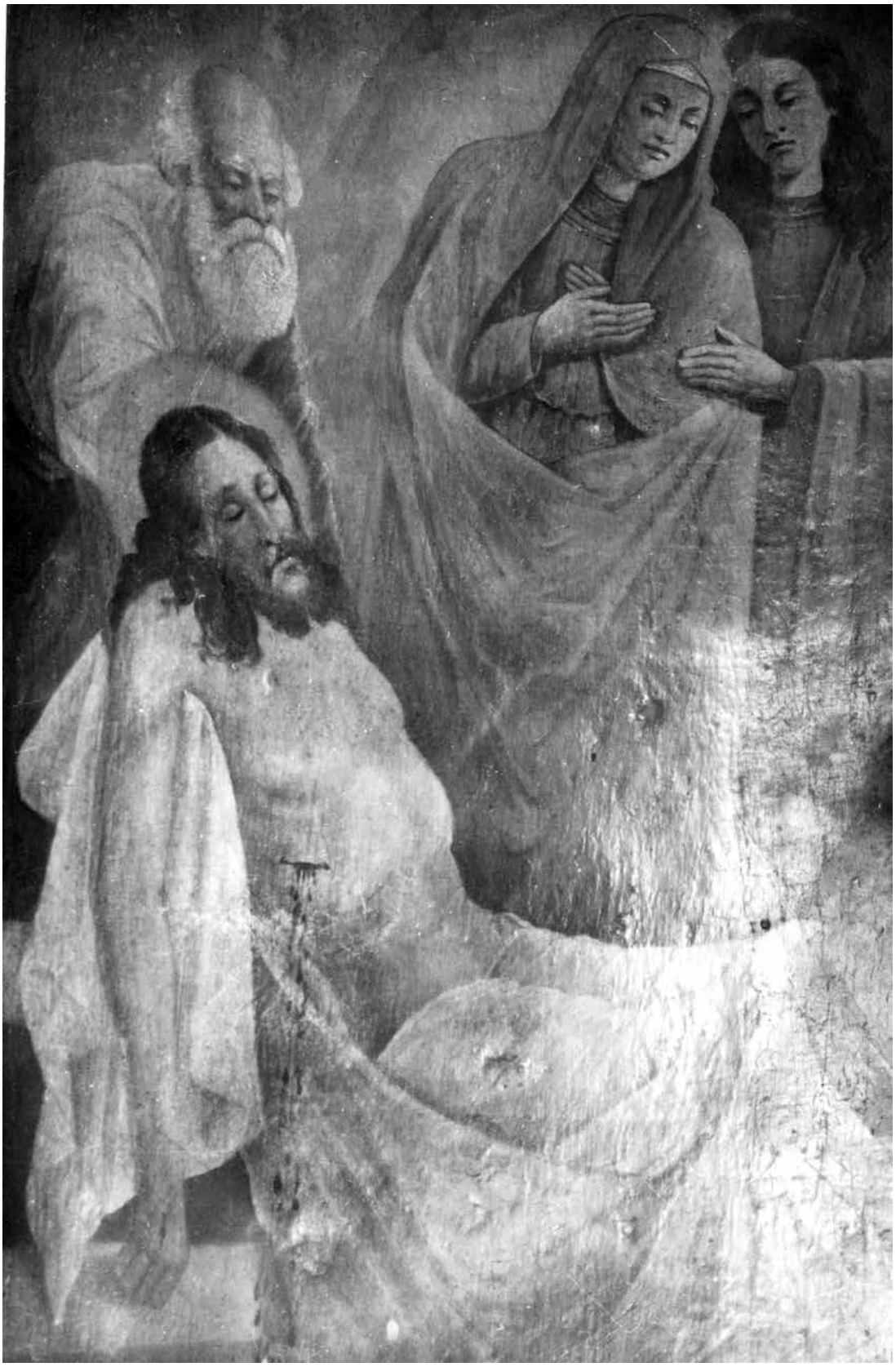
270. Одењето на Св. Сава во манастир, наос над јужниот влез, црква Архангел Михаил, Платичево, 1912 г., автор Коста Ванѓеловиќ

271. Исус Христос, галерија Штип, 1914 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

272. Полагање на Исус во гроб, протезис, црква Св. Успение Богородичино, Штип, 1914 г., автор Коста Ванѓеловиќ

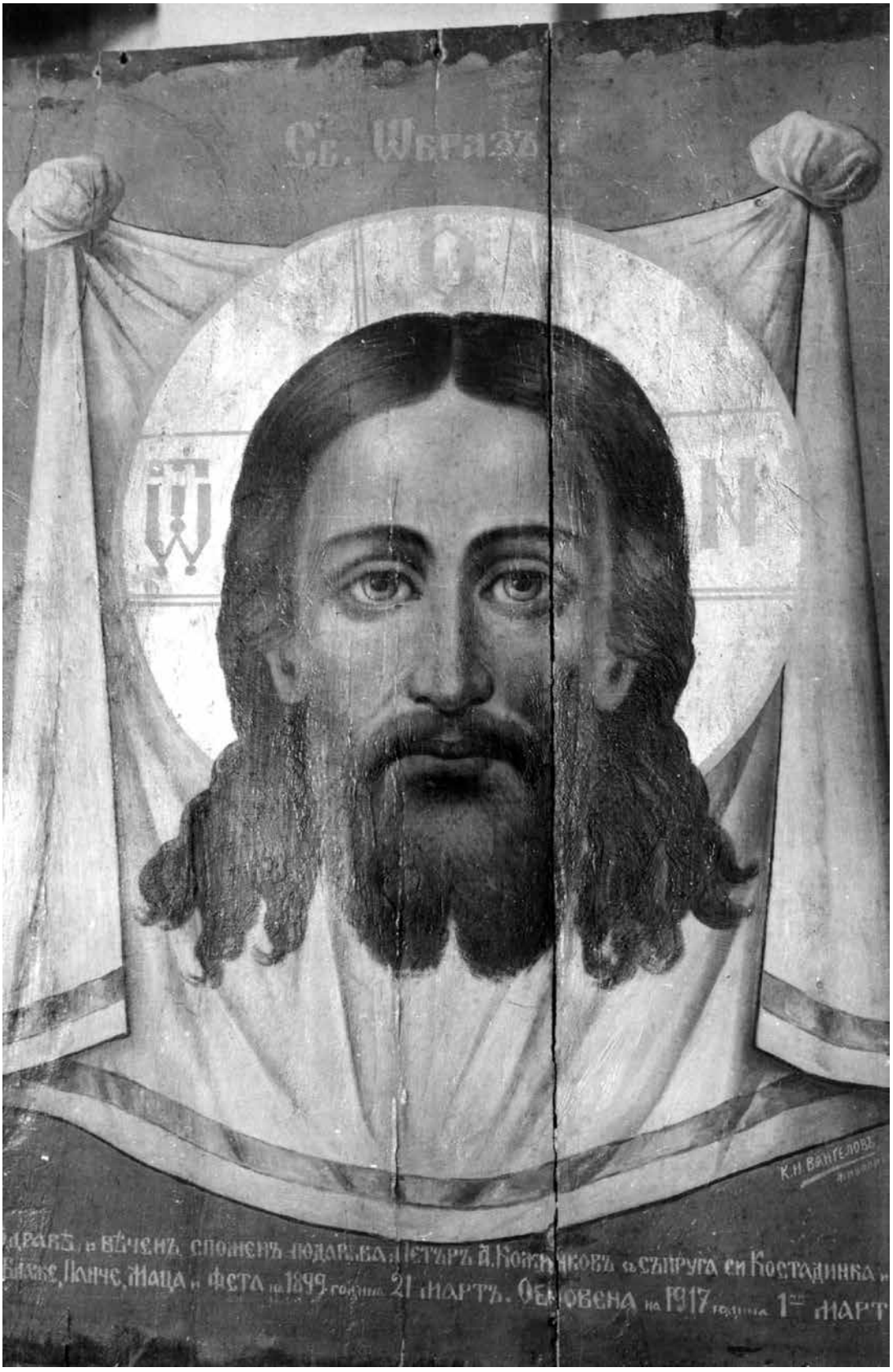
273. Полагање на Исус во гроб, протезис, црква Никола, Штип, 1916 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

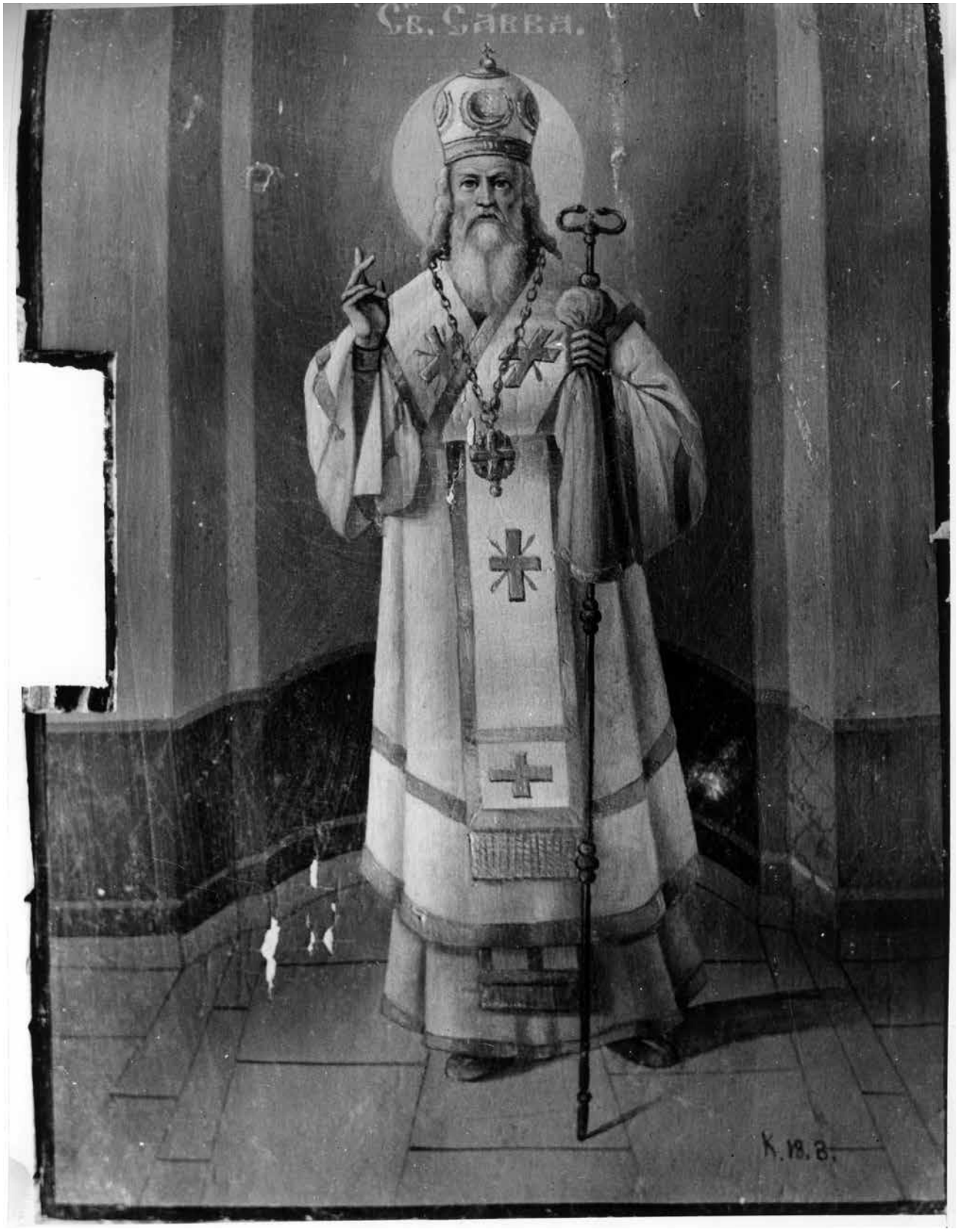
274. Деисис, галерија на икони, Штип, 1916 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

275. Велики архиерej, црква Св. Никола, Штип, 1914 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

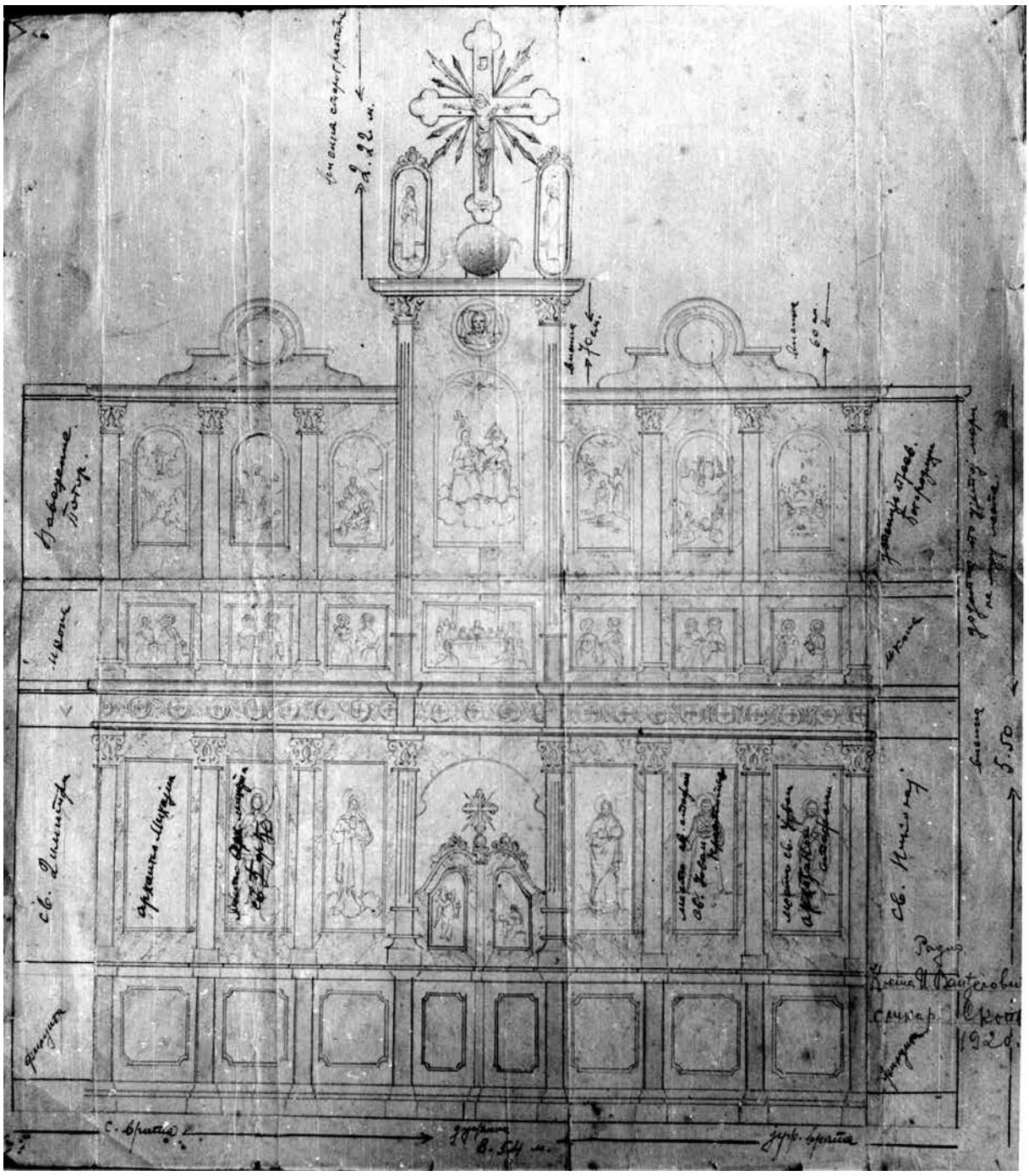
276. Свети Убрус, обновена црква Св. Никола, Штип, 1917 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

277. Св. Сава, црква Св. Недела, Ранченци, Свети Николе, 1917 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

278. Оплакување на Христос, галерија на икони, Штип, 1919 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

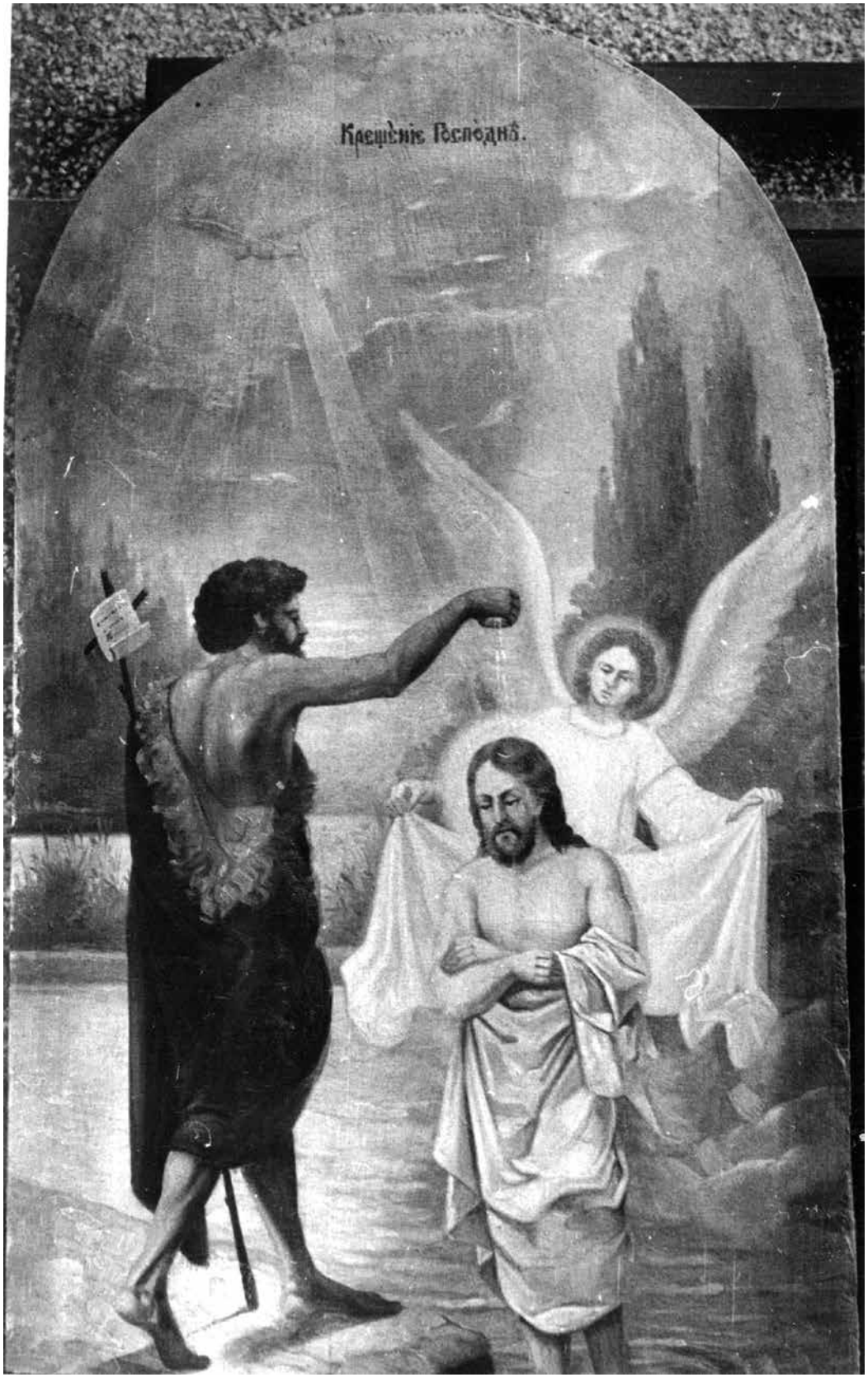
279. Нацрт за иконостасот за црквата Св. Горги во Кочани,
автор Коста Ванѓеловиќ

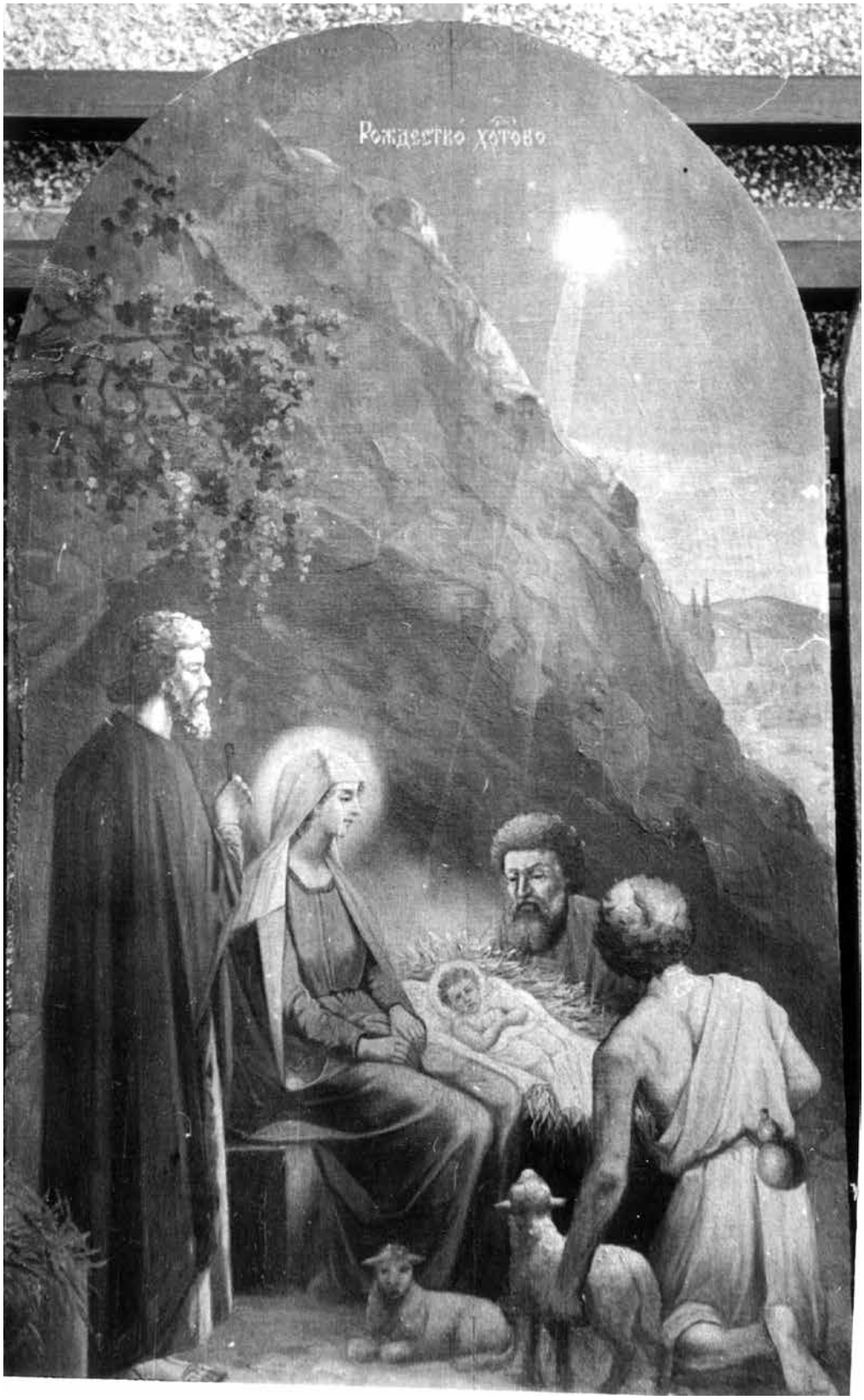
280. Богородица со Христос, црква Св. Горги во Кочани, 1921 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

281. Архиѓакон Стефан, црква Св. Горги во Кочани, 1921 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

282. Крштевање на Христос, црква Св. Ѓорги во Кочани, 1921 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

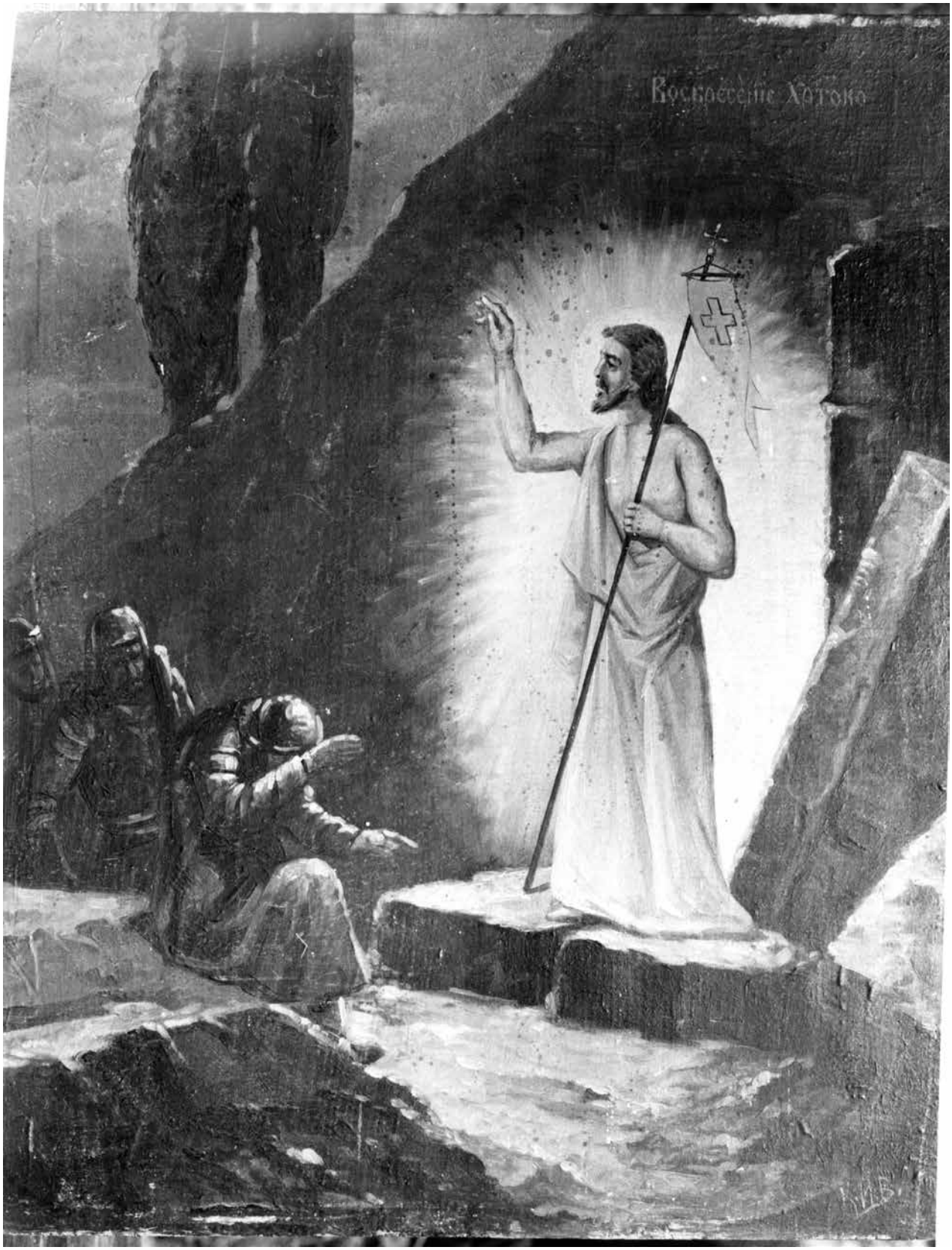
283. Раѓање на Христос, црква Св. Ѓорги во Кочани, 1921 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

284. Св. Никола чудотворец, црква Св. Никола, Дедино, Радовиш, 1922 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

285. Предаство Јудино, црква Св. Никола, Дедино, Радовиш, 1922 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

286. Воскресение Христово, црква Св. Никола, Дедино, Радовиш, 1922 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

287. Воскресение Христово, црква Св. Никола, Дедино, Радовиш, 1922 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

288. Света Троица, црква Св. Стефан, Конче, Радовишко, 1922 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

289. Св. Ѓорги Победоносец, црква Св. Стефан, Конче, Радовишко, 1923 г., автор Коста Ванѓеловиќ

290. Евангелист Јован, капела Св. Ѓорги на Богдан Дунгерски, близу Стари Белеј, пред 1926 г., автор Коста Ванѓеловиќ

291. Евангелист Јован, црква Воведение Богородичино, Орлов ат, 1927 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

292. Св. Параскева, црква Воведение Богородичино, Орлов ат, 1927 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

293. Св. Сава, црква Воведение Богородичино, Орлов ат, 1927 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

294. Богородица со Христос, Рума, 1926 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

295. Богородица со Христос, Рума, 1926 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

296. Стефан Првовенчани, црква Успение Богородичино, Ириг, 1930 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

297. Св. Сава ги измирува скараните браќа Стефан и Вукан, црква Успение Богородичино, Ириг, 1930 г., автор Коста Ванѓеловиќ

298. Св. Сава ги благословува српските деца, црква Успение Богородичино,
Ириг, 1932 г., автор Коста Ванѓеловиќ

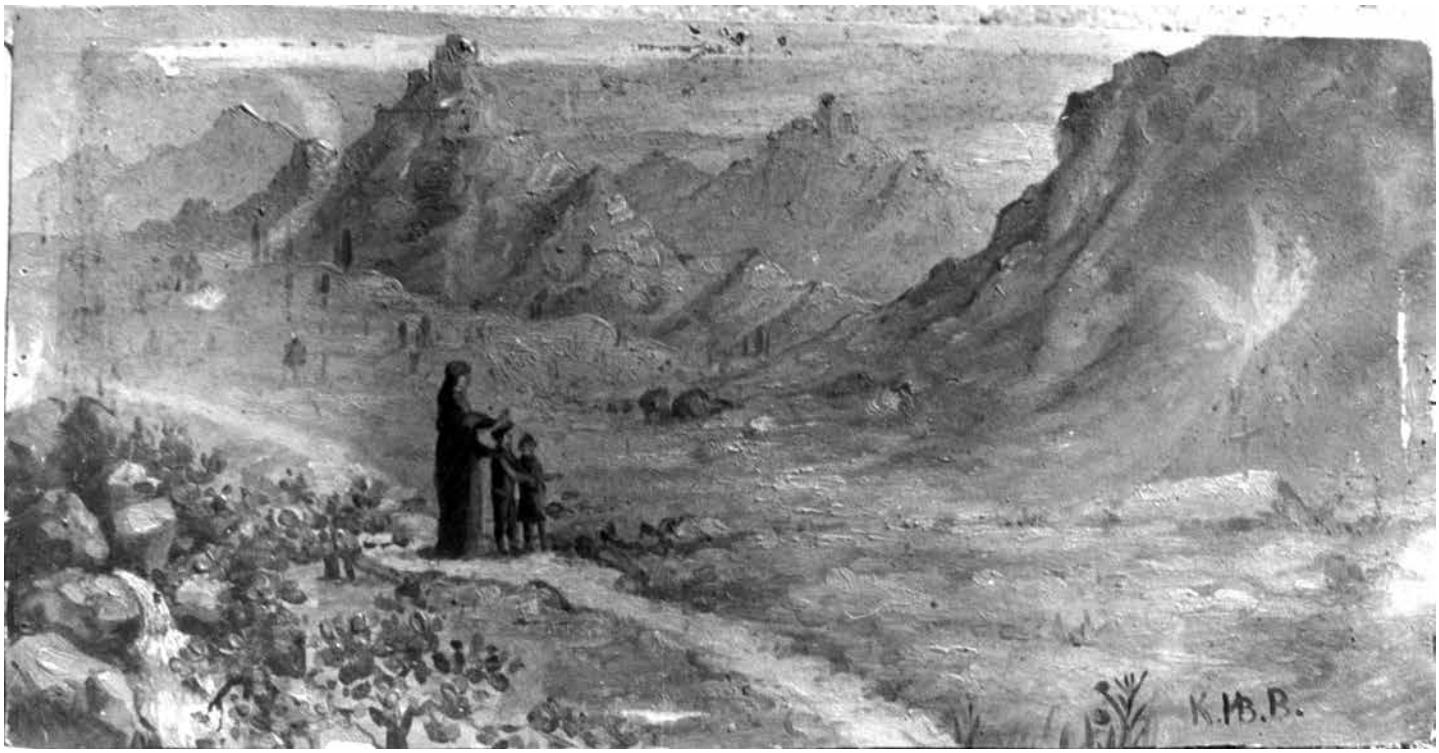
299. Портрет на Олга Стриц, 1910 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

300. Портрет на Јован Савев, 1914 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

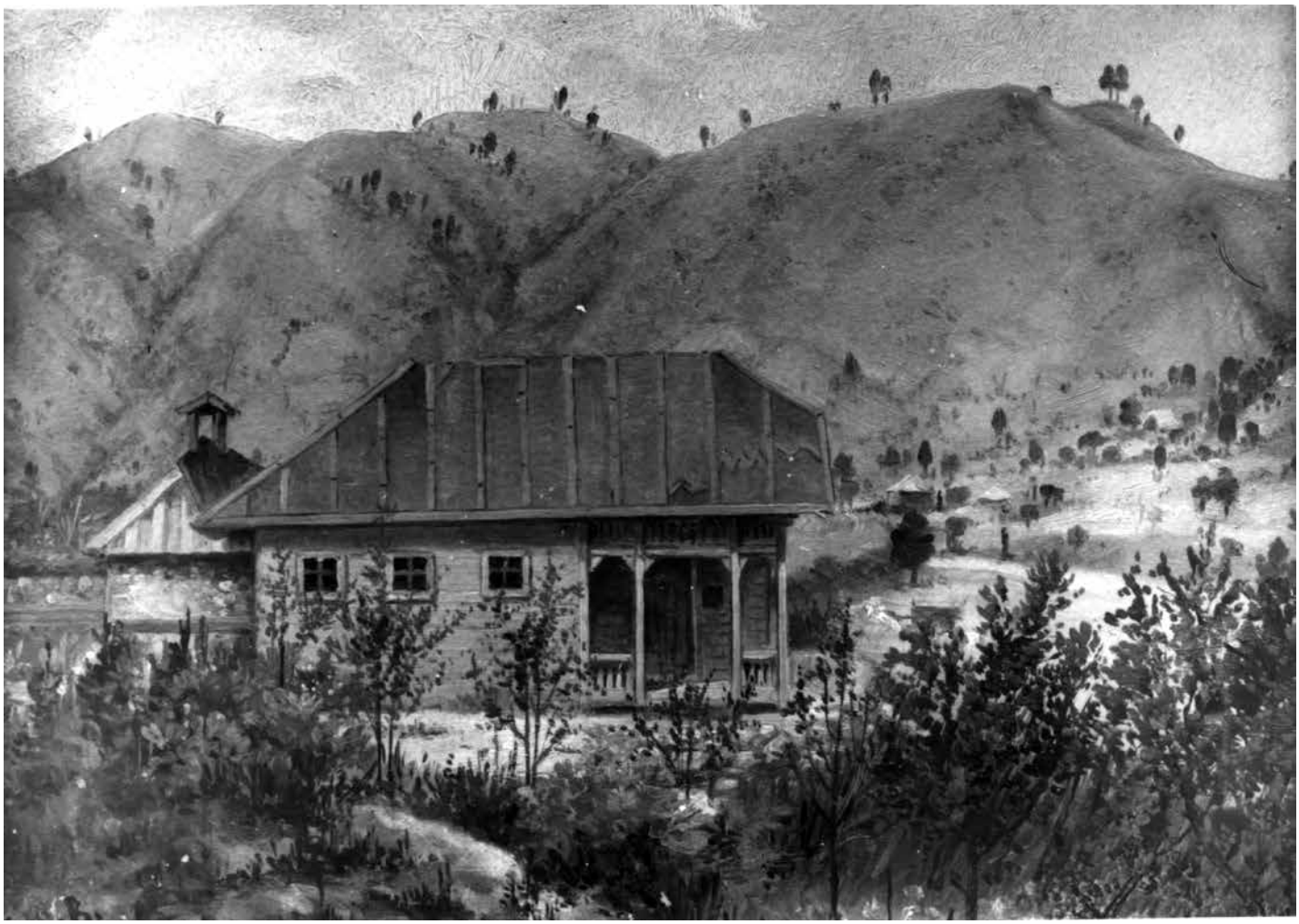
301. Пејсаж со чешма, 1916-17 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

302. Пејсаж, 1916-17 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

303. Пејсаж, Хотел Орел во Рума, 1923-25 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

304. Пејсаж со дрвена куќа, 1926-32 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

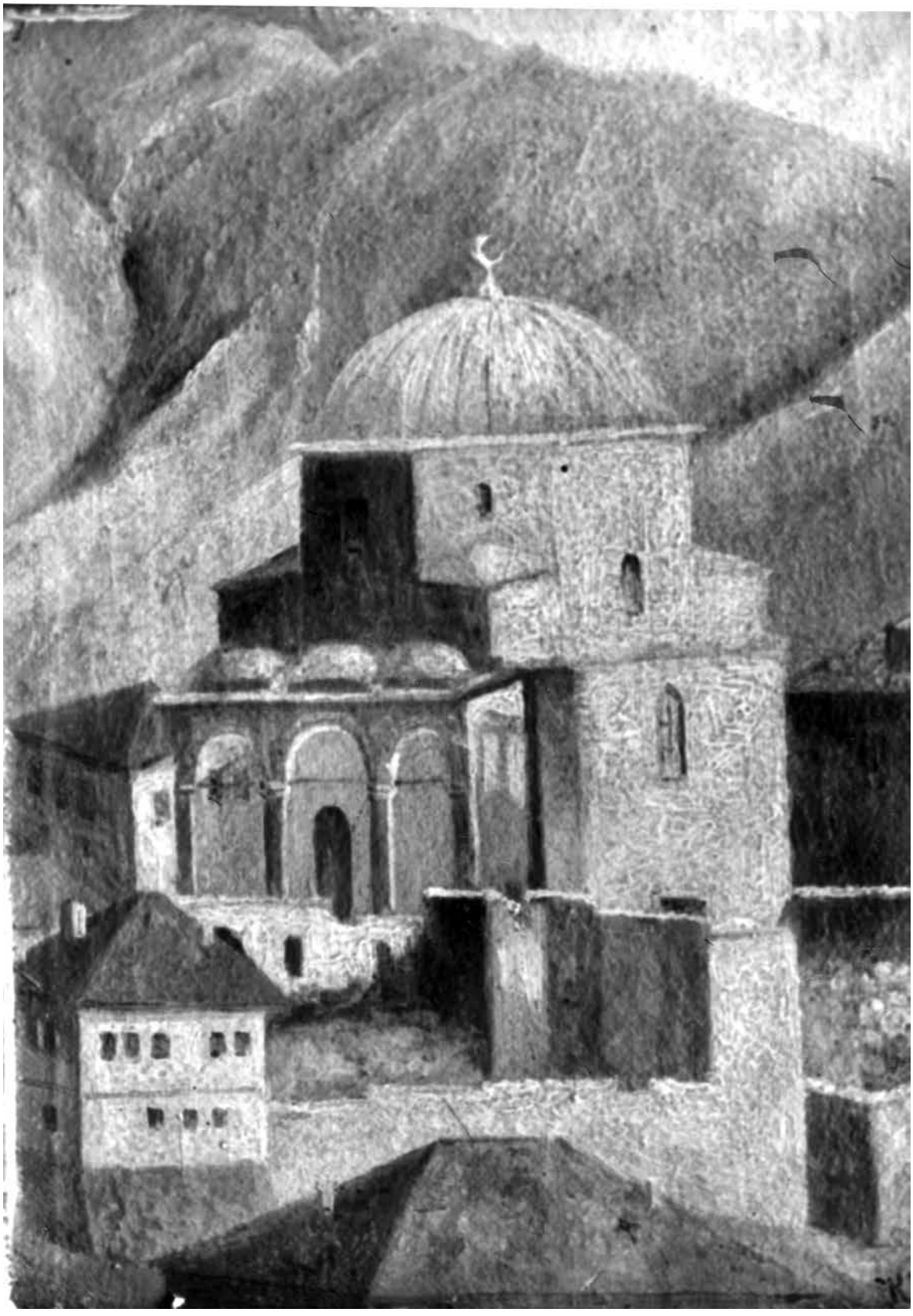
305. Пејсаж со чун, 1926-32 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

306. Девојка со диадема в пејсаж, 1926-32 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

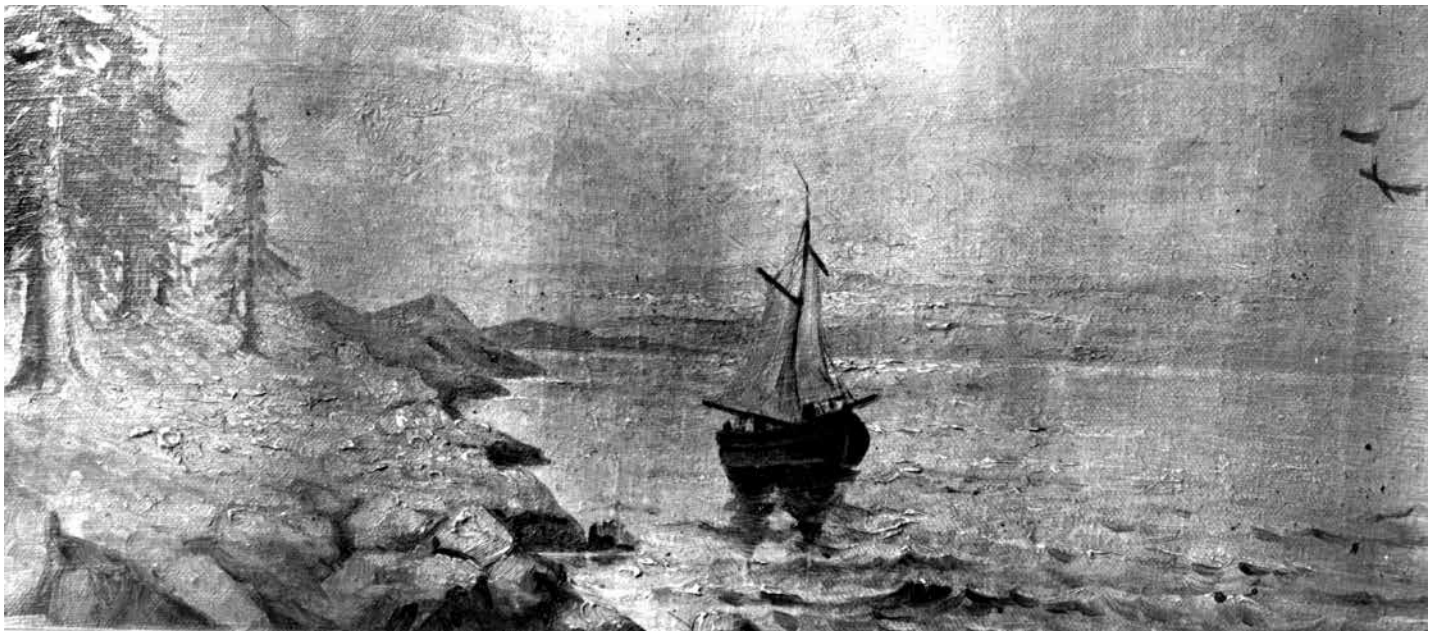
307. Планински пејсаж, 1926-32 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

308. Мотив со џамија, 1926-32 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

309. Морски пејсаж, I,
автор Коста Ванѓеловиќ

310. Морски пејсаж, II, 1926-32 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

311. Цвет со ваза, 1926-32 г.,
автор Коста Ванѓеловиќ

Уредник
Дарко Николовски

Ликовно-графичко обликување & компјутерска подготовка
Дарко НИКОЛОВСКИ

Од фототеката на Антоние НИКОЛОВСКИ

Печат:
Ројал Арт, Апостол Гусларот бр. 6/2, 1000 Скопје;
email: royalart9@gmail.com

Тираж:30

Скопје 2020

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

7.035.1"18/19"(497.7)
75.033.2-05"18/19"(497.7)

ФОТО архива на Антоние Николовски за македонските зографи од крајот на XIX и почетокот на XX век : (Андонов, Зографски и Ванѓеловиќ) / избор и дигитализација на фото архивата Дарко Николовски. - Скопје : Центар за културно и духовно наследство, 2020. - 318 стр. : илустр. ; 30 см. - (Едиција Културно наследство = Edition Cultural heritage)

На стр. 4: Photo archive of Antonie Nikolovski for the macedonian zograf from the end of the 19 th And the beginning of the 29 th centuries :
(Andonov, Zogravski and Vangelovikj) / selection and digitization of the photo archive Darko Nikolovski

ISBN 978-608-4768-23-4

а) Зографи - Македонија - 19-20 в.

COBISS.MK-ID 51818757

Издавач
ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРНО И ДУХОВНО НАСЛЕДСТВО
ул. Ганчо Хаџипанзов 26
1000 Скопје, Р. Македонија

Publisher
Center for cultural and spiritual heritage
"Ganco Hadzipanzov 26,
1000 Skopje, R. Macedonia

ISBN 978-608-4768-23-4